

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028

Aluehallitus 30.10.2025

Sisällysluettelo

1	Talousarvion yleisperustelut.....	3
1.1	Hyvinvointialuejohtajan katsaus	3
1.2	Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys.....	4
1.3	Hyvinvointialuestrategia	11
1.4	Toiminta ja talous	14
1.4.1	Organisaatio ja toimielimet	15
1.4.2	Henkilöstö.....	16
1.4.3	Hyvinvointialuekonserni ja konsernin ohjaus	17
1.4.4	Hyvinvointialueen rahoituspohja	19
1.5	Keskeisimmät riskit	20
1.6	Alijäämän kattaminen	22
1.7	Talousarvion määrärahojen sitovuustaso	23
2	Tuloslaskelma- ja käyttötalousosa	24
2.1	Demokratiapalvelut	28
2.2	Konserni- ja strategiapalvelut	31
2.2.1	Toimialan ulkoinen talousarvioesitys verrattuna kehyspäätökseen	31
2.2.2	Toimialan talousarvioesitys	32
2.2.3	Toimialan perustehtävä ja keskeiset tavoitteet	37
2.2.4	Toimialan riskien arviointi.....	40
2.3	Pelastustoimi.....	40
2.3.1	Toimialan talousarvioesitys verrattuna kehyspäätökseen	40
2.3.2	Toimialan talousarvioesitys	41
2.3.3	Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus.....	44
2.3.4	Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2026-2028	44
2.3.5	Toimialan palvelutoiminnan seurantamittarit.....	45
2.3.6	Toimialan riskien arviointi.....	45
2.4	Sosiaali- ja terveystoimi.....	46
2.4.1	Toimialan talousarvioehdotus verrattuna kehyspäätökseen	46
2.4.2	Toimialan talousarvioesitys	47
2.4.3	Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus.....	51
2.4.4	Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2026-2028	52
2.4.5	Toimialan riskien arviointi.....	52

2.4.6 Perhe- ja sosiaalipalvelut	53
2.4.7 Yhteiset terveystalvelut	55
2.4.8 Erikoissairaanhoidon ohjaus	57
2.4.9 Ikääntyneiden palvelut.....	58
3 Investointiosa	61
4 Rahoitusosa	63
5 Henkilöstösuunnitelma	65

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talous vaatii edelleen voimakkaita sopeuttamistoimenpiteitä. On arvioitu, että kumulatiivinen alijäämä v. 2025 tulee olemaan noin 100 M€ ja positiivisen vuosikatteen aikaansaaminen vaatii merkittäviä supistuksia toimintaan. Uudella tuottavuusohjelmalla tavoitellaan 40-65 miljoonan euron säästöjä v. 2028 loppuun mennessä. Säästösummien ero johtuu erikoissairaanhoidon kustannuspaineista ja hyvinvointialueen reaalista vaikutusmahdollisuuksista maksuosuuksiin. Alkuperäisen sopeuttamisohjelman tuottavuuden parantaminen ja säästöjen toteuttaminen ei riitä talouden perusuran kääntämiseksi, vaikka kustannusten kasvu on hidastunut merkittävästi.

Palvelutuotanto on toiminut pääosin hyvin ja vakaasti, mutta rahoitukseen nähden kustannustaso on liian korkea. Hyvinvointialueen näkökulmasta valitettavasti kustannustaso on ainoa, joka joustaa, koska valtion rahoituksen määräytymisperusteet ja taso ovat ennalta määriteltäviä ja asiakasmaksujen osalta noudatamme jo maksimimääriä. Hyvinvointialue on päätyntä arviointimenettelyyn ja sen tulee esittää uskottava talouden sopeuttamisohjelma tuleville vuosille, jolla talous käännetään ylijäämäiseksi ja kertyneet alijäämät on mahdollista kattaa. Lisäaikaa vaadittaneen useita vuosia, koska taloudellinen liikkumavara lakisääteisten palveluiden järjestämisessä on äärimmäisen pieni.

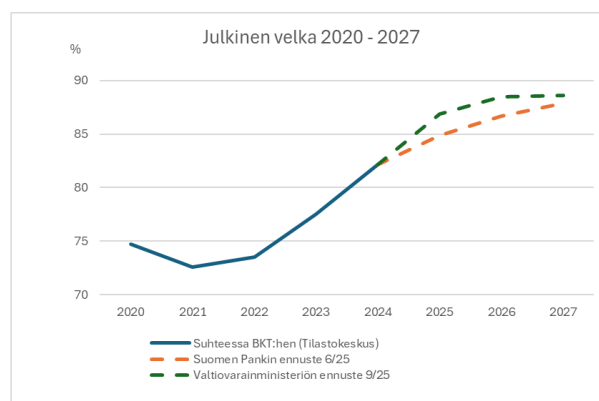
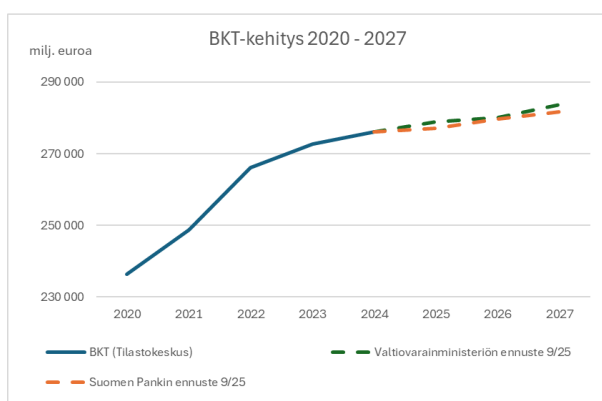
Henkilöstön rekrytointi on hieman helpottunut ja avoimiin tehtäviin saadaan melko runsaasti hakemuksia. Huolimatta yhteistoimintamenettelystä ja talouden sopeuttamistoimenpiteistä hyvinvointialueen tulee pitää huolta olemassa olevasta henkilöstöstä ja panostaa kehittämistoimenpiteisiin. Henkilöstötilanteen osalta on otettava huomioon, että tulevina vuosina eläkkeelle siirtyvien määrä kasvaa ja uuden työvoiman saaminen vaikeutuu muutaman helpomman vuoden jälkeen. Julkisen sektorin palkkaratkaisut ovat olleet työnantajan näkemyksen mukaan kalliita ja ylittävät selvästi kustannuksiltaan hva-indeksiin, jolla tarkistetaan valtion rahoitusta. Esimerkiksi vuoden 2026 palkkamenojen kasvu on noin 4 % ilman henkilöstön lisäyksiä.

Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kasvaneet aikaisempiin vuosiin nähden maltillisesti Uudellamaalla, mutta Itä-Uudenmaan kustannusmuutos on suurempi kuin muilla hyvinvointialueilla. Tuottavuutta ja taloudellisuutta pyritään parantamaan yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa, mutta kyse on pikemminkin kustannustason hillinnästä kuin varsinaisesta kustannusten vähentämisestä. HUS-yhtymä saavuttanee kuitenkin talouden tasapainottamistavoitteensa v. 2025 loppuun mennessä ja siltä osin tilanne on hyvä. Kustannusten näkökulmasta on kuitenkin huolestuttavaa, että hoitojonot ylittävät lain määrittelemän pituuden ja valvova viranomainen on asettanut 8,5M€:n uhkasakon ja vaatimuksen saattaa jonot lainmukaisiksi 15.5.2026 mennessä. Omistajien näkökulmasta tämä tarkoittanee, että erikoissairaanhoidon maksuosuuksia joudutaan kasvattamaan kesällä 2026 päätetystä kehyksestä. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talouden ja tasapainottamisnäkökulmasta katsottuna lisäpanostukset eivät ole suotavia.

1.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Taloudellinen kehitys

Suomen talouden elpyminen on ollut hidasta erityisesti yksityisen kulutuksen jarrutusvaikutuksen kohoamisen vuoksi. Vaikka kotitalouksien ostovoima paranee inflaation ja korkojen laskun myötä, työttömyyden pelko heikentää luottamusta ja ohjaa tuloja säästöön kulutuksen sijaan. Suomen Pankin syyskuun väliennusteen mukaan bruttokansantuotteen (BKT) kasvun ennakoidaan olevan 0,3 prosenttia. Valtiovarainministeriö ennustaa BKT:n kasvavan 1,0 %. Vuodelle 2026 Suomen Pankki ennustaa 1,3 ja vuodelle 2027 1,7 prosentin BKT-kasvua. Valtiovarainministeriö ennustaa vastaavasti 1,4 ja 1,7 prosentin BKT-kasvua vuosille 2026 ja 2027. Investoinnit energiasiirtymään ja Euroopan panostukset puolustukseen kasvavat tulevina vuosina merkittävästi, ja ne tukevat talouskasvua.

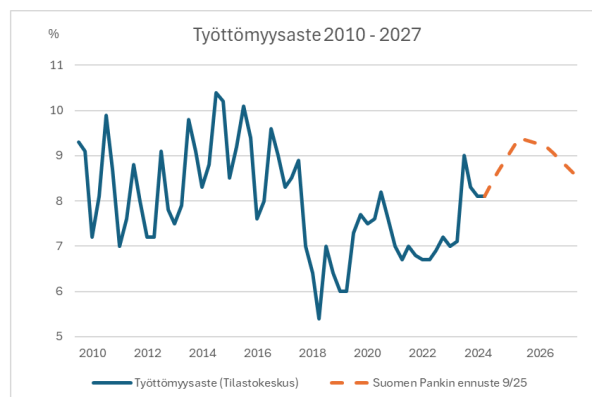
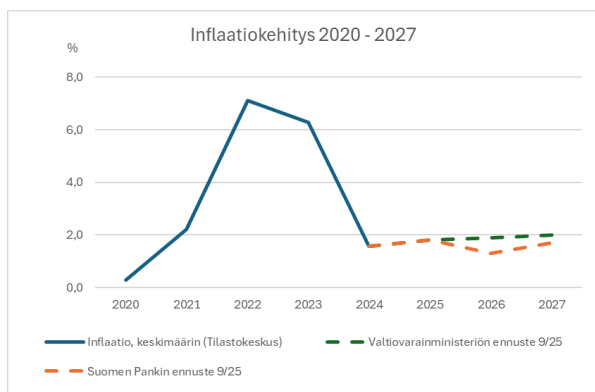

Julkisen talouden alijäämä syveni 4,5 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Erityisesti hyvinvointialueilla käyttötalouden kustannukset ovat kasvaneet selvästi ennustettua suuremmiksi. Alijäämät vuonna 2023 olivat yhteensä noin 1,3 miljardia euroa ja vuonna 2024 alijäämät asettuivat 1,1 miljardin euron tasolle. Hallituksen sopeutustoimet pienentävät menoja, mutta korko- ja eläkemenojen kasvu vaikuttavat päinvastaiseen suuntaan. Valtion ja hyvinvointialueiden säästötoimenpiteiden ennakoidaan pienentävän alijäämää 3,6 prosenttiin vuonna 2026.

Valtiovarainministeriö arvioi velkasuhteen vakiintuvan lähivuosina, mutta pysyvän korkealla tasolla. Vuonna 2027 julkisen velan suhteessa bruttokansantuotteeseen ennustetaan lähestyvän 89 prosenttia. Suomen Pankin ennuste on hivenen maltillisempi, mutta saman suuntainen Valtiovarainministeriön ennusteen kanssa. EU:n ja hallituksen velkasäännöt edellyttävät julkisen talouden alijäämän pienentämistä useilla miljardeilla, jotta velka saadaan kestäväälle lasku-uralle suhteessa BKT:hen. Lähes kaikki eduskuntapuolueet ovat allekirjoittamassa velkajarrusopimuksen, jonka tarkoituksena on sitouttaa eduskuntapuolueet julkisen talouden sopeuttamiseen yli vaalikausien. Tällä hetkellä käydään neuvotteluja siitä, kuinka paljon julkista taloutta tulisi sopeuttaa tulevina vaalikausina. Neuvotteluihin osallistuvat sekä hallitus- että oppositiopuolueet. Velkajarrun tavoitteena on laskea velkasuhde 40 %:iin BKT:sta pitkällä aikavälillä.

Inflaatio on hidastunut 1,6 prosenttiin vuonna 2024 erityisesti energian hintojen laskun ja elintarvikkeiden kustannusnousun pysähtymisen myötä. Yleisen arvonlisäveron korotus on välittynyt kuluttajahintoihin, muttei kuitenkaan täysimääräisesti. Tulevina vuosina inflaation ennustetaan olevan vajaan kahden prosentin luokkaa. Euroopan keskuspankin (EKP) jo tehdyillä ohjauksien laskupäätöksillä arvioidaan olevan vaikutusta asuntomarkkinoiden piristymiseen sekä kulutuksen ja investointien elpymiseen. Suhdannenäkymien parantumisen, alhaisen inflaatioennusteen, korkojen laskun ja tuloveronalennuksien odotetaan vaikuttavan myönteisesti ostovoiman kehittymiseen.

Pitkään jatkunut heikko taloustilanne on näkynyt myös työllisyyden laskuna. Työttömyysaste on noussut 8,3 prosenttiin vuonna 2024 ja tänä vuonna Suomen Pankki ennustaa työttömyysasteen nousevan 9,4 prosenttiin. Työllisyyden ennustetaan lähtevän kasvuun ensi vuonna ja työttömyysasteen alenevan 8,6 prosenttiin vuonna 2026. Suomen ja Yhdysvaltojen sopimuksella jäänmurtajayhteistyöstä arvioidaan olevan valtava työllistävä vaikutus Suomessa. Suomessa rakennettaisiin neljä jäänmurtajaa 11 jäänmurtajan kokonaistilauksesta.

Yhdysvalloissa Trumpin hallinnon kauppapolitiikka ja tuontitullit nähdään riskinä koko maailmantaloudelle. Talouskasvuun tuovat riskejä Yhdysvaltojen kauppapolitiikan lisäksi geopolitiinen epävarmuus. Kauppasodan kärjistyminen, Euroopan puolustusmenojen kasvattaminen ja mahdollinen tulitauko Ukrainassa voivat nostaa hintoja, mutta toisaalta lisääntynyt epävarmuus heikentää kysyntää ja pikemminkin hillitsee inflaatiota. Valtionvarainministeriön syksyn 2025 taloudellisen katsauksen mukaan maailmantalous kasvaa tänä vuonna 2,9 prosenttia ja ensi vuonna kolme prosenttia. EKP:n talouskatsaus 6/2025 ennakoi euroalueen talouskasvun olevan 1,2 % vuonna 2025 ja 1,0 % vuonna 2026 sekä 1,3 % vuonna 2027.

Hyvinvointialueiden rahoitus

Hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta. Valtion rahoitus jaetaan hyvinvointialueille laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden perusteella, joita ovat mm. hyvinvointialueiden asukasmäärä, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetta kuvaavat tekijät, alueellisia olosuhteita kuvaavat tekijät, kaksikielisyys, vieraskielisyys, saamenkielisyys, asukastiheys ja saaristoisuus. Lisäksi osa rahoituksesta määräytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttavat lisäksi alueelliset riskitekijät. Hyvinvointialueiden rahoituksella tulee saada järjestettyä perustuslain edellyttämällä tavalla riittävät sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut. Rahoituksen käytöstä hyvinvointialueet saavat päättää itsenäisesti.

Hyvinvointialueiden suurimpana rahoituskriteerinä on THL:n tutkimukseen perustuva sosiaali- ja terveydenhuollon sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta. THL:n laskeman palvelutarvekertoimen mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelutarve vuonna 2023 oli alle maan keskiarvon eli 0,909 (koko maa 1,0000). Asukasperusteisuuden pohjalta määräytyy 14 % Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valtion rahoituksesta ja pelastustoimen rahoitus on noin 3 % kokonaisrahoituksesta vuonna 2026.

Hyvinvointialueiden rahoituksen turvaaminen tulee olemaan haasteellista julkisen talouden velkaantumisen myötä samalla, kun väestö ikääntyy ja palvelutarve kasvaa. Hallitusohjelmassa on linjattu hyvinvointialueiden kustannusten kasvun hillitseminen 1,4 miljardilla vuoteen 2027 mennessä, vaikka jo nyt muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomi on käyttänyt vähemmän rahaa terveydenhuoltoon asukasta kohden.

Henkilöstön riittävyys

Sote-toimialan työvoima- ja palvelutarpeen arvioidaan kasvavan tulevina vuosina. Väestön ikääntyminen lisää palveluiden kysyntää ja vaikuttaa työvoiman saatavuuteen erityisesti julkisella sektorilla, jossa eläköityminen on merkittävää. Hallitusohjelman linjausten mukaisesti ympärivuorokautisen hoivan hoitajamitoitusta ei nosteta suunnitellusti, vaan se palautetaan 0,6:een. Tästä huolimatta hoitajien ja muun hoivahenkilöstön tarve kasvaa edelleen.

Palvelutarpeeseen vastaaminen edellyttää uusien, vaikuttavien palvelumallien kehittämistä. Näiden avulla voidaan tarjota palveluja tehokkaammin ja asiakaslähtöisemmin, ottaen huomioon henkilöstöresurssien rajallisuus.

Sote-alan työolojen ja vetovoiman parantaminen on keskeinen edellytys työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Työnantajan luotettavuus, vastuullisuus, hyvä työilmapiiri ja moderni johtamiskulttuuri ovat merkittäviä tekijöitä työvoiman houkuttelemisessa. Lisäksi merkityksellinen työ, ennustettavat ja joustavat työajat, urakehitysmahdollisuudet sekä kilpailukykyinen palkkataso vaikuttavat työnantajamielikuvaan.

Työvoiman saatavuutta voidaan parantaa pitkällä aikavälillä lisäämällä koulutuspaikkoja erityisesti lähihoitajille, lääkäreille ja sosiaalityöntekijöille. Hallitusohjelman mukaisesti myös

työperäisen maahanmuuton edistäminen on osa ratkaisua. Vetovoiman lisäämiseksi on tärkeää tehdä johdonmukaista työtä, jotta koulutuspaikat saadaan täytettyä motivoituneilla hakijoilla.

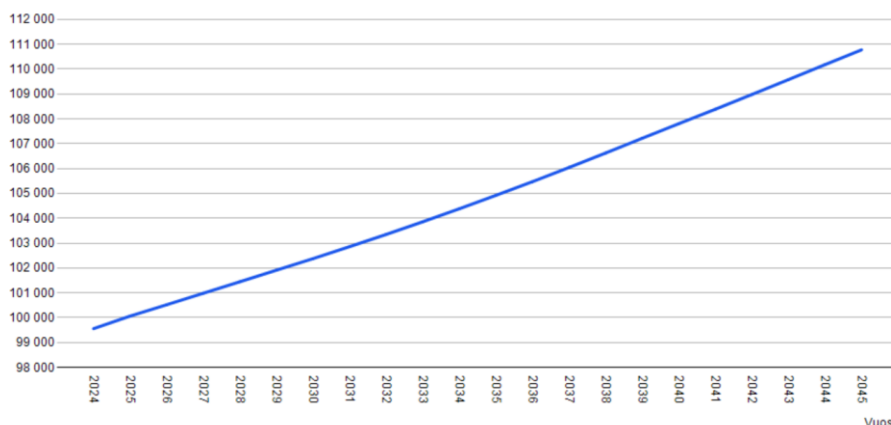
Digitaalisten työkalujen ja palveluiden kehittäminen on keskeinen osa palveluiden uudistamista. Digitalisaation avulla voidaan vähentää manuaalista työtä, tehostaa palveluiden saatavuutta ja vapauttaa henkilöstön aikaa asiakastyöhön. Tehtävien tarkoituksenmukainen jakaminen eri ammattiryhmien kesken voi sujuvoittaa työtä ja vähentää kuormitusta. Esimerkiksi avustavan henkilöstön määrän lisääminen voi vapauttaa ammattihenkilöstön aikaa vaativampiin tehtäviin.

Itä-Uudenmaan väestönkehitys, sairastavuus ja kustannukset

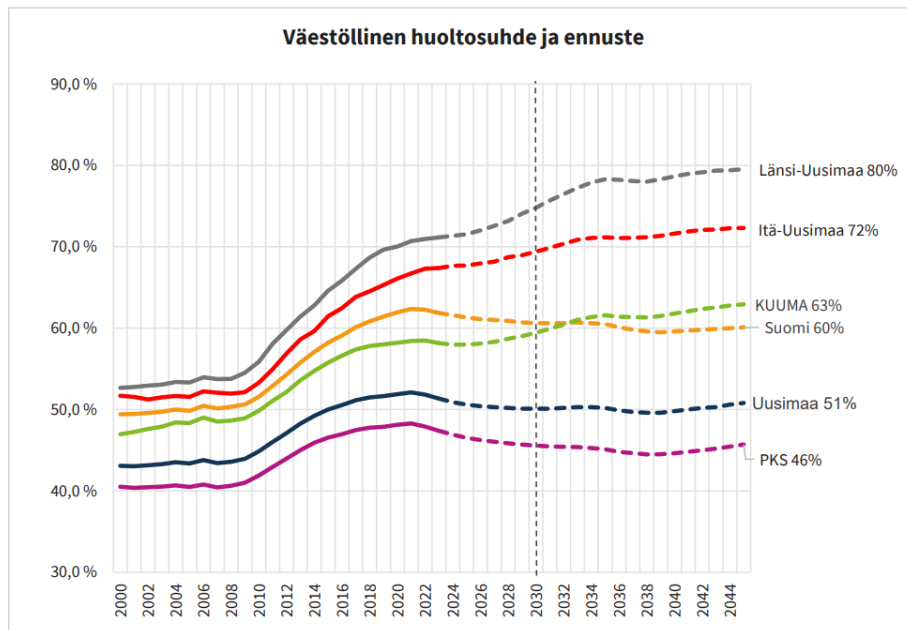
Itä-Uudellamaalla asuu 98 987 asukasta (31.12.2023). Väestön ennustetaan (Tilastokeskus 24.10.2024) kasvavan vuoteen 2030 mennessä 102 377 asukkaaseen ja hieman alle 111 000 vuoteen 2045 mennessä. Erityisesti yli 65- vuotiaiden määrä on kasvussa suhteessa muihin ikäryhmiin ja sen vuoksi palvelutarve ja kustannukset kasvavat, ellei palvelujen tuottamiseen löydetä kustannuskasvua hillitseviä tapoja. Itä-Uudellamaalla 75 vuotta täyttäneen väestön osuus on Uudenmaan maakunnan suurin. Syntyvyys on kääntynyt Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella laskuun vuoden 2021 jälkeen. Vuonna 2023 ulkomaalaistaustaisten määrä oli Itä-Uudellamaalla pienempi kuin isoimmilla Uudenmaan alueilla, mutta osuus väestöstä on kasvussa ja on kaikkien hyvinvointialueiden vertailussa kahdeksanneksi suurin. Väestöstä 28 prosenttia on ruotsinkielisiä.

Vuoden 2024 syksyllä Tilastokeskuksen julkaiseman väestöennusteen mukaan työikäisen väestön määrä tulee lisääntymään aiemmin ennakoitua enemmän erityisesti maahanmuuton ansiosta. Työperäinen maahanmuutto voi helpottaa sote-alojen työvoimapulaa.

Väestöennuste 2024: Väestö 31.12. muuttujina Vuosi. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue, Yhteensä, Yhteensä, Väestö 31.12. (ennuste 2024).

Lähde: Tilastokeskus, 24.10.2024.

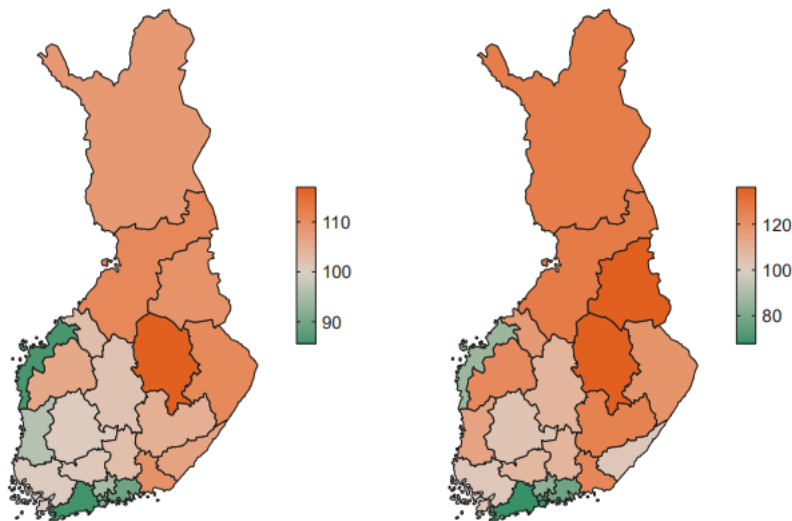
Lähde: Tilastokeskus

Sairastavuutta ja työkyvyttömyyttä esiintyy Itä-Uudellamaalla maan keskitasoa vähemmän. Itä-Uudenmaan sairastavuusindeksi on 90,4, mikä on hyvinvointialueiden vertailussa kolmanneksi pienin. Sairastavuus on laskenut kaikissa Itä-Uudenmaan kunnissa edelliseen mittaukseen verrattuna. Osaindikaattoreista huolta Itä-Uudellamaalla aiheuttavat alkoholisairastavuus ja syöpäsairastavuus, joiden ilmaantuvuus on suurempi kuin maassa keskimäärin. Tapaturmien ilmaantuvuus on myös koholla kuten muillakin Uudenmaan alueilla.

Työttömyys on alueella maan keskitasoa vähäisempää ja ennenaikainen kuolleisuus on alueella maan pienimpiä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on alueella useita huolenaiheita. Nuoret kokevat terveydentilansa maan heikoimmaksi. Huumeekokeilut, alkoholin ja tupakkatuotteiden käyttö ovat maan yleisimpiä. Lisäksi alueen nuoret kokevat eniten kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. Väkivaltakokemukset ovat yleisiä ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aikuisten osuus on alueella keskimääräistä suurempi. Ongelmat eivät kuitenkaan ole heijastuneet merkittävästi korjaaviin palveluihin, joiden tarve on alueella selvästi maan keskitasoa pienempi.

Sairastavuusindeksi 2021–2023

Työkyvyttömyysindeksi 2021–2023

Kuvio 1. Hyvinvointialueiden erot sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä 2021–2023, ikävakioidut indeksit, sukupuolet yhteensä. (Karttapohja: Tilastokeskus 2025)

Hyvinvointialueen asukaskohtainen rahoitus vuodelle 2025 on väestön matalan palvelutarpeen vuoksi selvästi alle maan keskitason (4 298 euroa/asukas, Manner-Suomi 4 711 euroa/asukas).

Vuoden 2024 nettokustannusten kasvu edellisvuodesta (6,8 %, Manner-Suomi 2,9 %) oli maan suurinta. Alueen taseeseen kertyneet asukaskohtaiset alijäämät ovat siten maan kolmanneksi korkeimmat (835 e/asukas, Manner-Suomi 431 e/asukas).

Lainsäädäntömuutokset

Hallitusohjelma painottaa ennaltaehkäiseviä palveluita ja palvelurakenteen uudistamista kohti varhaisempaa tukea. Keskeisiä teemoja ovat mielenterveyspalveluiden saatavuus, kiireettömään hoitoon pääsy, hoitotakuun toteutuminen sekä yksityisen sektorin rooli palvelujen parantamisessa. Merkittäviä muutoksia hyvinvointialueille ovat muun muassa perusterveydenhuollon hoitojonojen purkaminen uuden Kela-korvausmallin avulla, palvelusetelin ja maksusitoumusten käyttöönotto, ellei palvelua ole saatavilla hoitotakuuajan sisällä, sekä vammaispalveluissa henkilökohtaisen budjetoinnin käyttöönotto.

Hallitusohjelmaan liittyy useita lainsäädännön päivityksiä, kuten lastensuojelun, vammaispalvelulain ja terveydenhuoltolain muutokset. Hyvinvointialueiden toimintaan liittyviä lakimuutoksia toteutetaan niiden vahvistamisen jälkeen. Sidosyksikköä koskevan sääntelyn tiukennukset, jotka koskevat sidosyksiköiltä tehtäviä hankintoja, koskevat myös Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta.

Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon toimintayksiköissä nykyinen henkilöstömitoitus on laskettu 0,6:een vuonna 2025. Asiaksmaksujen enimmäismääriä korotettiin perusterveydenhuollossa 22,5 %. Kiireettömään hoitoon pääsyn enimmäisaikojä (hoitotakuu) nostettiin

perusterveydenhuollossa 3 kuukauteen ja suun terveydenhuollossa 6 kuukauteen. Muutokset eivät koske alle 23-vuotiaita. Useat muutokset lainsäädännössä koskien erilaisia taloudellisia tukimuotoja saattavat nostaa harkinnanvaraista toimeentulotukea hakevien määrää. Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla kokonaislainsäädäntöuudistus sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstöä koskien. Uudistuksen tarkoituksena on päivittää ammattihenkilöitä koskevaa lainsäädäntöä siten, että jatkossa säänneltäisiin vain niitä sosiaali- ja terveydenhuollon ammatteja, joissa sääntely on välttämätöntä asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Uudistus tapahtuu kahdessa vaiheessa, vuosien 2025 ja 2026 aikana ja suurimmat muutokset tehdään vuoden 2026 aikana. Hyvinvointialueiden rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä on osittain muutettu ja se astuu voimaan 2026.

Digitalisaatio

Digitalisaatiolla tarkoitetaan tiedon, palveluiden ja prosessien siirtämistä sähköiseen muotoon ja teknologisten ratkaisujen hyödyntämistä palvelujen järjestämisessä, tuottamisessa ja käytössä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa digitalisaatio on tuonut mukanaan uudenlaisia tapoja vastata asiakkaiden tarpeisiin, tehostaa toimintoja sekä parantaa tiedonkulkua ja palvelujen saavutettavuutta. Palveluiden kehittämisessä asiakkaiden osallisuus ja palvelumuotoilu korostuvat, jotta ratkaisut ovat aidosti asiakaslähtöisiä ja helposti käyttöön otettavia. Lisäksi huomio kiinnittyy palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen ja siihen, että kukaan ei jäisi digitaalisten ratkaisujen ulkopuolelle.

Digitalisaatio ei tarkoita ainoastaan paperisten dokumenttien muuttamista sähköisiksi, vaan laajempaa muutosta toimintatavoissa ja kulttuurissa. Se mahdollistaa täysin uusia palveluita ja työskentelytapoja, jotka eivät olisi mahdollisia ilman kehittynyttä teknologiaa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa digitalisaatioon kuuluu niin tiedonhallintajärjestelmät, sähköiset ajanvaraukset, etävastaanotot kuin tulevaisuudessa tekoälypohjaiset analyysit ja päätöksenteon tukijärjestelmät.

Videoyhteyksillä tapahtuvat etävastaanotot sekä chat-palvelut ovat yleistyneet. Ne mahdollistavat hoidon ja palveluiden saamisen myös silloin, kun fyysinen paikallaolo ei ole mahdollista tai välttämätöntä. Digitaaliset palvelukanavat voivat laajentaa palvelujen saatavuutta erityisesti syrjäseuduilla.

Digitaaliset työkalut, kuten erilaiset mobiilisovellukset ja verkkopalvelut, tukevat asiakkaiden omahoitoa. Ne voivat esimerkiksi auttaa seuraamaan verenpainetta, ohjata pitkäaikaissairauksen hoidossa tai tarjota tukea elintapamuutoksiin.

Digitalisaation keskeisimpiä hyötyjä ovat palveluiden saavutettavuuden, laadun ja turvallisuuden parantuminen sekä toiminnan tehostuminen. Digitalisaatio mahdollistaa myös laajan datan hyödyntämisen palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Data-analytiikan avulla voidaan esimerkiksi tunnistaa palveluiden tarpeen muutoksia ja suunnitella ennaltaehkäiseviä toimia.

Suomen kaltaisessa maassa, jossa väestö ikääntyy ja palveluiden tarve kasvaa, hyvinvointialueiden on ensiarvoisen tärkeää soveltaa teknologiaa ja digitaalisia ratkaisuja terveys- ja hyvinvointipalveluissa parantaakseen niiden tehokkuutta, saatavuutta ja asiakaskokemusta.

Digi-/ kyberturvallisuus

Digiturvallisuuden uhkatekijät ovat monimutkaisia ja jatkuvasti kehittyviä. Koska hyvinvointialueiden toiminnassa käytettävät tietojärjestelmät sisältävät arkaluonteisia asiakas- ja potilastietoja sekä turvallisuustietoja, on tärkeää pitää digiturvallisuus prioriteettilistalla korkealla ja toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä uhkien torjumiseksi.

Kyberhyökkäykset, kuten tietomurrot, palvelunestohyökkäykset, haittaohjelmat ja tietovuodot, ovat edelleen suurimpia digiturvallisuuden uhkia. Ne voivat mm. aiheuttaa vakavia taloudellisia vahinkoja, aiheuttaa vaaratilanteita, estää palveluiden toiminnan ja vaarantaa yksityisyyttä.

Myös merkittävästi kansalliseen turvallisuuteen vaikuttaviin valtiollisiin kyberhyökkäyksiin on syytä varautua.

1.3 Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialueen strategiassa huomioidaan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset, säädetyt palvelutavoitteet, omistaja- ja henkilöstöpolitiikka sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Hyvinvointialueen strategia perustuu arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Strategia tarkistetaan vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudessa ja strategian tavoitteista raportoidaan kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinvointialueen strategia on laadittu vuosille 2023-2026. Strategiaa päivitetään vuonna 2025-2026 tarpeellisilta osin ja päivitetty strategia ohjaa jatkossa hyvinvointialueen pitkän aikavälin toimintaa ja tavoitteita. Päivitetty strategia asettaa pitkän aikavälin, valtuustokaudet ylittävät tavoitteet vuosille 2026-2029. Strategiaa kuitenkin tarkistetaan ja päivitetään valtuustokausittain lyhyemmän aikavälin tavoitteiden osalta. Hyvinvointialuestrategian ja tuottavuusohjelman tukevat toisiaan.

Strategian päivityksen yhteydessä toimeenpanolle määritellään vuosittaiset tavoitteet aluevaltuustossa talousarvion vahvistamisen yhteydessä. Vuoden 2026 sitovat tavoitteet toimeenpanevat vielä meneillään olevaa strategiaa 2023-2026. Aluevaltuusto seuraa vuosittaisten tavoitteiden toteutumista tilinpäätöskäsittelyn yhteydessä ja laajemmin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita hyvinvointikertomuksen käsittelyn yhteydessä.

Uudenmaan erillistratkaisu on noussut poliittiseen keskusteluun ja alueen vahvana strategisena tavoitteena on säilyttää itsenäinen asemansa. Strategian toteutuksessa huomioidaan myös hyvinvointialueneuvotteluissa annetut suositukset alueen kehityssuunnalle. Hyvinvointialueen erityispiirteenä on kaksikielisyys, joka vaatii erityistä panostusta myös strategisella tasolla.

Sitovat tavoitteet vuodelle 2026

STRATEGIAN (2023-2026) KÄRKI	SITOVAT TOIMINNAN TAVOITTEET VUODELLE 2026	TOIMENPITEET	MITTARI JA TAVOITETASO	VASTUUTAHO
Hallittu kustannuskehitys ja vaikuttava toiminta	Talousarviota ei ylitetä	Seurataan säännöllisesti ja reagoidaan välittömästi poikkeamiin	Talousarvion toteutuminen	Talousjohtaja (seuranta) Esihenkilöt (toimeenpano)
		Tuottavuusohjelman toimenpiteet toteutetaan	Toimenpiteet toteutuneet	Hyvinvointialuejohtaja
		Uusia tehtäviä ja virkoja ei perusteta, mikäli ne eivät tuo säästöjä tai lakisääteinen toiminta ei niitä edellytä	Uusia tehtäviä ei ole perustettu	Henkilöstöjohtaja
		Siirtoviivemaksut vähenevät vuoden 2025 tasosta	Siirtoviivemaksujen määrä on vuoden 2025 tasoa pienempi	Sote-johtaja
		Vuokratyövoiman käyttöä hillitään.	Vastuualuekohtaiset vuokratyövoiman kustannukset eivät ylitä budjettia.	Sote-johtaja
		Asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotossa varmistetaan tieto- ja tilastointitarpeet sekä tiedon siirtyminen kansallisiin rekistereihin ja Luodaan toimiva seurantajärjestelmä, jolla kirjaamisen ja tiedon laatu paranee	Kirjaamiskattavuus vähintään 90 %	Digijohtaja (seuranta) Sote-johtaja (toimeenpano)
Hallittu kustannuskehitys ja vaikuttava toiminta	Hyvinvointialueneuvotteluiden suositukset toteutuvat	Sopimusvalvontaa toteutetaan ja poikkeamista reklamoidaan sopimusrikkomuksista aiheutuvien saatavien perimiseksi	Kaikista sopimusrikkomuksista reklamoidaan	Vastuualuejohtajat
		Suosittelusten toteutumista seurataan osavuositarkastusten yhteydessä ja poikkeamiin reagoidaan	Vuonna 2025 saadut suositukset ovat toteutuneet vuoden 2026 loppuun mennessä	Kehittämisjohtaja
		Raportointia automatisoidaan tiedolla johtamisen tueksi	Hyvinvointialuestrategian, sitovien tavoitteiden ja hva-neuvottelujen suositusten seurantaan on työkalu ja raportointipohja	Digijohtaja
Palvelujen laatu, saatavuus ja jatkuvuus	Palveluiden järjestäminen perustuu lakisääteisyteen ja vaikuttavuuteen	Palveluiden vaikuttavuutta arvioidaan kriittisesti tuotavuuden ja vaikuttavuuden näkökulmista.	Arviointi on tehty / arviointia ei ole tehty	Sote-johtaja
		Palveluverkkoa arvioidaan kriittisesti ja vaikuttavuudeltaan heikot karsitaan	Arviointi on tehty / arviointia ei ole tehty	Sote-johtaja
		Päätösten valmistelussa tehdään laaja tai suppea ennakkovaikutusten arviointi eri asiantuntijoiden yhteistyönä	Tehdään vakiona merkittävien muutoksiin liittyvässä valmistelussa	Hallintojohtaja
		Kiireettömään hoitoon pääsyn määräaikoja seurataan kuukausittain ja	Kiireettömään hoitoon pääsyn määräajat toteutuvat 100 %	Sote-johtaja/Digijohtaja

		poikkeamiin reagoidaan välittömästi		
		Palvelutarpeen arvioinnin määräaikoja seurataan kuukausittain ja poikkeamiin reagoidaan välittömästi	Palvelutarpeen arvioinnin määräajat toteutuvat 100 %	Sote-johtaja
		Sosiaalipalvelujen määräaikoja seurataan kuukausittain ja poikkeamiin reagoidaan välittömästi	Sosiaalipalveluiden määräajat toteutuvat 100 %	Sote-johtaja
		Etävastaanottojen ja digipalveluiden määrää lisätään ja sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia parannetaan	Sähköisten ajanvarausten määrä kasvaa	Digijohtaja
			Etävastaanottojen osuus kaikista käynneistä kasvaa	Digijohtaja
Palvelujen laatu, saatavuus ja jatkuvuus	Asiakastyytyväisyyttä mitataan systemaattisesti	Asiakaspalautteeseen reagoidaan, aktiivista asiakaspalautteen keräämistä tehostetaan 4x/vuosi	Tehostettua asiakaspalautteen keräämistä toteutettu x/ vuosi	Kehittämisojohtaja
Perus- ja erikoistason sekä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden integraatio	Hyte-kerroin on yli 47	Hyte-kertoimen indikaattoreita seurataan aktiivisesti	Seurataan/Ei seurata	Kehittämisojohtaja
		Työttömien terveystarkastuksia toteutetaan tehostetusti	Määrä kasvaa vuoden 2025 tasosta	Sote-johtaja
		Lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittämistä tehostetaan	Määrä kasvaa vuoden 2025 tasosta	Sote-johtaja
		Kouluterveydenhuollon 8.luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittämistä tehostetaan	Määrä kasvaa vuoden 2025 tasosta	Sote-johtaja
		Elintapaneuvonnan toteuttamista tyyppin 2 diabetes-riskissä oleville toteutetaan tehostetusti Käypä hoito -suositusten mukaisesti	Määrä kasvaa vuoden 2025 tasosta	Sote-johtaja
		Alkoholien mini-interventioita toteutetaan tehostetusti. kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski	Määrä kasvaa vuoden 2025 tasosta	Sote-johtaja
		Vastuullisuusohjelma valmistaan ja jalkautetaan	Laadittu: kyllä / ei Jalkautus aloitettu: kyllä / ei	Viestintäjohtaja
Osaava, hyvinvoiva ja riittävä henkilöstö	Lähtövaihtuvuus on alle 8	Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan	Lähtövaihtuvuus pysyy alle 8 %	Henkilöstöjohtaja (seuranta)
	Avoimien virkojen/toimien määrä vuoden lopussa / ammattiryhmä vähenee	Rekrytoinnit käynnistetään viiveettä. Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan.	Avoimien virkojen/toimien määrä vuoden lopussa on vähemmän kuin vuonna 2025	Henkilöstöjohtaja (seuranta)
	Sairauspoissaolojen määrä ei kasva	Pitkiin / usein toistuviin sairauspoissaoloihin reagoidaan ja työssä jaksamista tuetaan	Kaikkien sairauspoissaolojen kumulatiivinen määrä/vuosi on alle 30 000	Henkilöstöjohtaja (seuranta)

		organisaation ohjeiden mukaisesti. Uudelleen sijoitusten prosessi käynnistetään organisaation ohjeiden mukaisesti		
	Työhyvinvointikyselyn tulokset paranevat	Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan	Tulokset paranevat vuoden 2024 kyselystä	Henkilöstöjohtaja (seuranta)
		Työnantajamainetta parannetaan viestinnän avulla	Tulokset paranevat vuoden 2024 kyselystä	Viestintäjohtaja
	Opiskelijoiden harjoittelu-tyytyväisyys	Opiskelijoilta pyydetään palautetta aktiivisesti	NPS yli 80	Kehittämisjohtaja
Palvelujen laatu, saatavuus ja jatkuvuus	Kriisivalmiutta vahvistetaan	Järjestetään harjoituksia	Harjoituksien määrä vähintään 1/vuosi	Pelastusjohtaja
		Laaditaan toimintakortteja kriisitilanteiden varalle	Toimintakorttien määrä	Pelastusjohtaja
		Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen toteutuminen riskiluokittain (%)	Toteutuu 90 %	Pelastusjohtaja

1.4 Toiminta ja talous

Hyvinvointialuelain (611/2021) 115 § mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, sekä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026 – 2028 yhteydessä laaditaan investointisuunnitelma ajalle 2026 – 2029.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 115 § mukaan taseeseen mahdollisesti kertynyt alijäämä tulee kattaa kahdessa vuodessa tilinpäätöksen vahvistamisvuoden päättymisestä. Näin ollen vuonna 2023 kertynyt alijäämä tulee kattaa kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna eli vuoden 2026 loppuun mennessä. Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä.

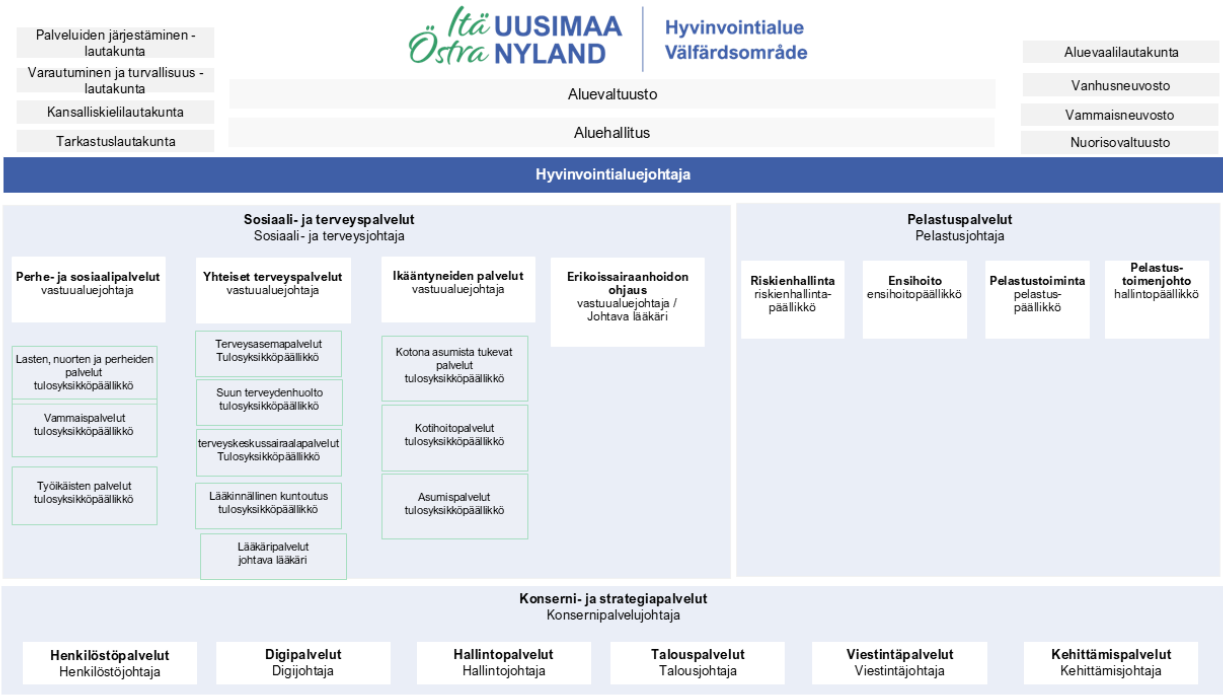
Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen hyvinvointialuestrategiaa toteuttavat toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Hyvinvointialueen toiminnassa ja talousenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio valmistellaan siten, että se sisältää tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot sekä investointilaskelman. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla.

Hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarvion laatimisessa on käytettävissä tilinpäätöstoteumatiedot vuosilta 2023 – 2024 sekä toteumatiedot tammi – syyskuulta 2025 ja näiden pohjalta päivitetty ennustetieto. Talousarvion laatiminen realistisempaan tietoon tukeutuen helpottaa niin tehostamistoimenpiteiden vaikutuksien taloudellista arviointia kuin edellytyksien turvaamista hyvinvointialueen tehtävien hoitamiseen. Organisaation henkilöstösuunnitelma on luotettava ja ajantasainen.

1.4.1 Organisaatio ja toimitelimet

Hyvinvointialueen organisaatiomalli ja johtamisjärjestelmä hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.6.2022. Aluevaltuusto hyväksyi 11.3.2025 päivitetyn hallintosäännön uutta valtuustokautta varten. Uuden aluevaltuuston toimikausi alkoi 1.6.2025. Toimielinrakennetta muutettiin siten, että Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta sekä Yksilöasioiden jaosto lakkautettiin.

1.4.2 Henkilöstö

Virka- ja toimipohjaluettelo toimii runkona henkilöstösuunnittelulle. Siihen on koottu kaikki hyvinvointialueelle perustetut virka- ja toimipohjat. Näin ollen se sisältää myös täyttämättä olevat virat ja toimet. Suunnitteluvuoden 2026 osalta lähtökohtana on olemassa oleva henkilöstö ja ohjeistus on, että lisäyksiä ei lähtökohtaisesti esitetä. Henkilöstösuunnitelmaan 2026 on koottu virat ja toimet, joita esitetään lakkautettavaksi tai mahdolliset uudet perustettavat virat ja toimet perusteluineen.

31.8.2025 tilanpäivän mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen henkilöstömäärä yhteensä on 2889. palvelussuhteista 79,63 % on työsopimussuhteisia ja 20,37 % virkasuhteisia. Suurin osa henkilöstöstä, eli 2297 henkilöä on vakituisessa palvelussuhteessa. 89,97 % henkilöstöstä on kokoaikaisessa palvelussuhteessa ja 6,85 % työskentelee osa-aikaisesti.

Eniten henkilöstöä on ikääntyneiden palveluissa, jossa työskentelee 900 henkilöä, sekä perhe- ja sosiaalipalveluissa 837 henkilöä. Yhteisten terveysten palveluiden henkilöstömäärä on 617 henkilöä. Pelastuslaitoksella työskentelee 296 henkilöä. Konserni- ja strategiapalveluiden henkilöstömäärä on 243.

Veto- ja pitovoima sekä henkilöstön saatavuus

Vuokratyövoiman kustannuksia pyritään edelleen vähentämään. Oma sisäinen sijaispooli aloitti toimintansa toukokuussa 2025. Myös sopimusteknisillä ratkaisuilla pyritään ohjaamaan entistä enemmän henkilöstöä vakituisiin palvelussuhteisiin vuokratyövoiman käytön sijaan.

Hyvään johtamiseen ja esihenkilötyöhön panostetaan. Käynnistyneitä esihenkilö- ja johtamisvalmennuksia jatketaan ja niiden painopisteitä päivitetään. Esihenkilötyön ja johtamisen onnistumista mitataan sekä vuosittaisilla työhyvinvointikyselyillä että pilottikyselyissä käytössä olevilla jatkuvilla pulssikyselyillä. Osallistavan, arvostavan ja kannustavan johtamisen avulla tavoitellaan yhteenkuuluvuuden vahvistamista sekä työpaikan pitovoimaisuutta.

Palkankorotukset ja palkkojen harmonisointi

Palkkaharmonisaation tulee valmistua vuoden 2025 loppuun mennessä. Palkkaharmonisaation loppuun saattamisen kanssa rinnakkain valmistellaan valtakunnallisesti uutta palkkausjärjestelmää SOTE-sopimuksen ja HYVTES:n soveltamisalan piiriin. Palkkaukselliset uudistukset vaikuttavat palkkapolitiikkaa, ja osaamisen ja tehtävän vaativuuden tunnistava palkkausjärjestelmä osaltaan vaikuttaa myös Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen työnantajakuvaan positiivisesti. Uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto edellyttää henkilöstöpalveluilta aktiivista koordinointia, henkilöstön ohjeistusta ja järjestelmätekniistä valmistelua.

Hyvinvointialueille solmittiin vuonna 2025 uuden työ- ja virkaehtosopimukset, jotka ovat voimassa 1.5.2025-29.2.2028. Taloussuunnitelmakaudella 2026 – 2028 palkkoja korotetaan seuraavasti (Lähde: www.kt.fi/sopimukset):

		SOTE-sopimus	Lääkärisopimus	HYVTES
1.2.2026	Kehittämisohjelman erä (keskitetty erä)	–	0,34 % (liite 3) / 0,10 % (liite 4)	-
1.8.2026	Yleiskorotus	2,27 %	2,27 %	2,27 %
1.10.2026	Paikallinen järjestelyerä	0,20 %	0,20 %	0,20 %***
1.10.2026	Kehittämisohjelman erä (paikallinen erä)	0,40 %	0,40 % / 0,06 % / 0,30 %	0,40 %
1.4.2027	Yleiskorotus*	2,00 %	2,00 %	2,00 %
1.4.2027	Paikallinen järjestelyerä*	0,40 %	0,40 %	0,40 %***
1.4.2027	Kehittämisohjelman erä (paikallinen erä)	0,40 %	0,40 %	0,40 %***
1.2.2028	Kehittämisohjelman erä (paikallinen erä)	1,00 %	1,00 %	1,00 %

* Vuoden 2027 korotukset voivat muuttua perälautaratkaisun myötä.

1.4.3 Hyvinvointialuekonserni ja konsernin ohjaus

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen konserniohje on hyväksytty Aluevaltuustossa 14.6.2022. Konserniohjeella ohjataan konserniin kuuluvia yhteisöjä.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 118 §:n mukaan ”sellaisen hyvinvointialueen, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen hyvinvointiyhtymässä tai on edellä tässä pykälässä tarkoitettuna yhtiön osakas, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.”

Kirjanpitolain (30.12.1997/1336) 8 §:n mukaan ”osakkuusyritys on omistusyhteisyrittäjä, jossa kirjanpitovelvollisella on vähintään viidennes ja enintään puolet omistusyhteisyrittäjän osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä.”

Itä-Uudenmaan hyvinvointialuekonserniin kuuluvat seuraavat yhtymät ja yritykset:

Yhteisön nimi	Omistusmuoto	Omistusosuus, %
HUS-yhtymä	hyvinvointiyhtymä	6,491
HPK Palvelut Oy	osakkuusyritys	45,00

HUS-yhtymä on hyvinvointialueesta annetun lain 58 §:ssä tarkoitettu hyvinvointiyhtymä.

HUS-yhtymä

HUS-yhtymä tuottaa Uudenmaan hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon ja yhtymän omistavat Uudenmaan neljä hyvinvointialuetta: Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Vantaa-Kerava sekä Helsingin kaupunki.

HUS tarjoaa erikoissairaanhoidon liki kahden miljoonan asukkaan Uudellamaalla ja on Helsingin kaupungin jälkeen toiseksi suurin julkinen työnantaja. Valtakunnallisesti sillä on merkittävä ja keskeinen tehtävä vaativan erikoissairaanhoidon, tutkimuksen ja opetuksen sekä valmiuden ja varautumisen osaajana.

HUS-yhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous, joka kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Yhtymäkokouksessa päätösvaltaa käyttävät kutakin omistajajäsentä edustava yksi yhtymäkokousedustaja. Yhtymäkokous päättää muun muassa strategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja tilinpäätöksestä. Yhtymäkokousedustajan kokouksessa käyttämä äänivalta jakaantuu tämän edustaman jäsenen osuuteen Uudenmaan asukasluvusta.

Yhtymähallitus johtaa HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus keskittyy erityisesti strategisten tavoitteiden toteuttamiseen ja talouden tasapainon ylläpitämiseen. Kokouksia on vähintään kerran kuukaudessa. HUS-yhtymän strategisen tason ohjausta toteutetaan lisäksi kuukausittain pidettävissä johdon yhteistyökokouksissa. HUS-yhtymän ja hyvinvointialueen välisiä operatiivisia työryhmiä on useita, joihin hyvinvointialueen viranhaltijat ja asiantuntijat osallistuvat. Tällaisia operatiivisia työryhmiä on mm. talouden johtamisen, investointien ohjauksen, sosiaali- ja terveystoimen yhteistyön ja valmiusasioiden tiimoilta. Työryhmät kokoontuvat 1–4 kertaa kuukaudessa.

Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat noin kolmannes Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talousarviosta. Itä-Uudenmaan aluehallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta.

HPK Palvelut Oy

HPK Palvelut Oy:n tuottaa talous-, henkilöstö-, ICT-perustietotekniikka- ja käännöspalveluita omistajilleen, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja Porvoon kaupungille. Myös Sipoon kunta on yhtiön osakas 0,1 prosentin omistusosuudella.

HPK Palveluiden ylin päättävä elin on hallitus, joka vuonna 2025 koostui asiakasorganisaatioiden luottamuselinten (hyvinvointialuehallitus, kaupunginhallitus) jäsenistä. Lisäksi jokaiselle yhtiön palvelualueelle on perustettu neuvottelukunnat, joissa molemmat asiakkaat ovat edustettuina. Näiden lisäksi on vielä yhtiön ja asiakkaiden yhteinen strateginen neuvottelukunta. Neuvottelukuntien jäsenet edustavat asiakasorganisaatioiden virkamiesjohtoa.

Vuoden 2024 aikana hyvinvointialue teetti konsulttiselvityksen, jossa esitettiin muutoksia sopimusrakenteeseen ja operatiiviseen omistajaohjaukseen. Neuvottelut palvelusopimuksen uudistamisesta yhtiön ja omistajien välillä käynnistettiin syksyllä 2024 ja uudet sopimukset allekirjoitettiin kesäkuussa 2025. Alkuvuodesta 2025 valmistui myös Porvoon kaupungin kanssa yhteinen omistajastrategia, jossa otettiin kantaa mm. yhtiön laajentumiseen. Keväällä 2025 HPK Palvelut Oy ja sen omistajat käynnistivät neuvottelut Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa, joka on kiinnostunut omistajaksi tulosta ja henkilöstö- ja talouspalveluiden ostamisesta yhtiöltä.

HPK Palveluiden liikevaihto vuodelta 2024 oli 15,1 miljoonaa euroa, josta yli 62 % oli markkinoilta tehtyjä ostoja ja alihankintaa. Yhtiön palveluksessa oli 31.4.2025 n. 92 henkilöä, joista täysaikaisia 85.

1.4.4 Hyvinvointialueen rahoituspohja

Valtion rahoitus koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveystalouden osalta rahoituspohjaa korotetaan vuosittain arvioituilla palvelutarpeen ja kustannustason kasvulla. Pelastustoimen osalta rahoituspohjaa korotetaan kustannustason kasvulla sekä alueen riskikertomella. Kustannustasossa huomioidaan lisäksi hyvinvointialueiden mahdolliset tehtävämuutokset.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle osoitettu valtion nettorahoituksen viimeisin tarkistus tehtiin 22.9.2025, jonka pohjalta tämä talousarvio on laadittu. Valtiovarainministeriö on myös tarkistanut tulevien vuosien arvioitua rahoitusta aina vuoteen 2028 asti. Rahoitus- ja painelaskelmissa vuodelle 2026 arvioitu rahoitus on noin 437 miljoonaa euroa, vuodelle 2027 noin 458 ja vuodelle 2028 noin 476 miljoonaa euroa.

Valtion rahoitus kattaa noin 90 % hyvinvointialueen kokonaisrahoituksesta.

1.5 Keskeisimmät riskit

Rahoitus: Taloussuunnitelmaan liittyy merkittävää epävarmuutta valtion rahoituksen riittävyyden osalta. Hyvinvointialueen omaa tuotantoa sopeuttamalla vuosien 2023 – 2025 alijäämiä ei pystytä kattamaan vuoden 2026 loppuun mennessä ja samanaikaisesti turvaamaan hyvinvointialueiden rahoituslain 11 §:ssä mainittujen perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettujen riittävien sosiaali- ja terveystalouden palvelujen tai perustuslain 7, 15 ja 20 §:ssä tarkoitettuihin peruspalveluihin liittyvien pelastustoimen palvelujen järjestäminen. Kumulatiivisten alijäämien kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä on mahdollista ainoastaan valtion lisärahoituksella.

HUS-järjestämissopimuksen mukainen erikoissairaanhoidon rahoitus luo riskin sosiaali- ja terveystalouden talousarvioon vuodelle 2026. HUS-yhtymäkokouksen kesäkuussa 2025 päättämän kehyksen tasosta käydään keskustelua Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin yhteenlasketun valtion rahoituksen kasvun myötä. Lisäksi on huomioitava, että hoitojonot ylittävät lain määrittelemän pituuden, minkä vuoksi valvontaviranomainen on asettanut 8,5 miljoonan euron uhkasakon. Omistajien näkökulmasta tämä tarkoittanee, että erikoissairaanhoidon tulee osoittaa suurempi osuus sosiaali- ja terveystalouden rahoituksesta.

Talouden tasapainottaminen: Tilastokeskuksen mukaan julkisyhteisöjen alijäämä syveni 4,4 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Erityisesti hyvinvointialueilla käyttötalouden kustannukset ovat kasvaneet selvästi ennustettua suuremmiksi. Alijäämät vuonna 2023 olivat yhteensä noin 1,3 miljardia euroa ja vuonna 2024 alijäämät asettuivat 1,1 miljardin euron tasolle. Talouden tasapainottaminen tulee olemaan valtaosalle hyvinvointialueista erittäin haasteellista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen alijäämä vuonna 2023 oli 34,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 alijäämä asettui 48,5 miljoonaan euroon. Kumulatiivinen alijäämä vuosilta 2023–2024 on 83,1 miljoonaa euroa. Osavuositarkastuksessa 1–9/2025 tilikauden alijäämän ennustetaan olevan 16,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 alijäämäennuste huomioiden kumulatiivinen alijäämä vuoden 2025 lopussa hipoo 100 miljoonaa euroa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialuevaltuuston 12.12.2023 hyväksymässä tuottavuusohjelmassa on tavoiteltu vuosina 2024 – 2026 kokonaisuudessaan 52 miljoonan euron toiminnallisia hyötyjä. Vaikka hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteet ovat olleet oikeansuuntaisia ja taroituksenmukaisia, säästövaikutukset näkyvät viiveellä ja osittain vasta tulevina vuosina. Ensimmäisen tuottavuusohjelman toimenpiteiden voidaan todeta olleen riittämättömiä.

Valtiovarainministeriö on 17.6.2025 päätöksellään päättänyt käynnistää arviointimenettelyn Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Arviointiryhmän tehtävänä on laatia yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa toimenpide-ehdotukset alueen talouden tervehdyttämiseksi ja palvelujen turvaamiseksi aluevaltuuston käsittelyä varten. Oleellisinta on saada aikaiseksi uskottavat, palvelut turvaavat ja talouden tasapainoon tähtäävät toimenpide-ehdotukset, joiden toteuttamiseen alue sitoutuu. Arviointiryhmä ei käytä päätösvaltaa, mutta hyvinvointialueen on käsiteltävä arviointiryhmän tekemät toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskevat päätökset valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Arviointimenettelyn aikana hyvinvointialueen päätöksentekoa on rajoitettu siten, että merkittäviä tai pitkäaikaisia talouteen negatiivisesti vaikuttavia päätöksiä ei saa tehdä. Arviointiryhmä on aloittanut työskentelynsä 10.9.

Tavoitteena on, että työ saadaan päätökseen kesän 2026 alussa. Arviointiryhmän tulee ottaa kantaa aluejakoselvityksen tarpeellisuuteen toimenpide-ehdotustensa yhteydessä.

Aluehallitus päätti 9.10.2025 (§ 226) käynnistää hyvinvointialueella konserni- ja strategiapalveluiden sekä sosiaali- ja terveys toimialan henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut sellaisista mahdollisista talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteistä, joilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Ilman uskottavaa tuottavuusohjelmaa hyvinvointialueen vuosien 2026 – 2027 tulokset tulevat olemaan alijäämäisiä ja syventävät alijäämäkertymää entisestään. Laskennallisesti tuottavuusohjelmalla tulisi saavuttaa 60–65 miljoonan euron toiminnalliset hyödyt, jotta hyvinvointialueen kertyneet alijäämät olisi mahdollista kattaa vuosien 2028 – 2029 kuluessa. Ilman valtion lisärahoitusta alijäämiä ei ole mahdollista kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Henkilöstöpula ja henkilöstön vaihtuvuus: sosiaali- ja terveystoimessa on edelleen huomattava henkilöstöpula. Sosiaali- ja terveystoimesta puuttui syksyllä 2025 vähemmän omaa henkilöstöä kuin vuotta aiemmin. Tästä huolimatta henkilöstövajetta joudutaan paikkaamaan vuokrahenkilöstöllä edelleen vuonna 2026, joten taloudellinen riski vuokratyövoiman käyttöön liittyen ei ole kokonaan poistumassa. Rekrytointivaikeuksia on erityisesti hoito- ja hoiva-alan henkilöstöstä, lääkäreistä, sosiaalityöntekijöistä ja psykologeista. Henkilöstön mitoitus määrittää lainsäädäntö ja sen toteuttamista seurataan useammalta taholta tiiviisti. Vuonna 2025 esimerkiksi ympärivuorokautisen palveluasumisen hoitajamitoitusta kevennettiin ja useampi vuokrahenkilöstöön liittyvä kilpailutus on saatu toteutettua. Tämä vähentää ongelmaa henkilöstön saatavuudessa ja siihen liittyvässä taloudellisista ylityspaineista vuokrahenkilöstön kuluissa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella pelastustoimessa oman henkilöstön saatavuus on merkittävästi parantunut vuoden 2025 aikana.

Erityisesti pienissä yksiköissä henkilöstöriskit liittyvät henkilöriippuvuuteen, joka voi aiheuttaa toiminnallista haavoittuvuutta. Osaavan, ammattitaitoisen ja koulutetun henkilöstön saatavuus on keskeinen edellytys palveluiden laadun ja jatkuvuuden turvaamiseksi. Erityisesti esihenkilöiden vaihtuvuus muodostaa merkittävän riskin toiminnan johdonmukaisuudelle, tiedonkululle ja operatiiviselle jatkuvuudelle. Näiden riskien hallinta edellyttää suunnitelmallista henkilöstöressurssien johtamista, osaamisen varmistamista sekä esihenkilöiden sitouttamista ja tukemista.

Toimitilat ja vuokrasopimukset: Hyvinvointialue toimii pääosin vuokratiloissa. Vuokrasopimukset ovat moninaisia ja vuokranantajat erilaisia. Joulukuussa 2024 aluehallitus päätti ilmoittaa alueen kunnille, että hyvinvointialue ei käytä vuokrasopimusten optiovuotta 2026. Henkilökunnan ja asiakkaiden hyvinvoinnin sekä toiminnan jatkuvuuden kannalta terveet, toimivat ja nykyaikaiset toimitilat ovat kriittisiä. Kuntien kanssa käydyt vuokraneuvottelut saatetaan loppuun vuoden 2025 aikana. Palveluverkosta mahdollisesti tehtävät linjaukset tulevat vaikuttamaan toimitilakantaan.

Kyberturvallisuus: Kiristynyt maailmanpoliittinen tilanne ja nopea teknologinen kehitys heijastuvat myös kyberturvallisuuteen. Kyberturvallisuus on hyvinvointialueen digipalveluissa huomioitu yhtenä painopisteenä. Uhkiin varaudutaan mm. HPK Palveluiden kautta hankitun tietoturvalavalmotoiminnon (SIEM/SOC) avulla, minkä lisäksi hyödynnetään kansallisen Kyberturvallisuuskeskuksen tarjoamia palveluita. Vuosina 2025 – 2027 toteuttava asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhdistäminen parantaa myös osaltaan kriittisten järjestelmien turvallisuutta. Tietoturvaan varautumista harjoitellaan vuosittain mm. kansalliseen Taisto-harjoitukseen osallistumalla.

Jotta tunnistetut riskit eivät realisoidu, niiden hallinta edellyttää huolellista suunnittelua, seurantaa ja toiminnan sopeuttamista, jotta hyvinvointialue voi tarjota laadukkaita palveluita ja turvata toimintansa jatkuvuuden. Rahoituksen riittävyys ja talouden tasapainottaminen korostuvat hyvinvointialueen kaikessa toiminnassa tulevana vuosina.

1.6 Alijäämän kattaminen

Jos hyvinvointialueen tilinpäätöksessä on kertynyttä alijäämää, se on katettava enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, toisin sanoen kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna. Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä. Näin ollen vuosien 2023 – 2025 alijäämät tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen alijäämä vuonna 2023 oli 34,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 alijäämä asettui 48,5 miljoonaan euroon. Kumulatiivinen alijäämä vuosilta 2023–2024 on 83,1 miljoonaa euroa. Osavuositarkastuksessa 1–9/2025 tilikauden alijäämän ennustetaan olevan 16,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 alijäämäennuste huomioiden kumulatiivinen alijäämä vuoden 2025 lopussa on noin 100 miljoonaa euroa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialuevaltuuston 12.12.2023 hyväksymässä tuottavuusohjelmassa on tavoiteltu vuosina 2024 – 2026 kokonaisuudessaan 52 miljoonan euron toiminnallisia hyötyjä. Vaikka hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteet ovat olleet oikeansuuntaisia ja tarkoituksenmukaisia, säästövaikutukset näkyvät viiveellä ja osittain vasta tulevana vuosina. Ensimmäisen tuottavuusohjelman toimenpiteiden voidaan todeta olleen riittämättömiä.

Valtiovarainministeriö on 17.6.2025 päätöksellään päättänyt käynnistää arviointimenettelyn Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Arviointiryhmän tehtävänä on laatia yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa toimenpide-ehdotukset alueen talouden tervehtyttämiseksi ja palvelujen turvaamiseksi aluevaltuuston käsittelyä varten. Oleellisinta on saada aikaiseksi uskottavat, palvelut turvaavat ja talouden tasapainoon tähtäävät toimenpide-ehdotukset, joiden toteuttamiseen alue sitoutuu. Arviointiryhmä ei käytä päätösvaltaa, mutta hyvinvointialueen on käsiteltävä arviointiryhmän tekemät toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskevat päätökset valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Arviointimenettelyn aikana hyvinvointialueen päätöksentekoa on rajoitettu siten, että merkittäviä tai pitkäaikaisia talouteen negatiivisesti vaikuttavia päätöksiä ei saa tehdä. Arviointiryhmä on aloittanut työskentelynsä 10.9. Tavoitteena on, että työ saadaan päätökseen kesän 2026 alussa. Arviointiryhmän tulee ottaa kantaa aluejakoselvityksen tarpeellisuuteen toimenpide-ehdotustensa yhteydessä.

Aluehallitus päätti 9.10.2025 (§ 226) käynnistää hyvinvointialueella konserni- ja strategiapalveluiden sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut sellaisista mahdollisista talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteistä, joilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Ilman uskottavaa tuottavuusohjelmaa hyvinvointialueen vuosien 2026 – 2027 tulokset tulevat olemaan alijäämäisiä ja syventävät alijäämäkertymää entisestään. Vuonna 2028 olisi mahdollista päästä ylijäämäiseen tulokseen. Laskennallisesti tuottavuusohjelmalla tulisi saavuttaa 60–65 miljoonan euron toiminnalliset hyödyt, jotta hyvinvointialueen kertyneet alijäämät olisi mahdollista kattaa vuosien 2028 – 2029 kuluessa. Ilman valtion lisärahoitusta alijäämiä ei ole mahdollista kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

1.7 Talousarvion määrärahojen sitovuustaso

Talousarvion sitovuus määrittelee käyttövaltuudet hyvinvointialueen toiminnan järjestämiselle. Aluevaltuustotason sitovuudet talousarvion keskeisille erille ja osille on kuvattu alla olevassa taulukossa:

Sitovuutta koskeva osa	Sitovuustaso
Hyvinvointialuestrategia ja valtuustokauden tavoitteet	Valtuustokauden tavoitteet
Käyttötalousosa	Hyvinvointialueen toimintakate
Investointiosa	Hyvinvointialueen investointimenot (brutto)
Tuloslaskelmaosa	Yleiskatteinen rahoitus, nettorahoitustuotot/-kulut
Rahoitusosa	Lainakannan muutos

2 Tuloslaskelma- ja käyttötalousosa

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2026 aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehyksen pohjalta. Pelastustoimen vuoden 2026 talousarvioesitys on käsitelty Varautuminen ja turvallisuus -lautakunnassa 23.9.2025 ja sosiaali- ja terveystoimen talousarvioesitys Palvelujen järjestäminen -lautakunnassa 30.9. ja 15.10.2025. Aluehallitus käsittelee demokratiapalveluiden sekä konserni- ja strategiapalveluiden talousarvioesitykset 30.10.2025 kokouksessaan. Aluehallitus käsittelee koko hyvinvointialueen vuosien 2026 – 2028 talousarviota ja -suunnitelmaa kokouksessaan 30.10.2025.

Hyvinvointialueen rahoitus koostuu pääosin valtion rahoituksesta, joka on noin 90 % kokonaistuloista. Talousarviossa ja -suunnitelmassa käytetty valtion rahoituksen taso perustuu Valtiovarainministeriön 22.9.2025 päivittämiin rahoitus- ja painelaskelmiin, joiden mukaan vuodelle 2026 arvioitu rahoitus on noin 437 miljoonaa euroa, vuodelle 2027 noin 458 ja vuodelle 2028 noin 476 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueen taloutta ei mahdollista saada käännettyä ylijäämäiseksi nykyisellä valtion rahoituksen tasolla ennen vuotta 2028 ilman merkittäviä palvelutuotannon tehostamistoimenpiteitä. Aluehallitus päätti 9.10.2025 käynnistää konserni- ja strategiapalveluiden sekä sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut sellaisista mahdollisista talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteistä, joilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Ilman uskottavaa tuottavuusohjelmaa hyvinvointialueen vuosien 2026 – 2027 tulokset tulevat olemaan alijäämäisiä ja syventävät alijäämäkertymää entisestään. Vuonna 2028 olisi mahdollista päästä pienehköön ylijäämäiseen tulokseen. Laskennallisesti tuottavuusohjelmalla tulisi saavuttaa 60 - 65 miljoonan euron toiminnalliset hyödyt, jotta hyvinvointialueen kertyneet alijäämät olisi mahdollista kattaa vuosien 2028 – 2029 kuluessa. Kumulatiivinen alijäämä vuoden 2026 lopussa on yli 116 miljoonaa euroa. Kertyneet alijäämät on käytännössä mahdollista saada katettua vuoden 2026 loppuun mennessä ainoastaan valtion lisärahoituksen turvin.

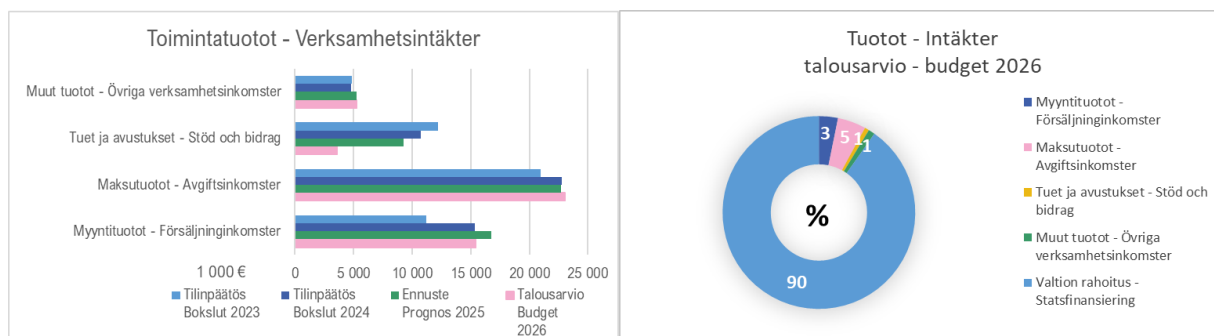
Kokonaisuudessaan hyvinvointialueen talousarvioesitys vuodelle 2026 jää toimintakatteessa 28,9 miljoonaa euroa heikommaksi kuin aluehallituksen päättämä kehys. Demokratiapalvelut on valmistellut ainoana toimialana talousarvioesityksensä aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehyksen mukaiseksi. Konserni- ja strategiapalveluiden talousarvioesitys jää toimintakatteessa 0,6 miljoonaa, pelastustoimen 0,3 sekä sosiaali- ja terveystoimen 18,2 miljoonaa euroa kehyspäättöstä heikommalle tasolle. Kehyspäättös sisälsi lisäksi 10 miljoonan euron edestä tehostamistoimenpiteitä, joita ei ollut allokoitu toimialakohtaisesti.

Taulukko. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ulkoinen tuloslaskelma 2023 – 2028

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue Östra Nylands välfärdsområde 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bgp-förslag 2026	TS-esitys Bgp-förslag 2027	TS-esitys Bgp-förslag 2028
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	49 339	53 667	53 937	47 278	47 301	48 247	48 247
Myyntituotot - Försäljningsinkomster	11 241	15 334	16 737	15 355	15 432	15 741	15 741
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	21 000	22 764	22 687	23 508	23 029	23 490	23 490
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	12 234	10 760	9 243	3 719	3 593	3 665	3 665
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	4 864	4 809	5 269	4 696	5 246	5 351	5 351
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-458 782	-490 500	-493 454	-470 921	-499 862	-509 254	-520 708
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-135 361	-143 627	-159 286	-153 347	-162 079	-165 320	-169 288
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-277 337	-293 042	-280 104	-267 583	-284 669	-289 625	-295 808
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-13 925	-14 876	-14 230	-12 067	-13 464	-13 767	-14 097
Avustukset - Bidrag	-10 130	-14 084	-14 039	-12 530	-14 521	-14 847	-15 204
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-22 029	-24 871	-25 795	-25 393	-25 129	-25 695	-26 311
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-409 443	-436 833	-439 517	-423 643	-452 561	-461 007	-472 462
Valtion rahoitus - Statsfinansiering	375 324	389 349	425 398	437 652	436 918	457 675	476 133
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -kostnader	568	-222	-984	-1 020	-623	-1 020	-1 020
Rahoitustuotot - Finansieringsintäkter	600	391	211	180	490	180	180
Rahoituskulut - Finansieringskostnader	-32	-613	-1 195	-1 200	-1 113	-1 200	-1 200
Vuosikate - Årsbidrag	-33 552	-47 706	-15 103	12 989	-16 265	-4 352	2 652
Suunnitelman mukaiset poistot - Planenliga avskrivningar	-1 017	-785	-937	-1 000	-1 091	-1 200	-1 400
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-34 569	-48 491	-16 040	11 989	-17 356	-5 552	1 252
Tilikauden yli-/ alijäämä - Räkenskapsperiodens över-/ underskott	-34 569	-48 491	-16 040	11 989	-17 356	-5 552	1 252
Kumulatiivinen yli-/ alijäämä - det ackumulerade över-/ underskottet	-34 569	-83 060	-99 100		-116 456	-122 008	-120 756

Hyvinvointialueen rahoituksesta noin 10 % koostuu myyntituotoista, maksutuotoista, avustuksista ja muista toimintatuotoista. Vuoden 2026 talousarvioon on tehty asiakasmaksuasetuksen mahdollistamat korotukset maksutuottoihin sekä tarkistettu vuokratuottoja. Vuodelle 2027 on tehty 2,0 % indeksikorotukset toimintatuottoihin.

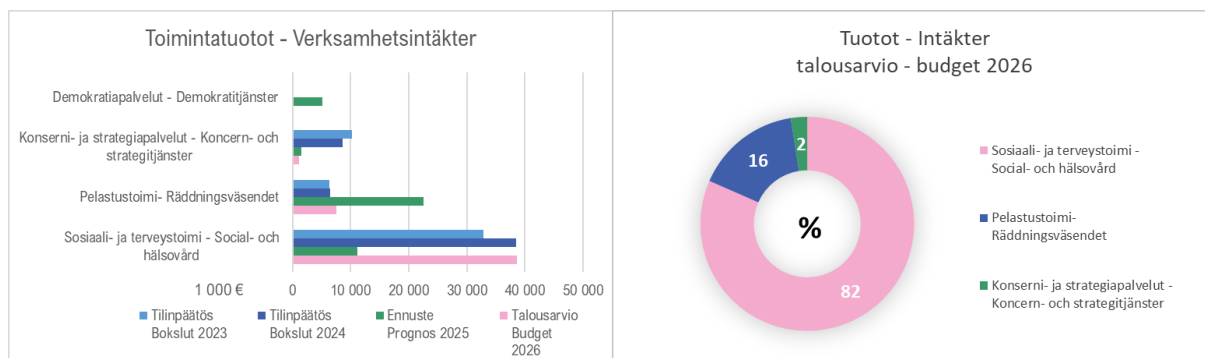
Kuva. Toimintatuottojen kehittyminen 2023 – 2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Ulkoiset toimintatuotot on budjetoitu vuodelle 2026 pelastustoimissa 0,8 miljoonaa euroa (12,0 %) korkeammalle tasolle kuin vuoden 2025 ennuste. Muutos selittyy pääosin sillä, että ensihoitoon liikkeenluovutuksella HUS-yhtymästä siirtyvien kenttäjohtajien kulut laskutetaan täysimääräisesti. Sosiaali- ja terveystoimen 2026 talousarvioesitys jää vuoden 2025 ennustetta

alemmalle tasolle 1,8 miljoonaa euroa (-5,0 %). Konserni- ja strategiapalveluiden ulkoinen hanke- rahoitus päättyy vuoden 2025 lopussa, joten tukiin ja avustuksiin on budjetoitu 4,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2025 ennuste. Sosiaali- ja terveystoimen osuus ulkoisista toi- mintatuotoista on 82 %, pelastustoimen 16 % ja konserni- ja strategiapalveluiden 2 %.

Kuva. Toimintatuotot toimialoittain 2023 – 2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Palkkausjärjestelmien uudistaminen ja palkkojen harmonisointi aiheuttavat merkittäviä kustannusvaikutuksia myös vuonna 2026. Talousarvioesityksen läpikäynnin yhteydessä tarkistettiin henkilöstökulut ja niitä korotettiin aiemmasta esityksestä neljään prosenttiin, sillä kehyspäätöksessä ollut 2,5 % korotus alkuvuoden 2025 tasoon ei ole riittävä. Kehysvalmistelussa ei ollut täysimääräisesti huomioitu vuonna 2025 tehtyjä järjestelyvaraeräkorotuksia ja maksettua kertaerää. Lisäksi maan hallitus on esittänyt työttömyysvakuutusmaksujen korottamista 22.9.2025. Laki tulisi voimaan 1.1.2026. Tätä myötä työttömyysvakuutusmaksuja on korotettu tarkistetussa esityksessä 0,4 %. Vuoden 2026 talousarviossa henkilöstökuluista on poistettu määräaikaisten hanketyöntekijöiden palkat ja henkilösivukulut, mikä osaltaan tasapainottaa kustannuskehitystä. Lisäksi talousarvioesityksessä on huomioitu ravintopalveluiden ja laitoshuollon kokonaisulkoistuksen myötä saatavat henkilöstösäästöt. Kokonaisuudessaan henkilöstökulut kasvavat 2,8 miljoonaa euroa (1,8 %) vuoden 2025 verrattuna ennusteeseen.

Talousarvion toimintakuluista, 499,9 miljoonasta eurosta, noin 32 % on henkilöstökuluja, noin 57 % on ostopalveluita, joista yli puolet (160,2 miljoonaa euroa) on erikoissairaanhoidon osuus, loput 11 % jakaantuu aineisiin ja tarvikkeisiin, avustuksiin sekä muihin toimintakuluihin.

Palveluostojen vuoden 2026 talousarvioesitys on 4,6 miljoonaa euroa korkeampi (1,6 %) kuin vuoden 2025 ennuste. Erikoissairaanhoidon jälkeen ostopalvelujen suurimmat erät ovat asiakaspalveluostot yksityisiltä palveluntuottajilta ja toisilta hyvinvointialueilta, joiden kustannukset ovat talousarviossa noin 78,4 miljoonaa euroa sekä ICT-kustannukset noin 10,4 miljoonaa euroa. Rekrytointivaikeuksia on ollut erityisesti hoito- ja hoiva-alan henkilöstöstä, lääkäreistä, sosiaalityöntekijöistä ja psykologeista, joten puuttuvaa henkilöstöä on vuonna 2025 edelleen jouduttu korvaamaan ostohenkilöstön voimin. Vuoden 2026 talousarviossa on kuitenkin alennettu merkittävästi vuokratyövoiman käyttöä vuoden 2025 käyttöön verrattuna osana tuottavuushojelman toimenpiteitä.

Erikoissairaanhoidon rahoitus on talousarviossa HUS-yhtymäkokouksessa 18.6.2025 päätetyn mukainen. Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin osalta vuoden 2026 valtion rahoitus on kuitenkin tuoreimpien rahoituslaskelmapäivitysten mukaan kasvanut, joten näiltä osin talousarvioesitykseen liittyy epävarmuutta.

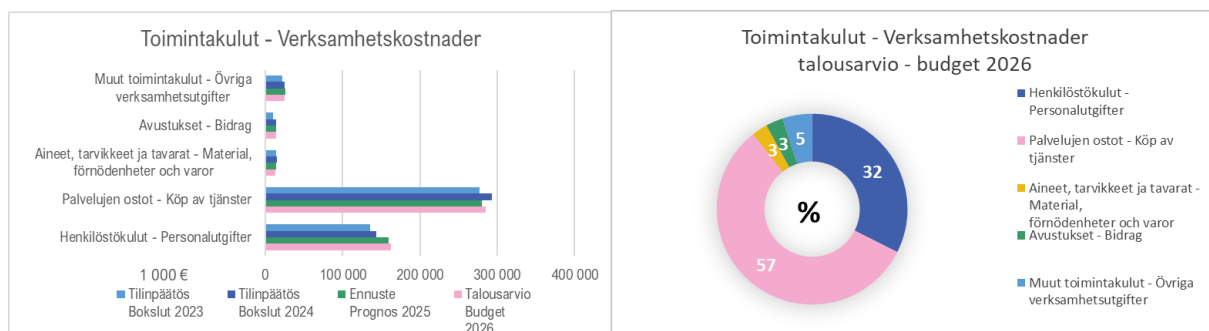
Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden talousarvioesitys on 0,8 miljoonaa euroa alhaisempi (- 5,4 %) kuin vuoden 2025 ennuste. Erityisesti tähän kustannusalenemaan vaikuttaa ruokapalveluiden ja laitoshuollon ulkoistus. Kuluryhmän suurimmat erät ovat ilmaisjakelutarvikkeet noin 6 miljoonaa euroa ja hoitotarvikkeet noin 1,5 miljoonaa euroa.

Avustusten erät koostuvat omaishoidon tuesta, täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta sekä muista avustuksista kotitalouksille. Avustuksiin on arvioitu menevän noin 14,5 miljoonaa euroa. Kasvua vuoden 2025 ennusteeseen on 0,5 miljoonaa euroa (3,4 %).

Muut toimintakulut ovat lähinnä vuokramenoja: rakennusten ja huoneistojen vuokriin on budjetoitu 20,7 miljoonaa euroa. Kustannusalenema vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna on 0,7 miljoonaa euroa (- 2,6 %). Hyvinvointialue toimii pääosin vuokratiloissa.

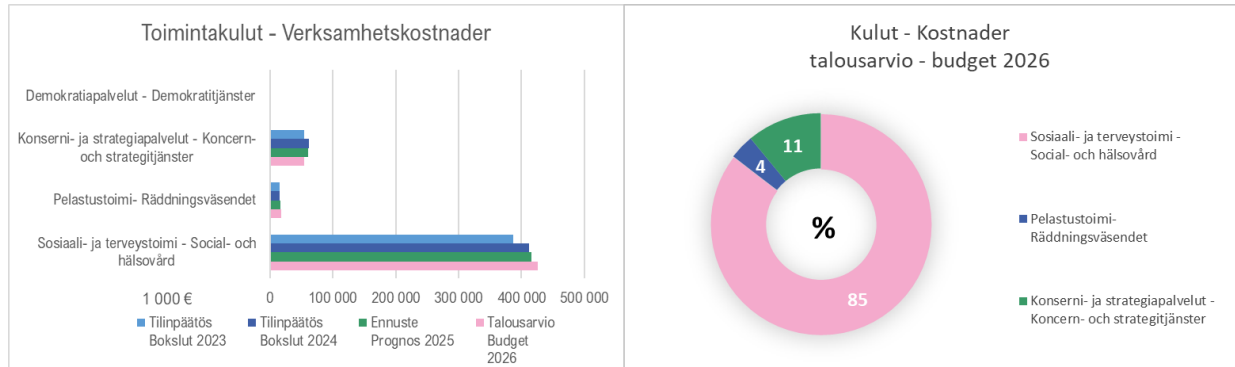
Suunnitelmavuodelle 2027 henkilöstökuluihin on tehty 2 % ja muihin kuluryhmiin 2,25 % indeksitarkistus. Vuodelle 2028 kaikkiin kuluryhmiin on tehty 2,4 % indeksitarkistus. Sekä Suomen Pankki että Valtiovarainministeriö ennustavat tulevien vuosien inflaation pysyttelevän 2 % tuntemassa tai hiukan sen alle.

Kuva. Toimintakulujen kehittyminen 2023 – 2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

Sosiaali- ja terveystoimen ulkoisten toimintakulujen talousarvio vuodelle 2026 on 10,5 miljoonaa euroa (2,5 %) korkeampi kuin vuoden 2025 ennuste. Konserni- ja strategiapalveluissa talousarvioesityksen ulkoiset toimintakulut jäävät 5,9 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennustetta alhaisemmiksi (-9,7 %), mikä selittyy erityisesti hankerahoitusten päättymisillä vuoden 2025 lopussa sekä ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistamisella sekä vuokriin neuvotteluilla alennuksilla. Pelastustoimen 2026 talousarviossa on kasvua 1,7 miljoonaa euroa (10,6 %) vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Ensihoitopalvelun talousarviossa on huomioitu HUS-yhtymän liikkeenluovutuksen seurauksena hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvät kuusi ensihoidon kenttäjohtajaa ja heistä aiheutuvat kustannukset. Toimialoittain tarkasteltuna vuoden 2025 talousarviossa ulkoisista toimintakuluista 85 % muodostuu sosiaali- ja terveystoimessa, 4 % pelastustoimessa ja 11 % konserni- ja strategiapalveluiden toimialalla.

Kuva. Toimintakulut toimialoittain 2023 – 2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

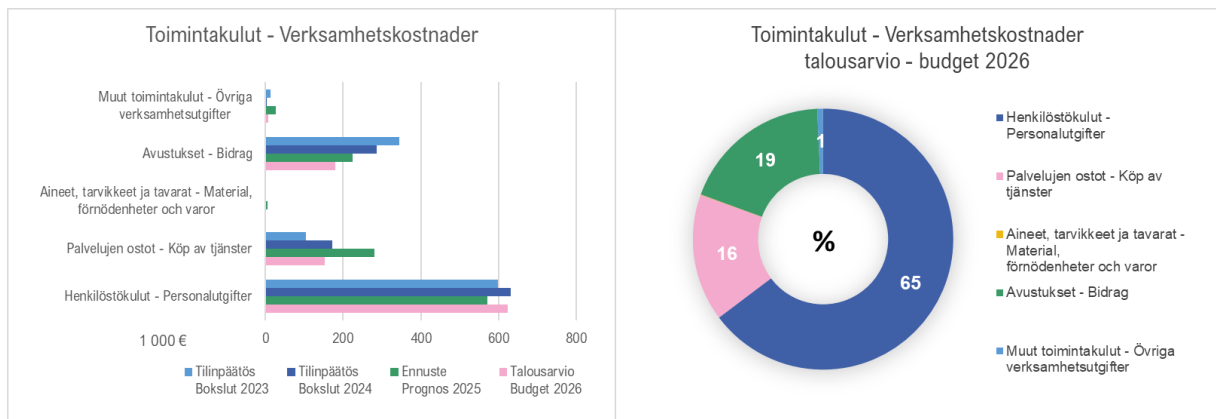
2.1 Demokratiapalvelut

Demokratiapalvelut Demokratitjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bg-förslag 2026	Alitus/ylitys Underkridn./ Överskridn.
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	8	0	0	0
Myyntituotot - Försäljninginkomster	0	0	0	8	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 060	-1 092	-1 085	-1 093	-1 110	-967	143
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-598	-632	-664	-683	-700	-626	74
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-104	-171	-155	-155	-158	-155	3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-1	-1	-1	-5	-1	-1	0
Avustukset - Bidrag	-344	-286	-240	-224	-225	-180	45
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-14	-3	-27	-26	-27	-5	22
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 060	-1 092	-1 085	-1 085	-1 110	-967	143

Demokratiapalvelujen toimialaan kuuluu aluevaalilautakunta, tarkastuslautakunta, aluevaltuusto, aluehallitus, kansalliskielilautakunta, sisäinen tarkastus, varautuminen ja turvallisuus lautakunta sekä palveluiden järjestämisen lautakunta. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös vaikuttamistoimielimet eli vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja nuorisovaltuusto.

Demokratiapalveluiden toimialan talousarvioesitys vuodelle 2026 on valmisteltu aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehysten pohjalta. Kehys ei sisällä sisäisiä eriä, joten yllä on verrattu talousarvioesityksen ulkoisia eriä aluehallituksen vahvistamaan kehykseen. Toimialan toimintakatteen talousarvioesitys vuodelle 2026 on 143 tuhatta euroa hyväksyttyä kehystä pienempi. Tarkastuslautakunta on käsitellyt talousarviotaan vuodelle 2026 kokouksessaan 25.9.2025.

Demokratiapalveluissa sisäiset erät sisältävä talousarvioesitys ei poikkea ulkoisesta talousarvioesityksestä. Demokratiapalveluiden vuoden 2026 talousarvion toimintakulut, noin 1,0 milj. euroa, ovat linjassa vuoden 2025 ennusteen ja vuoden 2024 tilinpäätöksen kanssa. Kehittäminen ja yhteistyölautakunnan sekä yksilöasioiden jaoston lakkauttaminen uuden valtuustokauden alkaessa 1.6.2025 on huomioitu talousarviossa, samoin valtuustoryhmien tuen leikkaaminen.

Demokratiapalveluiden toimintakuluista suurin osuus, 65 %, muodostuu kokous- ja vuosipalkkioista sekä sisäisen tarkastuksen henkilöstökuluista. Talousarvioesityksen kokouspalkkioissa on huomioitu kehittäminen ja yhteistyölautakunnan sekä yksilöasioiden jaoston lakkauttaminen. Täten henkilöstökuluihin on budjetoitu noin 41 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2025 talousarviossa. Palvelujen ostot muodostavat noin 16 % kaikista toimintakuluista. Palvelujen ostoissa suurimmat menoerät ovat tilintarkastukseen liittyvät kulut sekä luottamushenkilöiden matkakulut. Valtuustoryhmille suunnattujen avustusten osuus toimintakuluista on 19 % ja arvoltaan 180 000 euroa. Muut toimintakulut muodostavat noin 1 % kaikista toimintakuluista.

Demokratiapalveluiden talousarvioesityksen toimintakuluista 44 % kohdistuu aluevaltuustoon, 19 % aluehallitukseen, 12 % tarkastuslautakuntaan, 11 % sisäiseen tarkastukseen ja loput 14 % kohdistuu muihin toimielimiin.

Aluevaltuusto Områdesfullmäktige 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	21	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-596	-560	-420	-421
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-596	-560	-420	-421

Aluehallitus Områdesstyrelsen 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	-	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-181	-180	-244	-183
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-181	-180	-244	-183

Sisäinen tarkastus Intern revision 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-82	-82	-102	-108
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-82	-82	-102	-108

Tarkastuslautakunta Revisionsnämnden 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-45	-122	-119	-114
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-45	-122	-119	-114

Kansalliskielilautakunta Nationalspråksnämnden 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-19	-12	-29	-19
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-19	-12	-29	-19

Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta Nämnden för beredskap och säkerhet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-31	-31	-36	-37
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-31	-31	-36	-37

Palveluiden järjestäminen -lautakunta Nämnden för ordnande av tjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-37	-35	-40	-41
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-37	-35	-40	-41

Aluevaalilautakunta Områdesvalsnämnden 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	0	-1	-127	-1
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	0	-1	-127	-1

Vammaisneuvosto Handikapprådet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-12	-10	-14	-15
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-12	-10	-14	-15

Vanhusneuvosto Ålderrådet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-8	-9	-12	-14
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-8	-9	-12	-14

Nuorisovaltuusto Ungdomsfullmäktige 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-8	-11	-14	-14
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-8	-11	-14	-14

2.2 Konserni- ja strategiapalvelut

2.2.1 Toimialan ulkoinen talousarvioesitys verrattuna kehyspäättökseen

Konserni- ja strategiapalveluiden toimiala on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2026 aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehyksen pohjalta. Kehyspäättös oli toimialan osalta tavoitteellinen, sillä vuoden 2025 syyskuun ennusteeseen nähden toimintakateen kuluja tuli saada karsittua 0,5 miljoonaa euroa (1 %). Kehys ei sisällä sisäisiä eriä, joten alla olevassa taulukossa on verrattu talousarvioesityksen ulkoisia eriä aluehallituksen vahvistamaan kehykseen.

Konserni- ja strategiapalvelut Koncern-och strategitjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bg-förslag 2026	Alitus/ylitys Underkridn./ Överskridn.
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	10 213	8 679	5 548	6 765	1 290	1 171	-119
Myyntituotot - Försäljninginkomster	374	396	386	310	380	136	-244
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	9 810	8 255	5 158	6 446	904	989	85
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	28	25	4	9	6	46	40
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-55 169	-62 221	-60 548	-60 307	-54 167	-54 672	-506
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-11 272	-14 132	-14 757	-16 318	-9 178	-10 221	-1 043
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-21 349	-22 598	-19 312	-18 292	-20 948	-20 633	315
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-3 002	-3 610	-3 649	-3 155	-1 484	-1 690	-206
Avustukset - Bidrag	0	-104	-100	-100	-102	-100	2
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-19 546	-21 777	-22 730	-22 443	-22 454	-22 028	426
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-44 956	-53 542	-55 000	-53 542	-52 877	-53 501	-625

Toimialan ulkoinen toimintakate talousarvioesityksessä on -53 501 tuhatta euroa. Talousarvioesitys jää toimintatuottojen osalta 119 tuhatta ja kulujen osalta 506 tuhatta euroa kehyspäättöstä heikommaksi eli erotusta syntyy toimintakatteessa 625 tuhatta euroa.

Ero toimintatuotoissa syntyy siitä, ettei konserni- ja strategiapalveluiden toimiala ole pystynyt budjetoimaan kehyksessä edellytetyjä tuottoja täysimääräisesti. Kehyksen toimintatuotoissa ei ole huomioitu hallintopalveluiden ulkoisten tuottojen vähenemistä, joka johtuu ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistamisesta. Tämän vuoksi asetettuun kehykseen ei ole mahdollista yltää.

Talousarvioesityksen läpikäynnin yhteydessä tarkistettiin toimialan henkilöstökulut ja niitä korotettiin aiemmasta esityksestä neljään prosenttiin, sillä kehyspäättöksessä ollut 2,5 % korotus ei ole riittävä. Kehysvalmistelussa ei ole täysimääräisesti huomioitu vuonna 2025 tehtyjä järjestelyvaraeräkorotuksia ja maksettua kertaerää. Lisäksi palkkaharmonisaatio edellyttää varausta vuoden 2026 talousarvioon. Maan hallitus on esittänyt työttömyysvakuutusmaksujen korottamista 22.9.2025. Laki tulisi voimaan 1.1.2026. Tätä myötä työttömyysvakuutusmaksuja on korotettu tarkistetussa esityksessä 0,4 %. Esitetyt muutokset henkilöstösuunnitelmassa ovat toimialalla pääosin kustannusneutraaleja tai kompensoidaan muiden kulujen karsimisella. Henkilöstökulujen talousarvioesitys on 1,0 miljoonaa sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,2 miljoonaa euroa korkeampi kuin kehyspäättös. Palveluostojen kuluesitys on 0,3 ja muiden toimintakulujen 0,4 miljoonaa euroa kehyspäättöstä alhaisempi.

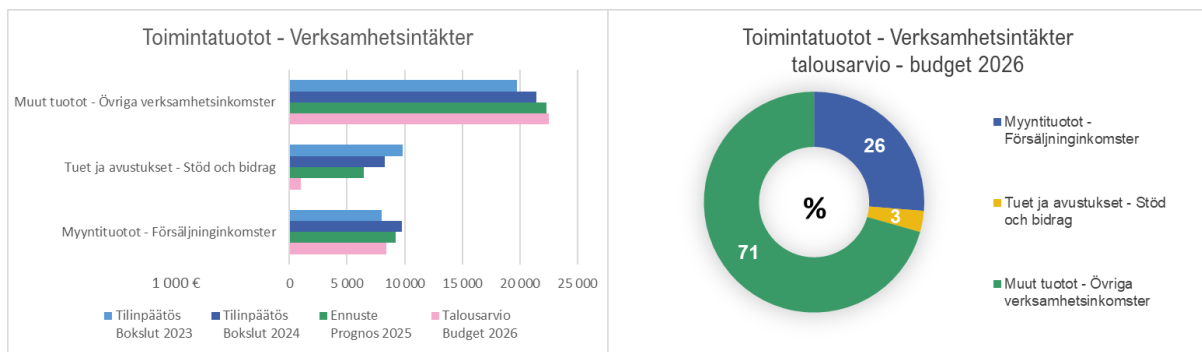
2.2.2 Toimialan talousarvioesitys

Toimialan talousarvioesitys sisältää ulkoiset ja sisäiset erät.

Konserni- ja strategiapalvelut Koncern-och strategitjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	37 552	39 383	37 962	31 893
Myyntituotot - Försäljninginkomster	8 018	9 732	9 239	8 378
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	0	2	0	0
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	9 810	8 255	6 446	989
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	19 723	21 394	22 277	22 526
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-55 982	-63 257	-61 411	-55 525
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-11 272	-14 132	-16 318	-10 221
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-21 421	-22 661	-18 326	-20 638
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-3 002	-3 610	-3 155	-1 690
Avustukset - Bidrag	0	-104	-100	-100
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-20 287	-22 750	-23 513	-22 876
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-18 429	-23 874	-23 449	-23 632

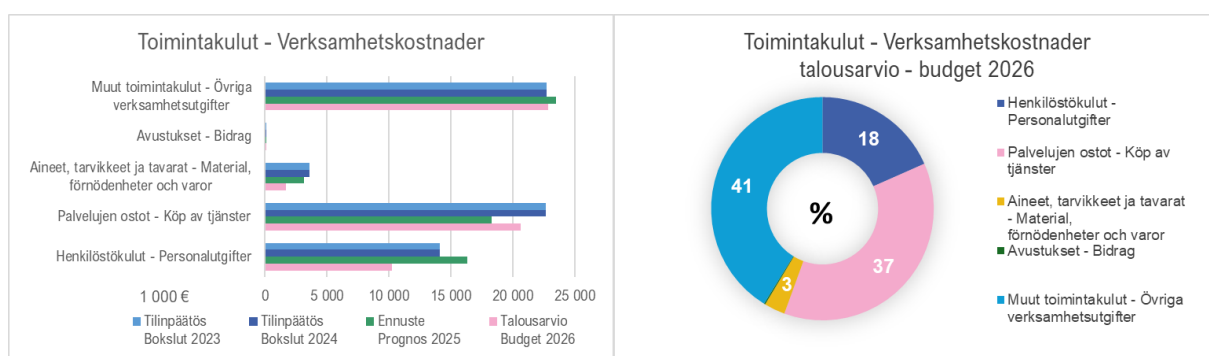
Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen konserni- ja strategiapalveluiden toimialaan kuuluu hyvinvointialueen johto, hallintopalvelut, talouspalvelut, HR-palvelut, kehittämisspalvelut, viestintäpalvelut ja digipalvelut.

Konserni- ja strategiapalveluissa vuoden 2026 talousarvion toimintatuotot, 31,9 miljoonaa euroa, eroaa vuoden 2025 ennusteen ja vuoden 2024 tilinpäätöksen kanssa. Tämä toimintatuotosten eroavaisuus muodostuu valtion avustuksista, jotka päättyvät vuoden 2025 lopussa. Myös sisäisten myyntituottojen määrä laskee ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistuksesta tulevien säästöjen myötä. Toimialan talousarviossa 2026 myyntituotot muodostavat 26 %, muut tuotot 71 % sekä tuet ja avustukset 3 % kokonaisuudesta. Konserni- ja strategiapalveluiden 2026 talousarviossa toimintatuotoista 96 % muodostuu hallintopalveluista (pääasiassa sisäiset tuotot) ja 3 % HR-palveluista (työterveyshuollon Kela-korvaukset).

Konserni- ja strategiapalveluissa vuoden 2026 toimintakulujen talousarvioesitys on 5,9 miljoonaa euroa alhaisempi kuin vuoden 2025 ennuste. Henkilöstökuluissa pienennys on 6,1 miljoonaa euroa, mikä selittyy ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistamisella vuoden 2026 ensimmäisellä vuosipuoliskolla sekä vuoden 2025 lopussa päättyvillä hankkeilla. Palveluostojen osalta talousarvioesitys on 2,3 miljoonaa suurempi kuin vuoden 2025 ennuste ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistamisen vuoksi. Vastaavasti tätä myötä aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytetään 1,5 miljoonaa euroa vähemmän. Vuokrakustannuksiin on saatu neuvoteltua 0,6 miljoonan euron kustannusalenema sekä hinnantarkistuksien että toimitiloista luopumisen myötä.

Toimintakulujen 55,5 miljoonasta eurosta henkilöstökulut muodostavat 18 %, palveluostot 37 %, aineet, tarvikkeet ja tavarat 3 % sekä muut toimintakulut 41 %.

Johto Ledning 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-309	-625	-330	-511
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-309	-625	-330	-511

Konserni- ja strategiapalveluiden toimialajohdon talousarvioesityksessä on huomioitu konsernipalvelujohtajan palkkaaminen, mikä selittää toimintakulujen kasvua vuoden 2025 ennusteen verrattuna.

Hallintopalvelut Förvaltningstjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	27 721	31 120	31 530	30 903
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-29 718	-33 157	-33 501	-32 523
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 998	-2 036	-1 971	-1 620

Konserni- ja strategiapalveluiden hallintopalvelut koostuu kuudesta kokonaisuudesta: yleishallintopalveluista, käännöspalveluista, hankintapalveluista, kiinteistöpalveluista, ravintopalveluista ja laitoshuollosta.

Aluehallituksen 8.5.2025 tekemän päätöksen mukaan hyvinvointialueen ravinto- sekä laitoshuoltopalvelut kokonaisulkoistetaan vuoden 2026 alkupuolella. Tämä näkyy vuoden 2026 talousarviossa siten, että omaan tuotantoon on varattu määrärahoja henkilöstö- ja elintarvikekuluihin 5 kuukauden osalta, ja ostopalveluun 7 kuukauden osalta. Ulkoistuksen myötä arvioidaan saavutettavan 1,5–1,7 miljoonan euron vuotuiset kustannussäästöt.

Kiinteistöpalvelut on yhdessä sosiaali- ja terveystoimen edustajien kanssa neuvotellut kunnilta vuokrattavien kiinteistöjen vuokrasopimuksista vuodesta 2026 eteenpäin. Tavoitteena on saavuttaa merkittävää säästöä vuokratuluissa.

Toimintakatteen 0,4 miljoonan ero ennusteen ja TA-esityksen välillä tulee 2026 Loviisan uuden pelastusaseman suunnitteluista poistoista.

Kiinteistöpalveluiden, ravintopalveluiden ja laitoshuollon osuus hallintopalveluiden kokonaisuudesta on 100 % toimintatuotoista ja 95 % toimintakuluista.

Talousspalvelut Ekonomitjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1	2	1	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 870	-1 651	-1 673	-1 754
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 869	-1 649	-1 672	-1 754

Talousspalveluiden toimintakulujen kasvu on 4,8 % vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Talousarvioesitykseen ei sisälly toiminnallisia muutoksia. Kulukasvua selittävät pääosin henkilöstökuuluihin tehty korotukset sekä taloushallinnon palvelukeskuksen kustannuksien kohdistukseen tehty päivitykset omistajien välillä. Lisäksi on varauduttu siihen, että perintäkulut saattavat kasvaa heikon työllisyystilanteen vuoksi.

HR-palvelut HR-tjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	662	940	900	940
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-4 059	-4 692	-5 189	-5 419
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 398	-3 751	-4 289	-4 479

Henkilöstöpalveluihin kuuluvat henkilöstöhallinnon palvelut (palkka- ja palvelussuhdeasioiden neuvonta sekä virka- ja työehtosopimusten tulkinta), osaamisen kehittäminen (HRD), työsuojelu- ja työhyvinvointiin liittyvät palvelut, rekrytointipalvelut, ostot HPK Palvelut Oy:ltä ja työterveyshuolto. Henkilöstöpalveluihin sisältyvät myös yhteistoimintalain edellyttämät toiminnot.

Vuoden 2026 talousarvion toimintakulut asettuvat hyvin lähelle 2025 ennustetta, mutta eroavat vuoden 2025 alimitoitettusta talousarviosta. Merkittävimmät erot löytyvät henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista. Henkilöstökulubudjetin kasvu selittyy sillä, että henkilöstöpalveluiden vuoden 2025 osalta jäädytettyjen kahden toimen täyttö on sisällytetty vuoden 2026 talousarvioon. On kokonaistaloudellisesti perusteltua täyttää jäädytettynä ollut työkykykoordinaattorin tehtävä, koska pitkä sairaspoissaolot ovat edelleen kasvussa ja henkilöstöpalveluiden resursointi on ollut varsin niukka. Talousarvioon 2026 on myös sisällytetty jäädytetyn henkilöstöasiantuntijan tehtävän täyttäminen, jonka osalta palkkavaraus on tehty 8 kuukaudelle. Henkilöstöpalveluita on tarpeellista organisoida uudelleen, jotta strategiset tavoitteet saavutetaan ja esihenkilöiden tuki mahdollistetaan. HRD-toiminnot, kuten osaamisen kehittäminen ja perehdytyksen vahvistaminen ovat kokonaisuuksia, jotka toteutuakseen vaativat resursointia. Palveluiden ostoissa työterveyteen on budjetoitu 0,2 miljoonaa enemmän kuin vuonna 2025. Ostopalveluiden kasvu selittyy myös HPK Palvelut Oy:n hinnankorotuksilla, joita ei oltu voitu huomioida vuoden 2025 talousarviossa.

Kehittämispalvelut Utvecklingstjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	3 403	3 755	5 106	49
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-5 063	-4 915	-6 420	-1 560
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 660	-1 160	-1 314	-1 511

Kehittämispalvelut, josta hankkeet Utvecklingstjänster, varav projekt 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	3 403	3 755	5 106	49
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-3 828	-3 755	-5 256	-49
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-426	0	-150	0

Kehittämispalveluiden kokonaisuus jakautuu kahteen osaan: kehittämispalveluiden ydintoimintaan ja ulkoisen rahoituksen hankkeisiin. Ydintoimintaan on 2026 talousarvioon budjetoitu 1,5 miljoonaa euroa kuluja. Ydintoimintaan budjetoidut kulut ovat nousseet vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna 15 %. Kulukasvua selittävät pääosin kahden ydintoimintaan kuuluvan henkilön henkilöstökustannusten siirto pois hankkeilta ja ydintoiminnan alle.

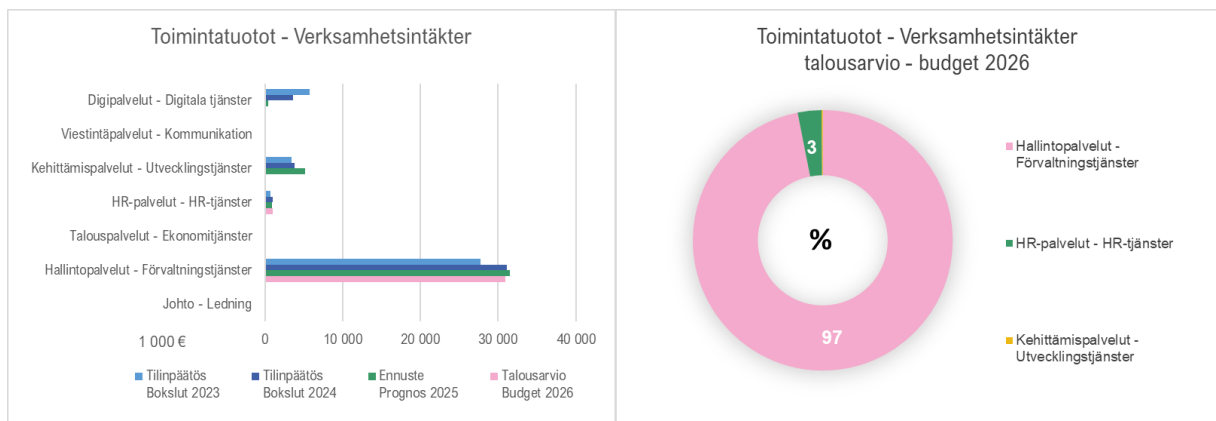
Viestintäpalvelut Kommunikation 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-681	-732	-687	-778
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-681	-732	-687	-778

Viestintäpalveluiden 2026 talousarvion toimintakulut ylittävät vuoden 2025 ennusteen koska Viestintä ja markkinointikumppanin hankinta venyi alkusyksyyn. Tämän vuoksi esim. kaksi kertaa vuodessa tuotettu asukaslehti ja sen paino- sekä jakelukustannukset jäävät tänä vuonna toteutumatta.

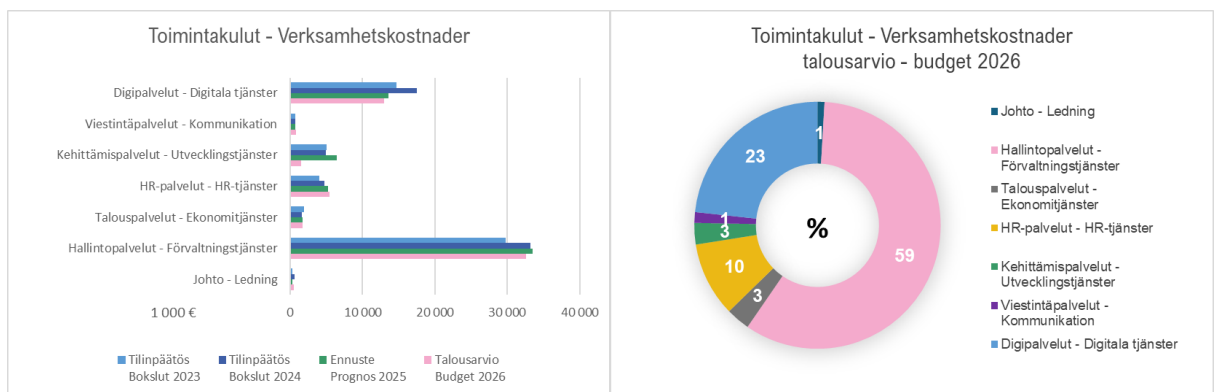
Digipalvelut Digitala tjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	5 746	3 550	425	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-14 645	-17 486	-13 612	-12 934
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-8 899	-13 936	-13 187	-12 934

ICT-valtionavustuksia ei vuoden 2025 jälkeen ole enää käytettävissä, joten vuoden 2026 talousarviossa ei enää ole toimintatuottoja aikaisempien vuosien tapaan. Toimintakulujen osalta vuoden 2026 talousarvio jää 1,4 miljoonaa euroa alhaisemmalle tasolle kuin 2025 talousarvio. Tästä 1,15 miljoonaa euroa tulee Apotti Oy:n omistajille maksettavasta erokorvauksesta, jota ei enää tarvitse huomioida kuluna vuoden 2026 talousarviossa. Käytännössä digipalveluille asetettu budjettiraami pienenee 0,2 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviosta. Asiantuntijapalveluihin budjetoitu summa minimoitiin jo vuoden 2025 talousarvioon, joten vuodelle 2026 säästöt kohdistuvat muihin ostopalveluihin, käytännössä tietojärjestelmiin, jotka ovat suurin yksittäinen kuluerä. Uusiin ICT-hankintoihin ja kehittämiseen ei voida talousarviokehyksen puitteissa allokoita rahaa käyttötaloudesta, eikä niihin ole myöskään valtionavustuksia enää käytössä. Yhtenäisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto tuo jatkossa säästöjä, mutta aikaisintaan vuodesta 2027 eteenpäin. Asiakas- ja potilastietojärjestelmistä syntyy päällekkäisiä kustannuksia sekä uuden että käytöstä poistuvien järjestelmien vuoksi.

Konserni- ja strategiapalveluiden 2025 talousarviossa toimintatuotoista selvä enemmistö 97 % muodostuu hallintopalveluista (pääasiassa sisäiset tuotot), 3 % HR-palveluista (työterveyshuollon Kela-korvaukset) ja loput kehittämispalveluiden avustuksista.

Digipalveluiden ja hallintopalveluiden 2026 talousarvio alittaa 2025 ennusteen. HR-, Talouspalveluiden ja johdon talousarvio näyttää hienoista kasvua 2025 ennusteeseen nähden. Hallintopalveluiden toimintakulut muodostavat 59 % koko toimialan kuluista, digipalveluiden 23 %, HR-palveluiden 10 %, kehittämispalveluiden 3 % ja loput 5 % muodostuu toimialajohdosta, talous- ja viestintäpalveluista.

2.2.3 Toimialan perustehtävä ja keskeiset tavoitteet

Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Hyvinvointialuejohtaja mm. johtaa ja kehittää hallintoa, taloudenhoitoa, valvontaa, ohjausta, viestintää, osallisuutta ja muuta toimintaa sekä vastaa osaltaan siitä, että aluevaltuuston ja aluehallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan.

Hallintopalveluiden vastuualue vastaa mm. hankintapalveluista, asiakirjahallinnosta, oikeudellisista tukipalveluista sekä demokratia- ja vaalipalveluista. Hallintopalveluihin sijoittuvat myös kiinteistöpalvelut sekä ravinto- ja laitoshuoltopalvelut. Hallintopalvelut vastaa mm. yleishallintotasoisesta valmistelusta ja oikeudellisesta ohjeistuksesta sekä luottamushenkilötoiminnan ja toimielinten työskentelyedellytysten yhteensovittamisesta.

Hallintopalveluiden tavoitteena on taata hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen koko organisaatiossa. Vuoden 2026 aikana on tavoitteena kaikki osapuolet huomioiden siirtää hyvinvointialueen ravinto- ja puhtaanapitopalveluiden henkilökunta ja toiminnot onnistuneesti uudelle toimijalle, sekä jatkaa dialogia vuokranantajien kanssa hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä ja tiloista.

Talousspalveluiden tehtäväkenttää ovat mm. taloussuunnittelu, talouden seuranta ja ennustaminen, rahoitus ja maksuvalmiuden suunnittelu, osto- ja myyntilaskujen käsittely sekä talousjärjestelmien ja -prosessien kehittämistehtävät. Taloushallintopalvelut (osto- ja myyntireskontra, kirjanpito ja tilinpäätös) ostetaan HPK Palvelut Oy:ltä.

Talousspalveluiden tavoitteena on saavuttaa toimialojen sekä koko hyvinvointialueen osalta ennakoitavampaa talouden, rahoituksen ja investointien suunnittelua sekä tukea toimialoja tuottavuusohjelman tavoitteiden saavuttamisessa ja vertailulaskelmien tuottamisessa. Hyvinvointialueen talouden tasapainottaminen vuoden 2026 loppuun mennessä näyttää kertyneiden alijäämien valossa epärealistiselta. Toimialojen ja talousspalveluiden keskeinen haaste talouden johtamisessa onkin määritellä realistiset toimenpiteet toiminnan tehostamiseksi ja kustannuskehityksen hillitsemiseksi samalla, kun lakisääteisestä palvelutasosta ja palveluiden laadusta pidetään kiinni. Työ tavoitteen saavuttamiseksi jatkuu koko taloussuunnittelukauden 2026 - 2028. Asiakas- ja potilastietojärjestelmien uusimisen myötä myös asiakaslaskutus uudistuu, mikä tulee työllistämään talousspalveluiden myyntilaskutusta hoitavaa henkilöstöä vuosina 2026 – 2027.

Henkilöstöpalveluiden perustehtävänä on tuottaa keskitetysti ydintoimintaa tukevat henkilöstöhallinnolliset asiantuntijapalvelut. Henkilöstöjohtamisen kokonaisuutta suunnitellaan, kehitetään ja toteutetaan strategisten linjausten mukaisesti. Palkanlaskentapalvelut ostetaan HPK Palvelut Oy:ltä, mutta kaikki muut henkilöstöhallinnon palvelut tuotetaan omana toimintana.

Kehittämispalvelut vastaa hyvinvointialueen TKKIO-toiminnan (tutkimus, kehittäminen, koulutus, innovaatiot ja osaaminen), hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, osallisuustyön, laatutyön ja valvonnan kehittämisestä ja koordinoimisesta.

Vuoden 2026 keskeisenä tavoitteena on kohdentaa TKKIO-toimintaa, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä laatutyötä erityisesti tuottavuusohjelman toteutumista tukevaan kehittämistyöhön. Hyte-kertoimeen vaikuttaminen ja hankerahoitusten kartoittaminen rahoituksen varmistamiseksi on keskeistä vuonna 2026, kun Suomen kestävän kasvun hanke ja valtionavustus toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen ovat päättyneet. Kehittämistyön ja projektien organisaatiotasosta kokonaiskoordinointia parannetaan vuonna 2026 vahvistamalla projektitoiminnan salkunhallintaa ja -johtamista.

Viestintäpalvelut suunnittelee, toteuttaa ja kehittää hyvinvointialueen sisäistä ja ulkoista viestintää ja brändityötä. Viestinnän tehtävänä on tukea hyvinvointialueen strategian toteutumista viestinnän keinoin, tehdä toimintaa ja palveluja tunnetuksi ja saavutettavaksi, kertoa päätöksenteosta ja palveluista ymmärrettävästi eri kohderyhmille, tukea vuorovaikutusta ja osallistumista ja rakentaa näin luottamusta hyvinvointialueeseen.

Henkilöstöviestintä on uudessa, uudistuvassa ja muutoksessa olevassa organisaatiossa erityisen tärkeää. Viestintäpalvelut tukee tätä ammattiosaamisellaan.

Ulkoisen viestinnän keskeisiä osa-alueita ovat verkkopalvelun kehittäminen, mediapalvelu ja tiedottaminen sekä kasvava näkyvyys sosiaalisessa mediassa. Hyvinvointialueella tulee myös olla valmius tehostettuun viestintään kriisitilanteissa. Valmius ja varautumisviestintä on saanut yhä tärkeämmän roolin viestinnän tehtäväkentässä.

Mediasuhteiden ylläpitäminen ja kehittäminen on yksi onnistuneen ulkoisen viestinnän kulmakivistä.

Hyvinvointialueen brändi rakentuu sekä johdonmukaisen viestinnän ja markkinoinnin että itse toiminnan ja asiakaskokemuksen myötä ja brändin vahvistamiseen panostetaan jatkuvasti.

Viestintä vastaa hyvinvointialueen verkkosivustosta, intranetistä ja muista viestintäkanavista, joiden kehittäminen on jatkuvaa toimintaa. Vuonna 2026 jatketaan viestinnän prosessien sujuvoittamista.

Digipalvelut vastaa hyvinvointialueen järjestelmäkokonaisuudesta, siihen liittyvästä toimittaja- ja kumppaniverkostosta, tietoturvasta, ICT-hankinnoista sekä kehittämistoiminnoista. Myös tietojohdaminen kuuluu digipalveluiden vastuualueelle.

Uuden Lifecare asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöönotto on aloitettu vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä ja se tulee kokonaisuudessaan kestämaan arviolta vuoden 2027 ensimmäiselle vuosipuoliskolle. Aikataulut tulevat tarkentumaan, kun kilpailutuksen lopputulos ja järjestelmätoimittaja ovat selvillä. Vanhoja poistuvia järjestelmiä joudutaan käyttämään rinnalla, kunnes Lifecare-järjestelmäkokonaisuuden käyttöönotto koko alueella on saatu loppuun ja poistuvien järjestelmien asiakas- ja potilastiedot saatu siirrettyä uuteen järjestelmään tai arkistoitua. APTJ-järjestelmien käyttökustannukset tulevat siis kasvamaan väliaikaisesti, kunnes poistuvat järjestelmät saadaan ajettua alas. ICT-kustannukset kohoavat myös johtuen nykyisten sopimusten hinnankorotuksista, jotka aiheutuvat yleisestä kustannuskehityksestä.

Tiedolla johtamisen työkaluja kehitetään palvelemaan johdon tietotarpeita entistä paremmin. Raportointia ja analytiikkaa rakennetaan ns. tietoallasratkaisun ympärille, jossa toiminnasta ja taloudesta syntyvää dataa keskitetään yhteen paikkaan, jolloin sen analysointi on helpompaa ja tehokkaampaa.

Konserni- ja strategiapalveluiden kehystavoite vuodelle 2026 ja siitä seuraava karsiminen ICT-kustannuksista tarkoittaa käytännössä sitä, että järjestelmiin, työasemaohjelmistoihin ja laitteisiin täytyy kohdentaa säästöjä, eikä mitään uusia järjestelmiä tai asiakkaiden digitaalisia palveluita voida talousarvion puitteissa hankkia. Myös olemassa olevia sopimuksia täytyy irtisanoa, että kehykseen päästäisiin.

2.2.4 Toimialan riskien arviointi

Konserni- ja strategiapalveluissa riskit liittyvät erityisesti pienten yksiköiden haavoittuvaisuuteen ja osaavan, ammattitaitoisen sekä koulutetun henkilöstön saatavuuteen. Huomioitavaa on myös, että moni keskeinen toiminto on edelleen yhden henkilön varassa. Henkilökunnan ja etenkin esihenkilöiden vaihtuvuus on riski toiminnan sujuvuudelle ja jatkuvuudelle. Prosessien ohjausta on kehitettävä varmistuen jatkuvuus ja tehtävien oikea suorittaminen.

Sekä kestävä talouden että sosiaali- ja terveystalouden tavoitteiden toteutuminen edellyttää hyvinvointialueelta vahvempaa kyvykkyyttä alueelliseen päätöksentekoon.

Kaikessa toiminnassa pyritään välittömästi tunnistamaan mahdolliset riskitekijät ja välttämään epätarkoituksenmukainen, virheellinen tai ei-toivottu toiminta.

2.3 Pelastustoimi

2.3.1 Toimialan talousarvioesitys verrattuna kehyspäätökseen

Pelastustoimi	Tilinpäätös	Tilinpäätös	Ennuste	Kehys	TA-esitys	Alitus/ylitys
Räddningsväsendet	Bokslut	Bokslut	Prognos	Ram	Bg-förslag	Underkridn./
1 000 €	2023	2024	2025	2026	2026	Överskridn.
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 310	6 494	6 738	6 729	7 544	815
Myyntituotot - Försäljninginkomster	5 010	5 121	5 256	5 340	6 076	736
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	128	122	109	188	128	-61
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 173	1 245	1 204	1 200	1 200	0
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	0	6	169	1	140	139
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-16 102	-15 695	-16 309	-16 952	-18 034	-1 082
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-12 702	-12 666	-13 273	-13 823	-14 833	-1 010
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 582	-1 653	-1 471	-1 752	-1 972	-220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-687	-743	-630	-635	-617	18
Avustukset - Bidrag	0	0	-200	0	0	0
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-1 130	-633	-735	-743	-612	131
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-9 792	-9 202	-9 571	-10 223	-10 490	-267

Pelastustoimen toimiala on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2026 aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehyksen pohjalta. Kehys ei sisällä sisäisiä eriä, joten tässä kappaleessa verrataan talousarvioesityksen ulkoisia eriä aluehallituksen vahvistamaan kehykseen.

Talousarvioesityksessä on huomioitu HUS-yhtymän liikkeenluovutuksen myötä kuuden hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvän ensihoidon kenttäjohtajan kustannukset, jotka katetaan myyntituottojen nousulla. Henkilöstökuluissa on huomioitu kaikki hyväksytyt virka- ja toimipohjat, myös tällä hetkellä täyttämättömät virat/toimet. Talousarvioesityksen läpikäynnin yhteydessä tarkistettiin toimialan henkilöstökulut ja niitä korotettiin aiemmasta esityksestä neljään prosenttiin, sillä kehyspäätöksessä ollut 2,5 % korotus ei ole riittävä. Kehysvalmistelussa ei ole

täysimääräisesti huomioitu vuonna 2025 tehtyjä järjestelyvaraeräkorotuksia ja maksettua kertaerää. Lisäksi maan hallitus on esittänyt työttömyysvakuutusmaksujen korottamista 22.9.2025. Laki tulisi voimaan 1.1.2026. Tätä myötä työttömyysvakuutusmaksuja on korotettu tarkistetussa esityksessä 0,4 %.

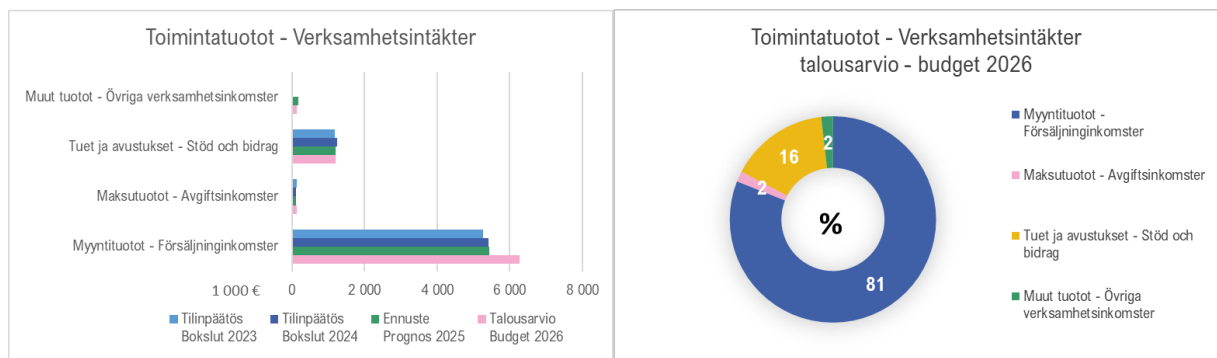
Palvelujen ostoissa on huomioitu pelastuskalustolle tehtävä suurempi, kertaluonteinen huolto. Toimialan ulkoinen toimintakate talousarvioesityksessä on -10 490 tuhatta eroa, erotus kehyspäätökseen on -267 tuhatta euroa.

2.3.2 Toimialan talousarvioesitys

Pelastustoimi Räddningsväsendet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 575	6 791	6 922	7 730
Myyntituotot - Försäljninginkomster	5 274	5 418	5 440	6 263
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	128	122	109	128
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 173	1 245	1 204	1 200
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	0	6	169,355	140
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-18 530	-18 724	-19 625	-21 320
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-12 702	-12 666	-13 273	-14 833
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 936	-2 043	-1 718	-2 210
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-687	-743	-630	-617
Avustukset - Bidrag	0	0	-200	0
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-3 205	-3 272	-3 804	-3 659
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-11 955	-11 933	-12 703	-13 589

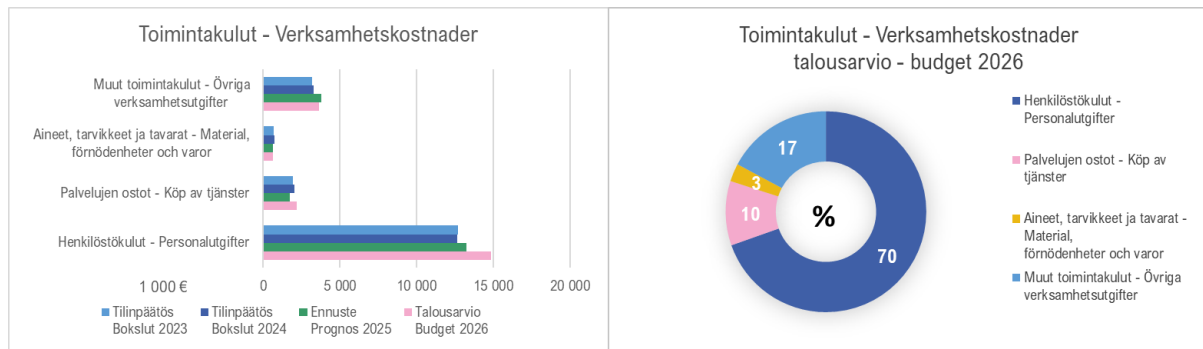
Talousarvioesityksessä on huomioitu HUS-yhtymän liikkeenluovutuksen myötä kuuden hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvän ensihoidon kenttäjohtajan kustannukset, jotka katetaan myyntituottojen nousulla. Henkilöstökuluissa on huomioitu kaikki hyväksytyt virkapohjat, myös tällä hetkellä täyttämättömät virat. Palvelujen ostoissa on huomioitu pelastuskalustolle tehtävä suurempi huolto. Talousarvioesityksen toimintakate vuodelle 2026 on -13,6 miljoonaa euroa.

Kuva. Toimintatuotot 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Pelastustoimen talousarvioesityksen 2026 toimintatuotot muodostuvat myyntituotoista 81 %, maksutuotoista 2 %, Kelan korvauksista 16 % ja muista tuotoista 2 %. Pelastustoimen myyntituotot ovat tuloja, jotka saavutetaan myymällä sairaankuljetusta tai ensihoitopalveluita hyvinvointialueille tai kunnille ja maksutuotot syntyvät lakisääteisten tai viranomaistehtävien suorittamisesta (mm. tieliikenneonnettomuuden pelastustehtävät ja paloilmoitinlähdöt). Lisäksi toimintatuottoina saadaan tukia, jotka syntyvät Kelan korvauksista osan potilaan matkakustannuksista, ja muita tuottoja mm. sakkoina ja uhkasakkoina.

Kuva. Toimintakulut 2023–2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

Pelastustoimen talousarvioesityksen toimintakuluista 70 % on henkilöstökuluja. Palveluostot muodostavat 10 % toimialan kuluista ja näihin lukeutuvat mm. ICT-palvelut ja lisenssit, viranomaisverkon kustannukset sekä kaluston kunnossapito. Aineet, tarvikkeet ja tavarat käsittävät 3 % toimintakuluista ja kattavat mm. ajoneuvojen polttoaineet, suojavaatteet, kalustoon liittyviä hankintoja. Muut toimintakulut muodostavat 17 % sisältäen huoneistojen, koneiden ja laitteiden vuokria.

Toimintakuluista 56 % muodostuu pelastustoiminnassa, 33 % ensihoidossa, 5 % riskienhallinnassa ja pelastustoimen johdossa 6 %. Kustannusten painoarvo vastuualueiden välillä on käytännössä muuttumaton verrattaessa kuluvan vuoden talousarvioon.

Pelastustoimen johto Räddningsväsendets ledning	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
1 000 €				
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	171	40	45	45
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-961	-1 084	-1 203	-1 242
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-790	-1 044	-1 159	-1 197

Pelastustoimen johdon vastuualue valmisteli talousarvioehdotuksensa aluehallituksen päättämän kehityksen mukaiseksi. Vuoden 2026 talousarvioesityksen toimintakulujen kasvu vuoden 2025 ennusteeseen nähden on 3,3 %.

Pelastustoiminta Räddningsverksamhet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	128	297	231	151
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-10 286	-10 403	-11 114	-11 942
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 158	-10 106	-10 883	-11 791

Pelastustoiminnan vastuualueen talousarvioehdotus ei yllä annettuun kehykseen, vaan toimintakate ylittää kehyksen 678 tuhatta euroa ulkoisten erien osalta. Vuoden 2026 talousarvioesityksen toimintakulujen kasvu vuoden 2025 ennusteeseen nähden on 7,5 %.

Palvelujen ostoissa on huomioitu lakisääteinen nostolava-auton 10-vuotishuolto, jonka kustannus on noin 150 tuhatta euroa. Kyseistä huoltoa ei ole huomioitu kehyspäätöksessä. Sopimuspalokuntien sopimukset on uusittu 2025 aikana ja sopimuskorvauksissa on nousua noin 58 tuhatta euroa.

Pelastustoiminnan vastuualueella ei ole enää karsittavia toimenpiteitä/ tehtäviä, ellei puututa rakenteisiin. Näillä tarkoitetaan vakinaisen pelastustoimen järjestämistä kolmella asemalla sekä näiden lisäksi sivutoimisia palokuntia ja sopimuspalokuntia, jotka tukevat pelastustoimintaa hitaammin saavutettavilla harva-alueilla. Poikkeustilanteiden ylityökielto on mahdollinen säästötoimenpide. Vuorojen täydentäminen minimivahvuuteen perustuu palvelutasopäätökseen. Ylityökielto tarkoittaa tässä tilanteessa sitä, että yksiköitä tullaan ajamaan vajaalla miehityksellä, ja tukiyksiköt (nostolava/ säiliöauto/raivausyksikkö) jäävät asemalle. Mikäli vuorosta puuttuu vaadittua kyvykkyyttä (vesisukellus/nostolava/merellinen valmius), vuoro ei kykene vastaamaan eri onnettomuustyyppisiin palvelutasopäätöksen mukaisesti. Aluehallintovirasto todennäköisesti tulisi puuttumaan yksiköiden alimiehitettyihin lähtöihin.

Riskien hallinta Riskhantering 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	90	108	184	188
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 130	-1 124	-1 110	-1 125
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 040	-1 016	-926	-937

Riskien hallinnan vastuualue valmisteli talousarvioehdotuksensa aluehallituksen päättämän kehyksen mukaiseksi. Vuoden 2026 talousarvioesityksen toimintakuluihin ei esitetä kasvua vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Vuoden 2026 talousarvioesityksen toimintakulujen kasvu vuoden 2025 ennusteeseen nähden on 1,3 %.

Ensihoitopalvelut Akutvård 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 185	6 347	6 463	7 346
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-6 153	-6 113	-6 198	-7 010
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	32	234	265	336

Ensihoitopalveluiden vastuualueen talousarvioesityksessä on huomioitu HUS-yhtymän liikkeenluovutuksen myötä kuuden hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvän ensihoidon kenttäjohtajan kustannukset, jotka katetaan myyntituottojen nousulla. Muilta osin vastuualueen talousarvioehdotus on kehyksen mukainen.

2.3.3 Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen perustehtävänä on tuottaa pelastustoimen palvelut alueen asukkaille lakien, asetusten ja valtionhallinnon ohjeiden mukaisesti tehokkaasti ja taloudellisesti. Pelastuslaitos tuottaa myös ensihoidon palvelut Itä-Uudellemaalle HUS-yhtymän kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella. Pelastuslaitos tuottaa riskienhallinnan, pelastustoiminnan, ensihoidon, varautumisen ja turvallisuuden sekä yhteisten toimintojen palveluita.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tuottamien palvelujen saatavuus ja taso perustuu pelastustoimen strategiaan, pelastustoimen lainsäädäntöön sekä sisäministeriön asettamiin pelastustoimen valtakunnallisiin tulos- ja palvelutavoitteisiin. Pelastuslaitoksen tuottamien palvelujen alueellinen saatavuus ja taso on määritelty yksityiskohtaisemmin Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen 2024–2026 palvelutasopäätöksessä.

Pelastuslaitoksen palvelutason perusteena on alueen riskiarvio, jonka nojalla on määritelty nykyiset resurssit alueen riskienhallinnan, ja pelastustoiminnan edellyttämien toimintojen ylläpitämiseksi. Ensihoidon palvelutasopäätöksen laatii ja hyväksyy HUS-Yhtymä.

2.3.4 Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2026-2028

Valtakunnallisista strategisista tavoitteista ja alueellisista tarpeista on johdettu pelastuslaitoksen toimintaa ja palveluita ohjaavat konkreettisemmat tavoitteet. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen strategiset linjaukset vuosille 2024–2026, ovat palvelutasopäätöksessä todetut seuraavat tavoitteet:

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen strategiset linjaukset vuosille 2025–2027:

- Itä-Uusimaa on turvallinen hyvinvointialue, jossa varaudutaan eri turvallisuustilanteisiin
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos huomioi toiminnassaan ympäristöstä nousevat tarpeet ja vastaa niihin yhdenvertaisella, tarkoituksenmukaisella ja laadukkaalla palvelulla

Työntekijöiden työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen panostetaan kaikessa pelastuslaitoksen toiminnassa

- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on kriisinkestävä organisaatio, jonka jatkuvuus kaikissa oloissa on turvattu
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on muuntojoustava organisaatio, jonka toiminta on yhteisvastuullista
- Ihmisten arkielämän turvallisuutta edistetään monialaisesti panostamalla ihmisten oma-toimiseen varautumiseen sekä parantamalla väestön turvallisuuden tunnetta
- Pelastuslaitos tuottaa HUS-Yhtymän kanssa laaditun yhteistoimintasopimuksen mukaiset ensihoitopalvelut tehokkaasti, taloudellisesti ja laadukkaasti

Tavoitteet vuodelle 2026 ovat palvelutasopäätöksessä päätetyt.

Uudellamaalla tavoitteena on kehittää rauniopelastukseen soveltuvaa suorituskkyä, jota Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella ei vielä ole. Tähän hankkeeseen on Uudenmaan pelastuslaitokselle myönnetty ISF-hankerahoitusta 2024, ja hanke käynnistettiin 2024 loppuvuodesta. Hanke johdetaan Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen hallinnoimana.

2.3.5 Toimialan palvelutoiminnan seurantamittarit

- Määräaikaisen valvonnan piirissä olevat kohteet (A1-A6 luokan kohteet ja pelastussuunnitelmavervolliset asuinrakennukset) valvotaan täysimääräisesti Onnettomuuksien ehkäisy-suunnitelman mukaisesti
- Turvallisuuskoulutuksella tavoitetaan kolme (3 %) toiminta-alueen väestöstä
- Palontutkintatason II mukainen tutkinta suoritetaan kaikissa tasokriteerin täyttävissä tulipaloissa
- Toimintavalmiusajan toteutuminen 1-riskiluokan alueilla
- Pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön kokonaismäärä
- Vaativan pelastustoimintaan (savusukellus) kykenevän henkilöstön määrä sivutoimissa ja sopimuspalokunnissa

2.3.6 Toimialan riskien arviointi

Suurimpina riskeinä Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnalle arvioidaan olevan rahoitus ja henkilöstön saatavuus. Valtionhallinnon tulisi korjata annettujen lupausien perusteella Itä-Uudenmaan pelastustoimen rahoitusta vastaamaan todellisia riskejä, sekä niiden vaikutuksia pelastuslaitoksen palvelutuotannon rahoittamiselle. Mikäli korjauksia ei tehdä, ja rahoitus palvelutuotantoon on riittämätöntä, joudutaan tekemään palvelutuotantoon sellaisia leikkauksia, jotka todennäköisesti voivat johtaa aluehallintoviranomaisen asettamaan uhkasakkoon ja vaatimukseen palvelutason palauttamisesta säädetyille tasolle.

Toisena suurena riskinä on henkilöstön saatavuus. Pelastustoimessa, erityisesti pelastustoiminnassa, on hälyttävä henkilöstöpula. Päätoimista henkilöstöä valtakunnallisesti pelastustoimessa on noin 6 000 henkilöä. Selvitysten perusteella pelastajia tulisi saada alalle vuoteen 2030 mennessä lisää noin 2 300 henkilöä. Nykyinen koulutuskapasiteetti ei tähän pysty, ja on nähtävissä, että pelkkä koulutuspaikkojen lisääminen ei johda siihen, että koulutukseen hakeutuisi tarpeeksi pääsyvaatimukset täyttäviä henkilöitä.

2.4 Sosiaali- ja terveystoimi

2.4.1 Toimialan talousarvioehdotus verrattuna kehyspäätökseen

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2026 aluehallituksen 12.6.2025 (§147) päättämän kehyksen pohjalta. Kehys ei sisällä sisäisiä eriä, joten tässä kappaleessa verrataan talousarvioesityksen ulkoisia eriä aluehallituksen vahvistamaan kehykseen.

Sosiaali- ja terveystoimi Social- och hälsovård 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bg-förslag 2026	Alitus/ylitys Underkridn./ Överskridn.
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	32 815	38 495	40 413	39 259	38 586	-673
Myyntituotot - Försäljninginkomster	5 857	9 818	11 150	9 636	9 220	-415
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	20 872	22 640	22 578	23 320	22 902	-418
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 251	1 260	1 594	1 615	1 404	-211
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	4 836	4 777	5 091	4 688	5 060	372
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-386 451	-411 492	-415 732	-408 692	-426 189	-17 497
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-110 789	-116 198	-129 124	-129 647	-136 399	-6 752
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-254 302	-268 620	-260 061	-254 725	-261 909	-7 184
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-10 235	-10 521	-10 441	-9 948	-11 156	-1 208
Avustukset - Bidrag	-9 787	-13 694	-13 515	-12 202	-14 241	-2 038
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-1 339	-2 457	-2 591	-2 170	-2 484	-315
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-353 636	-372 996	-375 320	-369 433	-387 602	-18 170

Toimialan talousarvioesityksessä erotus kehyspäätökseen on -18.170 tuhatta euroa. Syys-/lokakuussa 2025 on käynnissä tuottavuushjelman versio 2.0, joiden toimenpiteillä on vaikutusta vuoden 2026 lopulliseen talousarvioon.

Sosiaali- ja terveystoimen johto Social- och hälsovårds ledning 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-517	-637	-416	-356	-368
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-517	-637	-416	-356	-368

Sosiaali- ja terveystoimen johdon talousarvioehdotus on kehyksen mukainen.

Perhe- ja sosiaalipalvelut Familje- och socialtjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	9 721	12 369	12 907	11 842	11 417
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-104 839	-112 920	-114 112	-110 486	-115 522
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-95 118	-100 551	-101 205	-98 644	-104 104

Vastualueen talousarvioehdotus ei yllä kehykseen, vaan toimintakate ylittää kehyksen -5.461 tuhatta euroa.

Yhteiset terveystalvet Gemensamma halsvårdstjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 230	7 102	7 839	7 870	7 508
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-58 481	-63 727	-62 504	-60 851	-61 998
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-52 251	-56 625	-54 665	-52 981	-54 490

Vastualueen talousarvioehdotus ei yllä kehukseen, vaan toimintakate ylittää kehysten -1.510 tuhatta euroa.

Erikoissairaanhoito Specialiserad sjukvård 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-142 173	-148 041	-154 171	-154 037	-160 336
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-142 173	-148 041	-154 171	-154 037	-160 336

Vastualueen talousarvioehdotus ei yllä kehukseen, vaan toimintakate ylittää kehysten -6.298 tuhatta euroa.

Ikääntyneiden palvelut Tjänster för äldre 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	Kehys Ram 2026	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	16 864	19 024	19 666	19 547	19 661
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-80 442	-86 166	-84 529	-82 962	-87 965
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-63 578	-67 142	-64 863	-63 415	-68 305

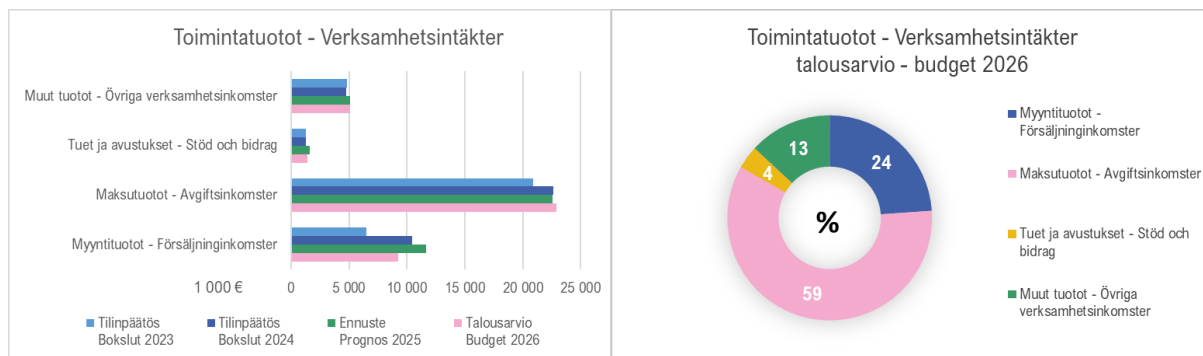
Vastualueen talousarvioehdotus ei yllä kehukseen, vaan toimintakate ylittää kehysten -4.890 tuhatta euroa.

2.4.2 Toimialan talousarvioesitys

Sosiaali- ja terveysoimi Social- och halsvård 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	33 478	39 131	37 019	40 939	38 586
Myyntituotot - Försäljninginkomster	6 520	10 453	7 387	11 677	9 220
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	20 872	22 640	22 530	22 578	22 902
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 251	1 260	1 496	1 594	1 404
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	4 836	4 777	5 607	5 091	5 060
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-411 477	-439 065	-413 969	-443 220	-452 958
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-110 789	-116 198	-128 614	-129 124	-136 399
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-262 448	-278 437	-243 193	-269 420	-270 095
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-10 235	-10 521	-9 556	-10 441	-11 156
Avustukset - Bidrag	-9 787	-13 694	-12 314	-13 515	-14 241
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-18 218	-20 214	-20 291	-20 719	-21 068
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-377 999	-399 934	-376 949	-402 280	-414 372

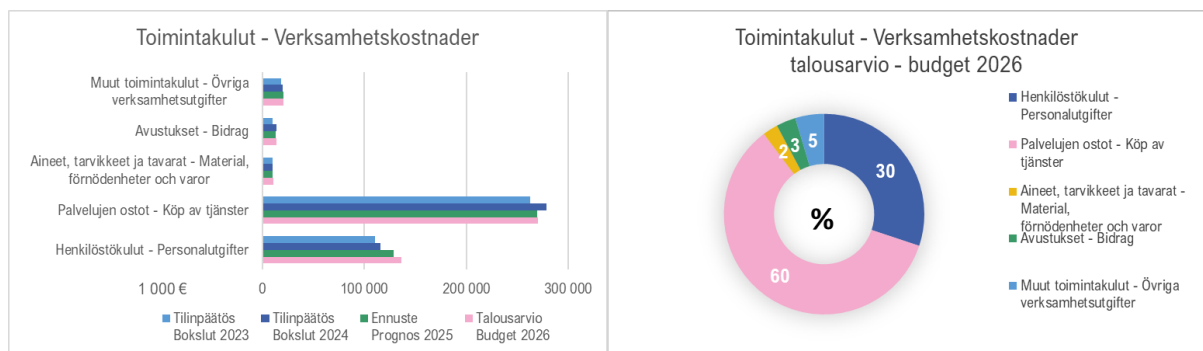
Sosiaali- ja terveystoimen toimintatuottojen talousarvio on 38,5 miljoonaa euroa eli 0,8 miljoonaa euroa hyväksyttyä kehystä pienempi. Vuoden 2026 talousarvion mukaiset toimintatuotot jäävät 2,4 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennustetta alhaisemmalle tasolle.

Kuva. Toimintatuotot 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Toimialan toimintakulujen hyväksytty kehys on 408,7 miljoonaa euroa ja talousarvio vuodelle 2026 on 424,8 eli ylitystä hyväksyttyyn kehykseen on 16,1 miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidon osuus tästä on 6,5 miljoonaa euroa, Perhe- ja sosiaalipalveluiden 4,3, Yhteiset terveystalveluiden 0,5 ja Ikääntyneiden palveluiden 4,8 miljoonaa euroa.

Kuva. Toimintakulut 2023–2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2026 talousarvion toimintakuluista 31,7 prosenttia muodostuu henkilöstökuluista. Palveluostot muodostavat 61,7 prosenttia koko toimialan kuluista – erikoissairaanhoidon yksin 37,8 prosenttia kokonaiskuluista. Lisähaasteita sosiaali- ja terveystoimen talouden tasapainottamiseen tuo HUS-yhtymän asetettua kehystä suurempi palveluiden käyttö – vuonna 2024 talousarvio ylitys oli 12,7 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 ennusteen mukaan noin 10,4 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi yhtymän alijäämistä kirjattiin 7,1 miljoonan euron kulu vuonna 2023 ja 2 miljoonaa euroa vuonna 2024. HUS-yhtymän vuoden 2025 ennusteen mukaan vuonna 2025 ei ole syntymässä alijäämää.

Vuoden 2026 talousarvioon sisältyy sisäisinä toimintakuluina keskitetyt tuotetut kiinteistö-, puhtaus- ja ruokapalvelut. Muilta osin talousarvioesityksen sekä tuotot että kulut ovat ulkoisia.

Sosiaali- ja terveysoimen johto Social- och hälsovård ledning 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-558	-675	-1 022	-453	-409
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-558	-675	-1 022	-453	-409

Sosiaali- ja terveystoimen johdon vastuualueeseen sisältyvät toimielimen hallinto. Aikaisemmin johdon alla on ollut Professiojohtaminen ja Hyvä Digi -palvelut. Professiojohtaminen lakkautettiin vuoden 2025 alussa organisaatiomuutoksen myötä ja Hyvä Digi -palvelut on siirretty Yhteisten terveyspalveluiden alle vastaanottopalveluihin. Muutoksen takia henkilöstökulut ovat hallinnossa 0,2 miljoonaa pienemmät kuin tilinpäätös 2024 ja on linjassa vuoden 2025 ennusteen kanssa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut Familje- och socialtjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	9 762	12 376	11 109	12 907	11 417
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-110 749	-119 838	-112 585	-121 436	-122 965
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-100 986	-107 462	-101 476	-108 529	-111 547

Toimintatuottojen talousarvioesitys, 11,4 miljoonaa euroa, on 0,3 milj. euroa (3 %) kuluvan vuoden talousarviota suurempi ja 1,0 milj. euroa pienempi kuin tilinpäätös 2024. Vuoden 2024 toimintatuotot sisältävät takautuvasti haettuja korvauksia vuodelta 2023 ja kuluvan vuoden ennuste sisältää takautuvasti haettuja korvauksia vuodelta 2024. Vuodesta 2025 alkaen kotoutumisen valtionkorvauksiin osuneet leikkaukset pienentävät tuottoja työikäisten palveluissa. Vastuualueen toimintatuotot koostuvat pääasiassa päihde-, mielenterveys- ja vammaistyön asumispalveluista ja päivätoiminnasta, vammaiskuljetuspalveluista sekä kotoutuskorvauksista ja vaakuutusyhtiöiden maksamista korvauksista.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa toimintakulujen talousarvioesitys, 123,0 miljoonaa euroa, on 3,1 milj. euroa (3 %) suurempi kuin vuoden 2024 tilinpäätöslukema ja 10,4 milj. euroa suurempi (9 %) kuin talousarvio 2025. Perhe- ja sosiaalipalveluissa henkilöstön ei arvioida lisääntyvän vuonna 2026 vaan toiminnan kustannustehokkuutta lisätään palveluita kehittämällä ja tehostamalla. Vastuualueella on runsaasti lakisääteisiä tehtäviä ja palveluita, jotka tuotetaan pitkälti palvelujen ostoina.

Yhteiset terveyspalvelut Gemensamma hälsovårdstjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 230	7 102	7 391	7 839	7 508
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-64 449	-70 174	-64 664	-68 961	-68 381
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-58 219	-63 072	-57 273	-61 122	-60 873

Yhteisissä terveyspalveluissa 2026 talousarviossa toimintatuotot ovat 7,5 miljoonaa euroa ja ylittävät vuoden 2024 tilinpäätöksen 5,7 prosentilla. Vuoden 2025 talousarviossa toimintakulut 61,4 miljoonaa euroa alittavat 3,7 % vuoden 2024 tilinpäätöksen ja on 0,4 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2025 ennuste.

Yhteisten terveyspalveluiden talousarviossa on vähennetty vuokratyövoiman kustannuksia, kun on onnistuttu rekrytoimaan omaa henkilöstöä. Uusi käyttöön otettavan potilastietojärjestelmä taloudelliset vaikutukset on huomioitu talousarviossa, varsinkin terveysasemapaikatuissa. Myös hoitotarvikejakelun kriteerien päivittäminen on huomioitu terveysasemapaikatuitten talousarviossa, niin että vastaavat yhteistä Uudenmaan tasoa. Suun terveydenhuollon ostopalveluihin on lisätty määrärahoja, kun anestesiassa tehtävät hoidot ovat suun terveydenhuollossa siirtymässä hyvinvointialueelle. Lääkinnällisessä kuntoutuksessa on tulossa apuvälineiden kilpailutuksia ja niiden vaikutus talouteen on huomioitu talousarviossa.

Erikoissairaanhoido Specialiserad sjukvård 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-142 173	-148 041	-143 594	-154 171	-160 336
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-142 173	-148 041	-143 594	-154 171	-160 336

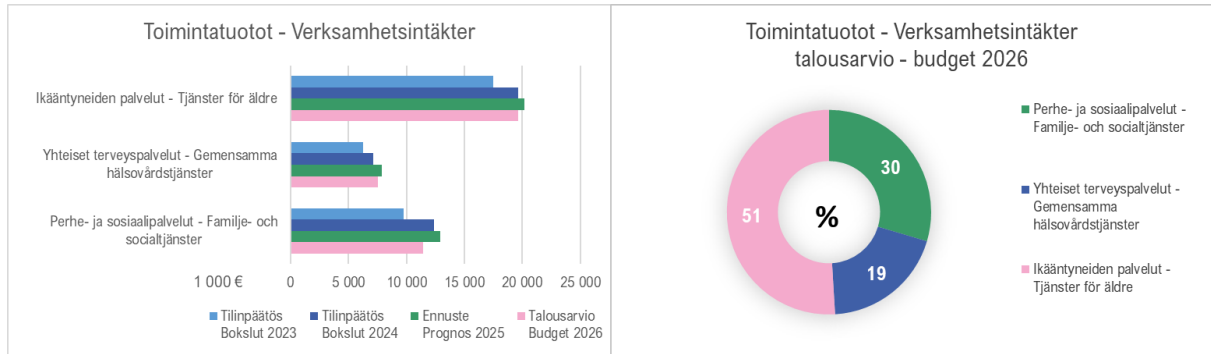
Erikoissairaanhoidon on vuoden 2026 talousarvioon lisätty 6,2 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennusteeseen nähden ja on 12,3 miljoonaa euroa korkeampi kuin vuoden 2024 tilinpäätöstoteuma.

Ikäntyneiden palvelut Tjänster för äldre 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	17 486	19 652	18 519	20 193	19 661
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-93 549	-100 337	-92 103	-98 199	-100 868
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-76 063	-80 684	-73 584	-78 006	-81 207

Ikäntyneiden palveluissa talousarvion 2026 toimintatuotot, 19,7 miljoonaa euroa, ovat linjassa vuoden 2024 tilinpäätöksen kanssa. Toimintakulut, 100,7 miljoonaa euroa, ovat 1,9 % suuremmat kuin vuoden 2024 tilinpäätöstoteuma. Ikäntyneiden palveluiden alaisuudessa 1.5.2025 aloittanut sijaispooli vähentää vuokratyövoiman käyttöä ja talousarvioesityksessä 2026 vuokratyövoimaan on varattu 3,5 miljoonaa euroa. Vuokratyövoimaa käytettiin vuonna 2024 10,6 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 ennusteen mukaan käyttö vuonna 2025 on 5,7 miljoonaa euroa.

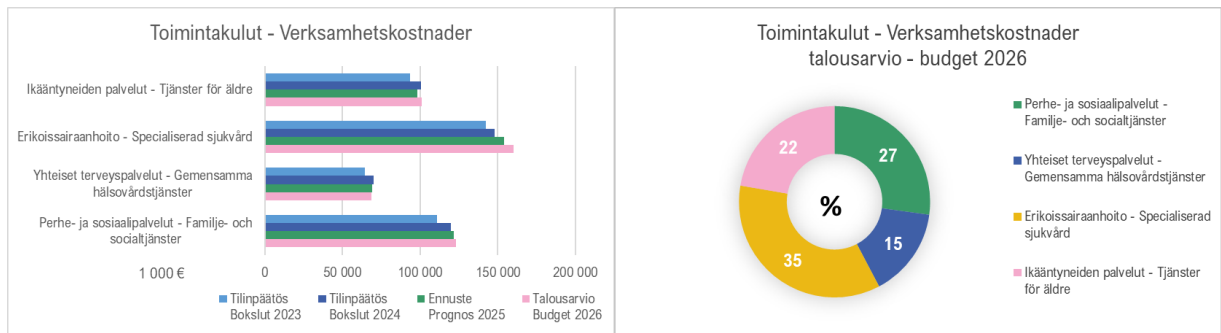
Sosiaali- ja terveystoimen 2026 talousarvion toimintatuotot alittuvat perhe- ja sosiaalipalveluissa sekä yhteisissä terveyspalveluissa noin 0,7 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennusteesta ja ylittyy 0,2 miljoonaa euroa ikäntyneiden palveluissa. Toimintatuotoista 51 % kertyy ikäntyneiden palveluissa, 29 % perhe- ja sosiaalipalveluissa ja loput 20 % yhteisissä terveyspalveluissa.

Kuva. Toimintatuotot 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Toimintakulujen 2026 talousarvio on 11,6 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2025 ennuste. Perhe- ja sosiaalipalveluissa vuoden 2026 talousarvio on 1,2 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennustetta korkeampi, terveysterveyspalveluissa (pl. erikoissairaanhoido) linjassa vuoden 2025 ennusteen kanssa, erikoissairaanhoidossa 6,2 miljoonaa ja ikäntyneiden palveluissa 4,2 miljoonaa euroa. Toimintakuluista 38 % muodostuu erikoissairaanhoidossa, 27 % perhe- ja sosiaalipalveluissa, 21 % ikäntyneiden palveluissa ja 14 % yhteisissä terveysterveyspalveluissa.

Kuva. Toimintakulut 2023–2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

2.4.3 Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystoimen perustehtävänä on tuottaa sosiaali- ja terveystoimen palvelut alueen asukkaille lakien, asetusten ja ohjeiden mukaisesti laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Sidosryhmien, kuten kuntien ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö mahdollistaa asiakkaiden tarpeisiin vastaamiseen kokonaisvaltaisesti ja vaikuttavasti. HUS-yhtymä tuottaa erikoissairaanhoidon palvelut HUS järjestämissopimuksen perusteella.

Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystoimen tuottamien palvelujen saatavuus ja taso perustuu lainsäädäntöön, palvelustrategiaan, palveluverkkosuunnitelmaan sekä tuottavuusohjelman painotuksiin. Sosiaali- ja terveystoimen palveluiden toimeenpanon kehittämiskärjet määrittävät vastuualueiden toimintasuunnitelmissa ja eri hankkeiden avulla.

Sosiaali- ja terveysjohtaja johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintaa. Toimiala jaakaantuu neljään vastuualueeseen: perhe- ja sosiaalipalveluihin, yhteisiin terveyspalveluihin, erikoissairaanhoidon ohjaukseen ja ikääntyneiden palveluihin.

2.4.4 Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2026–2028

Sosiaali- ja terveyspalvelut tuottavat laadukkaita ja riittävät palvelut, jotka saavutetaan helposti ja tuotetaan kustannustehokkaasti. Digitaalisia palveluita ja tietoa hyödynnetään palveluita tuottaessa. Palveluiden painopistettä siirretään raskaammista palveluista kohti ennaltaehkäiseviä palveluja. Palveluiden tuottamisessa reunaehtoja määrittää myös lainsäädännön eri henkilöstömitoitukset ja hoitoon pääsyn määrääjät.

Tuottavuusohjelma edellyttää entistä kustannustehokkaampien palvelujen tuottamista. Palvelut tulee säästövaatimuksista huolimatta tuottaa laadukkaasti ja lakien edellyttämällä tavalla. Tavoitteena sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisessa on, että alueen asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut. Palvelujen tuotantotapaa laajennetaan esimerkiksi lisäämällä digitaalisia palveluja. Palveluja tuotetaan sekä omana toimintana että ostopalveluna. Palveluita keskittämällä on mahdollista lisätä palveluiden yhdenmukaisuutta sekä varmuutta palvelutuotantoon.

Keskeisenä tavoitteena pidetään myös tasokasta johtamista, joka on hallittua, läpinäkyvää ja ennustettavaa. Sosiaali- ja terveystoimen arvokkaimpana resurssina on henkilöstö, jonka saatavuudesta, osaamisesta ja jaksamisesta on pidettävä huolta.

2.4.5 Toimialan riskien arviointi

Suurimpina riskeinä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen toiminnalle arvioidaan olevan rahoitus ja tiettyjen ammattiryhmien henkilöstön saatavuus.

Henkilöstön saatavuus on huomattavasti parantanut viimeisen vuoden aikana. Tämä näkyy suoraan hakijoiden määrässä. Tietyissä ammattiryhmissä näkyy kuitenkin edelleen saatavuuden haaste, esimerkiksi psykologeissa ja lääkäreissä. Henkilöstön saatavuuden haastetta joudutaan osittain paikkaamaan vuokrahenkilöstöllä edelleen vuonna 2026. Henkilöstön mitoitusta määrittää lainsäädäntö ja sen toteuttamista seurataan useammalta taholta tiiviisti. Vuonna 2025 sijaispooli aloitti toimintansa toukokuussa. Sijaispoolin avulla voidaan vähentää lyhyisiin sairauspoissaoloihin tarvittavan vuokrahenkilöstön määrää ja sitä kautta vähentää ylityspaineita vuokrahenkilöstön kuluissa.

Tuottavuusohjelma edellyttää palvelujen tehostamista ja tämän toteuttaminen edellyttää useampia haastavia päätöksiä palvelujen tuotantotapaan sekä osittain myös siihen, mitä ja missä sosiaali- ja terveyspalveluja tarjotaan. Päätökset tulee tehdä ripeästi, jotta tavoiteltavat säästöt saadaan toteutettua ennen vuoden 2026 loppua.

HUS-yhtymän talousarvio

Erikoissairaanhoidon rahoitus HUS-järjestämissopimuksen perusteella on laadittu HUS-yhtymäkokouksessa 18.6.2025 sovitun esityksen mukaisesti. Mikäli ko. rahoitukseen tulee muutoksia, tällä on suuret vaikutukset sosiaali- ja terveystoimen talousarvioon.

Yhtymäkokous päätti, että HUS-yhtymän talousarviovalmistelua jatketaan alueiden esityksen mukaan 2 364 934 000 euron kehyksen pohjalta. Yhtymäkokous päätti myös, että kehyksen 2026 laskelmaa voidaan päivittää laskennan pohjana olevien indeksien päivittyessä sekä erikoissairaanhoidon kohdistuvien tehtävälainsäädännön muutosten vaikutusten tarkennuksilla ja että kehyksen 2026 aluekohtaisen jaon pohjana käytetään vuoden 2025 tammi-kesäkuun toteumatietojen pohjalta laadittua vuosiennustetta.

Hyvinvointialueen talousarvion laadinnan pohjana on em. päätös, josta on kohdistettu vuoden 2025 toteutuneen käytön (6,77 %) mukainen osuus. Erikoissairaanhoidon talousarvioehdotus vuodelle 2026 on 160,2 miljoonaa euroa. Yhteispäivystyksen osuus on 1,7 miljoonaa euroa. HUS-yhtymän lopullisesta talousarviosta yhtymäkokous päättää kokouksessaan 18.12.2025. HUS-yhtymän esitys yhtymähallitukselle on suurempi kuin yhtymäkokouksessa 18.6.2025 on päätetty, sillä hyvinvointialueiden rahoituslaskelmia on 22.9.2025 korotettu. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira on 8.10.2025 antanut päätöksen siitä, että HUSin on järjestettävä pääsy kiireettömään erikoissairaanhoidon lainmukaiseksi 8,5 miljoonana euron sakan uhalla. Mikäli yhtymäkokous päättää joulukuussa suuremmasta talousarviosta se tietää hyvinvointialueelle noin 1,3 miljoonan korotustarve nyt laadittuun talousarvioon. Talousarvion pitävyyden näkökulmasta kehysbudjetointi on haastavaa. Mikäli erikoissairaanhoidon kustannuksia ei saada paremmin hallintaan sillä on merkittävä vaikutus koko hyvinvointialueen taloudenpidolle. Erikoissairaanhoidon muodostaa noin kolmasosan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen budjetista

2.4.6 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Vastuualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueen perustehtävänä on tukea yksilöiden ja perheiden arjessa selviytymistä, vahvistaa sosiaalista osallisuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä ja eriarvoisuutta. Palvelut pyrkivät vastaamaan eri elämäntilanteissa olevien ihmisten tarpeisiin niin, että jokaisella on mahdollisuus turvalliseen ja inhimilliseen elämään.

Palvelutoiminta kattaa laajasti erilaisia tukimuotoja ja sosiaalipalveluita. Lapsiperheille on tarjolla neuvolapalveluita, perhetyötä ja lastensuojelun tukitoimia. Aikuissosiaalityössä korostuvat taloudellinen tuki, elämänhallinnan tukeminen ja työllistymistä edistävät palvelut. Vammaisille suunnatut palvelut tukevat kotona asumista, itsenäistä elämää ja arjen sujuvuutta. Maahanmuuttajien kotouttamista tuetaan sosiaalipalveluiden keinoin.

Toimintaa ohjaa asiakaslähtöisyys, ennaltaehkäisevä työote ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on tarjota oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua, joka vahvistaa yksilön omia voimavaroja ja ehkäisee ongelmien kasautumista.

Keskeiset tavoitteet ja palveluiden kehittäminen vuonna 2026

Perhe- ja sosiaalipalveluissa keskeisenä tavoitteena on lakisääteisten palvelujen tuottaminen asiakkaille kustannustehokkaasti. Oman palvelutuotannon lisääminen, palvelujen vaikuttavuuden seuranta ja ostopalvelujen maltillinen käyttö ja ohjaus korostuvat toiminnassa. Toimintaa keskitetään ja yhdenmukaistetaan. Digitalisaation edistäminen kaikissa palveluissa on keskeistä ja uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton myötä tämä kehitys myös mahdollistuu entistä paremmin. Vuoden 2026 aikana suuri ponnistus palveluissa on uuden järjestelmän käyttöönotto, joka tulee vaatimaan henkilöstöltä ja johtamiselta runsaasti aikaresurssia sekä mm. kirjaamisosaamisen vahvistamista kaikkien ammattilaisten työssä.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa ehkäisevät ja varhaiset palvelut ovat keskeisiä ja niillä voidaan ehkäistä raskaiden palvelujen kuten lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon tarvetta. Sosiaalihuollon asiakasohjausta kehittämällä ja hoidonporrastuksen sekä palvelujen avulla pystytään tarjoamaan ja varmistamaan oikea-aikaiset sekä oikean laajuiset palvelut. Myös matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta on tarve lisätä, jotta saadaan asiakkaille oikein mitoitettuja palveluita ja mm. alueella toimivien järjestöjen tarjoama tuki tulee paremmin esiin. Henkilöstöresursseja kohdennetaan perustason lasten ja nuorten psykososiaaliseen tukeen ja varmistetaan, että mm. terapiatakuun edellytykset toteutuvat ja erikoissairaanhoidon tarve vähenee. Kaikilla palvelutasoilla ehkäisevästä kuntouttavaan tasoon asti tärkeimpänä kehitettävänä asiana on erilaisten palvelujen yhteensovittaminen siten, että asiakas saa tarvitsemansa palvelun sujuvasti mutta myös oikein mitoitettuna. Eri toimijoiden yhteistyö korostuu.

Vammaispalveluiden monialaisten palvelujen kehittäminen ja yhdenmukaisten toimintatapojen vahvistaminen jatkuu oikea-aikaisten, vaikuttavien ja kustannustehokkaiden ratkaisujen varmistamiseksi. Uuden vammaispalvelulain mukaisten uusien palvelumuotojen tuottaminen kustannustehokkaasti on ensisijainen tavoite. Toimivat ja hyvin suunnitellut palvelukokonaisuudet tukevat vammaisten henkilöiden toiminnallisuutta ja itsenäisyyttä. Tavoitteena on tuottaa palvelut omaan kotiin mahdollisimman pitkään. Omaishoidontuen ja perhehoidon kehittäminen on osa kevyempien ja varhaisempien palvelujen vahvistamista. Omaishoidon tukeen on lisätty määrärahaa vuodelle 2026.

Erityisesti vammaispalvelujen tulosityksikössä palvelujen ostojen kasvu on ollut suurta uuden vammaispalvelulain voimaantulon jälkeen (1.1.2025). Kilpailutukset näiden palvelujen osalta saadaan vietyä loppuun vuoden 2026 aikana ja sopimukset solmitaan palveluntuottajien kanssa. Kustannukset erityisesti asumispalveluissa pyritään saamaan hallintaan tiukalla sopimusvalvonnalla ja arvioimalla asiakkuudet entistä tarkemmin oikeisiin palveluluokkiin. Oman tuotannon ympärivuorokautisten asumispalvelujen kustannusten suureen kasvuun ei talousarviossa varauduta, sillä mm. työvuorosuunnittelun parantamisella tavoitellaan omien palvelujen kustannustehokkuutta. Lasten kehitysvammaispalvelujen toiminnan vakiinnuttaminen ja aikuisten kehitysvammaisten asiakkaiden kuntoutussuunnitelmien ja lääkehoidon kehittäminen ja varmistaminen hyvinvointialueella jatkuu.

Vuoden 2024 talousarviosta alkaen vammaiskuljetukset ovat budjetoituna avustuksiin ja vuoden 2023 tilinpäätöksessä ne ovat palveluiden ostoissa. Tämä noin neljän miljoonan euron suuruinen vaikutus tulee ottaa huomioon palveluostojen ja avustusten taulukoituja lukuja verrattaessa tilinpäätöksen 2023 ja myöhempien vuosien välillä. Toimintakuluja arvioitaessa kokonaisuutena tämä yksityiskohta on merkityksetön.

Työikäisten palveluissa keskitytään lakisääteisten palveluiden turvaamiseen sekä yhtenäisten käytäntöjen ja tasapuolisten palvelujen luomiseen alueen asukkaille. Työikäisten palvelujen kustannusrakennetta pyritään keventämään tehostamalla avopalvelujen sekä ennalta ehkäisevien palvelujen käyttöä ja siirtämällä asiakkaita mahdollisuuksien mukaan kevyemmän tuen piiriin. Palvelujen vaikuttavuutta seurataan aktiivisesti erityisesti toimeentulotuessa, asumispalvelussa sekä mielenterveys- ja päihdepalveluissa. Kuntouttavissa sosiaalipalveluissa painopistettä siirretään entistä enemmän sosiaaliseen kuntoutukseen vähentäen samalla ostopalvelujen osuutta. Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen kehittäminen yli sektorirajojen jatkuu. Haittoja vähentävän työn kehittämistä jatketaan sekä yhteistyön tehostamista erityisesti osastojen kanssa, jotta ehkäistään haittaviivemaksujen sekä erityissairaanhoidon kulujen kasvua. Kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön avulla pyritään hillitsemään ostopalvelukustannusten kasvua.

Seurantamittarit

Perhe- ja sosiaalipalveluiden toiminnan seurantamittarit:

- Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä
- Lapsiperheiden kotipalvelun saajien lukumäärä
- Kiireellisten sijoitusten lukumäärä
- Omaishoitajien lukumäärä
- Liikkumista tukevaa palvelua saavien asiakkaiden lukumäärä vammaispalveluissa
- Toimeentulotuen saajien lukumäärä työikäisten sosiaalipalveluissa
- Käyntimäärät perhesuunnittelu ja ehkäisyneuvola
- Käyntimäärät lastenneuvola
- Käyntimäärät kouluterveydenhuolto
- Käyntimäärä opiskeluterveydenhuolto

2.4.7 Yhteiset terveyspalvelut

Vastuualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Terveyspalvelujen perustehtävänä on edistää ja ylläpitää väestön terveyttä sekä hyvinvointia. Perustana tälle ovat hyvin toimivat, koko väestön saatavilla olevat ehkäisevät, korjaavat ja kuntouttavat terveyspalvelut.

Yhteisten terveyspalvelujen tulosityksiköt ovat terveysasemapalvelut, suun terveydenhuolto, terveyskeskussairaalapalvelut ja lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut. Vuoden 2025 organisaatio-uudistuksessa terveysasemapalveluihin siirtyi sähköinen sosiaali- ja terveyspalvelu HyVä-Digi. Erikoissairaanhoidon ohjaus siirtyi omaksi vastuualueekseen pois terveyspalveluiden vastuualueelta.

Keskeiset tavoitteet ja palveluiden kehittäminen vuonna 2026

Terveyspalveluiden tulosityksiköiden tavoitteena on tuottaa laadukkaita, yhteneväisiä ja riittäviä palveluita, jotka on tuotettu kustannustehokkaasti.

Terveysasemapalveluiden tavoitteena on turvata asiakkaille hoitoon pääsy hoitotakuun asettamissa määräajoissa myös alle 23-vuotiailla. Etävastaanottoja pyritään lisäämään. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa kuntalaisten palvelujen saatavuus yhdenmukaisilla palveluprosesseilla koko hyvinvointialueella. Yhteisen potilastietojärjestelmän myötä on mahdollista kehittää keskitetty ajanvaraus, joka yhtenäistää ja parantaa alueen hoidon tarpeen arviointia. Omatiimi-mallin jatkokehittämisellä pyritään parantamaan hoidon jatkuvuutta. HyVä-Digin toiminnan integroimista tiiviimmin kivijalkapalveluihin jatketaan. Kustannustehokkuuden lisäämiseksi tavoitteena on tasalaatuiset enempi keskitetyt palvelut, joka mahdollistaa vuokratyövoiman vähentämisen entisestään. Tiettyjen toimintojen ulkoistamisen mahdollisuudet selvitetään.

Suun terveydenhuollon tavoitteena on sujuva ja oikea-aikainen palvelujärjestelmä, joka mahdollistaa yhtenäisen hoitoon pääsyn hoitotakuun sisällä myös alle 23-vuotiaille. Suun terveydenhuollon palvelut pyritään vakiinnuttamaan osaksi HyVä-Digiä. Lisäksi tavoitteena on yhdenmukaiset palveluprosessit koko alueella. Yhteinen potilastietojärjestelmä mahdollistaa vielä paremmin asiakkaiden liikkumisen palveluissa yli kuntarajojen ja yhteisen ajanvarauksen käytönoton. Monialaista yhteistyötä lisätään myös eri tulosityksiköiden välillä esimerkiksi HyVä-Digi ja neuvolapalvelut. Terveyden edistämisen tiimissä lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Monituottajamallien mahdollisuudet selvitetään esimerkiksi erikoissairaanhoidosta siirtyvien yleisanestesiahoitojen osalta. Suun terveydenhuollossa on myös tavoitteena vähentää vuokratyövoimaa, hillitä oikomishoidon ostokustannuksia ja selvittää pystyttäisiinkö Sipoon hammashuollon palveluita keskittämään Nikkilään.

Terveyskeskussairaalapalveluiden tavoitteena on jatkaa osastojen toimintatapojen ja prosessien yhtenäistämistä ja vaiheittain ottaa omaksi toiminnaksi nyt ulkoistetut osastojen lääkäripalvelut. Lisäksi tavoitteena on jatkaa kehittämistyötä erikoissairaanhoidon, ikääntyvien palveluiden ja kuntoutuspalveluiden kanssa potilasvirtojen ohjautumiseksi oikeisiin palveluihin ja osastolta kotiutumisen nopeuttamiseksi. Tavoitteena on myös luoda kotisairaalaa ja liikkuvaa sairaalaa vahvistamalla koko alueella toimivat virka-ajan ulkopuoliset konsultaatiokäytännöt. Yhtenäinen potilastietojärjestelmä helpottaa muistipoliklinikan asiakkaiden liikkumista hyvinvointialueen eri toimipisteiden välillä. Lisäksi tarkoitus lisätä muistipoliklinikan etävastaanottoja. Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa on tarkoitus lisätä. Terveyskeskussairaalapalveluiden tavoitteena on myös vähentää vuokratyövoiman käyttöä minimiin ja lisätä hyvinvointialueen sijaispoolin käyttöä.

Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluiden tavoitteena on saada asiakkaiden kuntoutusketjut entistä sujuvimiksi ja saumattomiksi. Tavoitteena on hyödyntää alueella olevaa erityisosaamista laajemmin koko alueella ja mahdollistaa näin asiakkaille oikea-aikaisempi kuntoutus. Tavoitteena on mahdollistaa asiakkaiden sujuvampi liikkuminen eri palveluissa ja toimipisteissä yhteisen potilastietojärjestelmän myötä. Etäkuntoutuksen osuutta on tarkoitus kasvattaa. Lasten kuntoutuksen digitaalisten palveluiden käyttöä on tavoitteena laajentaa. HyVä-Digin fysioterapiaipalveluiden vakiinnuttamista arvioidaan vuoden 2025 pilotin perusteella. Talouden tasapainottamiseksi tulosityksikkö kilpailuttaa eri apuvälinekokonaisuuksia dynaamisen hankintajärjestelmän kautta ja valmistelee palvelusetelin käyttöönoton laajentamista.

Seurantamittarit

Yhteisten terveyspalvelujen toiminnan seurantamittarit:

- Terveysasemapalvelut:
 - Kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutuminen 23 vuotta täyttäneillä
 - Kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutuminen alle 23-vuotiailla
 - Asiakas- ja suoritemäärät
 - Hoidon jatkuvuus (COCi) lääkäreillä
 - Hoidon jatkuvuus (COCi) hoitajilla
- Suun terveydenhuolto:
 - Kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutuminen 23 vuotta täyttäneillä
 - Kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutuminen alle 23-vuotiailla
 - Asiakas- ja suoritemäärät
- Terveyskeskussairaalapalvelut:
 - Siirtoviivemaksujen lukumäärä
 - Keskimääräinen hoitojakson pituus terveyskeskussairaalan osastoilla
 - Keskimääräinen täyttöaste terveyskeskussairaalan osastoilla

2.4.8 Erikoissairaanhoidon ohjaus

HUS-yhtymä tuottaa erikoissairaanhoidon palvelut Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Tavoitteena on jatkaa ja syventää yhteistyötä sekä alueellisesti että paikallisesti.

Uudenmaan hyvinvointialueiden ja erikoissairaanhoidon yhteisten taktisen tason segmenttiryhmien työskentely on jatkunut säännöllisesti: Päivystyspalvelujen kehittämistyö jatkuu vuodelle 2026. Ilmaisjakelutarvikkeiden kriteereiden päivittäminen on myös tavoitteena. Kotiutusprosessien kehittämistä on jatkettu ja vuonna 2026 nostetaan kärkihankkeeksi etenkin iäkkään potilaan kotiutuminen päivystyksestä. Lisäksi jatketaan osastokapasiteetin suunnittelua, eli miten saada vuodepaikat riittämään ja vastaamaan ikääntyvän väestön tuomiin haasteisiin. Lasten ja nuorten mielenterveyden hoidon porrastuksen yhdenmukaistaminen ja kehittäminen on keskiössä; työskentelyssä keskitytään myös sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä erikoissairaanhoidon integraatioon eri asiakasryhmien kohdalla (muun muassa lastensuojelun vaativat palvelut).

Seurantamittarit

Erikoissairaanhoidon ohjauksen seurantamittarit:

- Erikoissairaanhoidon lähetettyjen läheteiden määrä
- Erikoissairaanhoidosta palautettujen läheteiden määrä
- Etävastaanottojen määrä
- Hoitojaksotuotteet
- Hoitopäivät tuotteet
- Avohoitotuotteet (ml. uusintakäyntituotteet)
- Terveyskeskuspäivystyskäynnit (HUS)

2.4.9 Ikääntyneiden palvelut

Vastuualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Ikääntyneiden vastuualue koostuu kolmesta tulosityksiköstä: kotona asumista tukevat palvelut, kotihoitopalvelu ja asumispalvelut. Ikääntyneiden palvelujen järjestämisen lähtökohtana on tukea kotona asumista ja omatoimista suoriutumista. Ennaltaehkäisevien, hyvinvointia ja kuntoutumista edistäviä palvelujen tavoitteena on tukea asiakkaita yksilölliseen, aktiiviseen ja turvalliseen arkeen.

Kotona asumista tukevien palveluiden tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden avulla tukea asukkaiden omatoimisuutta. Asiakasohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja gerontologisen sosiaalityön lisäksi palveluihin kuuluu eri tukipalvelut. Kotihoitopalvelujen lähtökohtana on asiakkaan kotona-asumisen tukeminen oikea-aikaisilla ja tarpeenmukaisilla palveluilla. Asumispalvelut sisältävät ympärivuorokautisen palveluasumisen lisäksi perhehoidon palvelut ja yhteisöllistä asumista.

Keskeiset tavoitteet ja palveluiden kehittäminen vuonna 2026

Tavoitteena on tukea ikääntyneiden turvallista, osallistavaa ja mahdollisimman omatoimista arkea kevyempien palvelujen periaatteella. Ikääntyneiden kotona asumista tukevia kustannusvaikuttavia tukipalveluita vahvistetaan vastaamaan ikääntyneiden palvelutarpeeseen ja ikääntyneiden lisääntyvään määrään Itä-Uudenmaan alueella. Samalla kehitetään ennaltaehkäisevän ja etsivän vanhustyön palveluita ja saatavuutta. Laadukkaan ja yhdenmukaisen ohjauksen ja neuvonnan avulla pyritään vastaamaan 90 prosenttiin saapuneista yhteydenotoista. Laaja-alaiset palvelutarpeen arvoinnit käynnistetään lakisääteisessä määräajassa.

Vuoden 2025 aikana ikääntyneiden palveluissa jalkauduttiin yhdessä aikuissosiaalityön etsivän lähityön toimijoiden kanssa kohtaamaan tuen tarpeessa olevia ikääntyneitä. Etsivän työn toimintamallilla tavoitellaan palveluiden ulkopuolella olevia avun ja tuen tarpeessa olevia ikääntyneitä, jotka eivät eri syistä kykene itsenäisesti saavuttamaan sopivaa palvelua. Etsivän työn toimintamalli pyritään vuoden 2026 vakiinnuttamaan osaksi kotona asumisen tuen palvelukokonaisuutta.

Sijaispooli aloitti toimintansa toukokuussa 2025, kun aiemmat varahenkilöstöresurssit yhdistettiin yhdeksi alueelliseksi kokonaisuudeksi. Poolin tavoitteena on tarjota lyhytaikaisiin sijaistarpeisiin vakituista henkilöstöä kotihoitoon, asumispalveluihin sekä terveyskeskuksen osastoille. Tällä pyritään vähentämään ulkopuolisen vuokratyövoiman käyttöä ja siihen liittyviä kustannuksia. Vuonna 2026 sijaispoolin toimintaa kehitetään edelleen ja laajennetaan vastaamaan entistä paremmin hyvinvointialueen sijaistarpeita. Tavoitteena on vakiinnuttaa poolin toiminta osaksi alueen pysyvää henkilöstörakennetta ja varmistaa sen vaikuttavuus sekä kustannustehokkuus.

Asumispalveluissa jatketaan kevyempien palvelumuotojen kehittämistä. Säännöllistä perhehoitoa on lisätty, mukaan lukien kiertävä perhehoito ja perhekotitoiminta. Perhehoitajia koulutetaan lisää vuoden 2026 aikana. Perhehoidon avulla voidaan tukea kotona asumista ja ehkäistä raskeampien palveluiden tarvetta. Vuonna 2025 aloitettua ikääntyneiden etäpäivätoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta laajennetaan edelleen. Iäkkäiden määrän kasvaessa nopeasti alueen tulisi vahvistaa kevyempiä palvelumuotoja, kuten omaishoitoa.

Arviointi- ja kuntoutusyksikkö Sateenkaaren toimintamallia kehitetään systemaattisesti vuoden 2026 aikana. Kehittämistyö sisältää mallin jalkauttamisen käytännön toimintaan sekä sen syventämisen osana yksikön arkea. Tavoitteena on vahvistaa toimintamallin vaikuttavuutta ja yhtenäisyyttä eri palveluissa. Vuoden aikana kartoitetaan ja arvioidaan mahdollisuuksia laajentaa arviointiyksikkötoimintaa, mikä tukee strategista päätöksentekoa ja palveluiden kehittämistä asiakaslähtöisesti.

Vuoden 2026 aikana kehitetään uusia kevyemmän tuen palveluja ikääntyneille, joiden tuen tarve ei edellytä ympärivuorokautista palveluasumista tai sairaalahoitoa. Osana tätä kehittämistyötä käynnistetään uusi palvelumuoto: lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen. Palvelun tarkoituksena on vastata ikääntyneiden henkilöiden tilapäisen kuntoutumisen tarpeisiin kodinomaisessa, turvallisessa ja yhteisöllisessä ympäristössä. Palvelu toimii välimuotoisena ratkaisuna terveyskeskuksen vuodeosastojen, sairaalan ja kodin välillä. Tavoitteena on asiakkaan kuntoutuminen kotiin lyhytaikaisen kuntoutusjakson jälkeen tukemalla ja vahvistamalla hänen toimintakykyään.

Vuoden 2026 aikana selvitetään mahdollisuuksia muuttaa asumispalveluiden oman tuotannon paikkoja yhteisölliseksi asumiseksi. Kartoituksen tavoitteena on tunnistaa, missä määrin nykyisiä palvelurakenteita voidaan keventää ja kehittää vastaamaan paremmin ikääntyneiden tarpeita yhteisöllisessä ja kodinomaisessa ympäristössä. Muutoksen myötä lisätään kevyempää yhteisöllistä asumista ilman merkittäviä investointeja, hyödynnetään olemassa olevaa tilakapasiteettia tehokkaammin ja vastataan kasvavaan tarpeeseen kodinomaisista, yhteisöllisyyttä tukevista asumisratkaisuksista.

Vuonna 2026 kotihoidossa vahvistetaan tiedolla johtamista hyödyntämällä RAI-arviointien tuloksia. Tavoitteena on varmistaa, että asiakkaat saavat oikea-aikaisia ja tarkoituksenmukaisia palveluja heidän yksilöllisten tarpeidensa mukaan.

Toiminnallista tehokkuutta parannetaan keskittämällä pienimpien alueiden toimistotilat suurempiin yksiköihin. Tämä edistää tiimien välistä yhteistyötä ja mahdollistaa henkilöstöressurssien joustavamman käytön yli tiimirajojen, mikä puolestaan vähentää sijaistarvetta.

Kotihoito ottaa käyttöön resurssityökalun vuoden 2026 aikana. Työkalun avulla voidaan arvioida päivittäinen henkilöstötarve ja kohdentaa resurssit tasapainoisesti asiakastyöhön. Lisäksi työkalun avulla voidaan huomioida hoitajien ammatillinen erityisosaaminen entistä tarkemmin.

Kotihoidossa tehdään yhteistyötä kuntouttavan työtoiminnan kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat tukevat kotihoidon asiakkaita kotona asumisessa tekemällä pienimuotoisia koti- ja pihatöitä, mikä osaltaan edistää ikääntyneiden arjessa selviytymistä.

Seurantamittarit

Ikääntyneiden palveluiden seurantamittarit:

- Asiakasohjauksen kaikista yhteydenotoista palvelutarpeen arvioon siirtyneiden asiakkaiden määrä/%
- Ikääntyneiden huoli-ilmoitusten lukumäärä
- Kotihoidon peittävyys / % (yli 75-v)
- Yhteisöllisen asumisen peittävyys / % (yli 75-v)
- Ympäri vuorokautisen palveluasumisen peittävyys / % (yli 75-v)
- Omaishoitajien määrä ikääntyneiden palveluissa yli 65-v

3 Investointiosa

Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista sekä niiden rahoituksesta. Investointeja voidaan rahoittaa tulo-rahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä lainanottovaltuuden mukaisesti pitkäaikaisella lainalla. Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista. Aluevaltuusto hyväksyi vuosien 2026–2029 investointisuunnitelman 10.12.2024 § 102.

Vuodelle 2026 myönnetty lainanottovaltuus on 19 771 850 euroa. Investointisuunnitelmaa on tarkennettu vuoden 2026 osalta, sillä hyvinvointialueen maksukyky on korkean kustannustason vuoksi liian heikko. Pysyvien vastaavien investointisuunnitelmaesityksen suunnitelmavuodet 2027–2029 on päivitetty vastaamaan 2027–2030 alustavan investointisuunnitelman hankkeita. Vuosien 2027–2030 investointisuunnitelma tarkentuu vielä syksyn aikana ja se esitetään aluevaltuustolle joulukuussa 2025.

Investointisuunnitelmaesitys

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman investoinnit Investeringar i social- och hälsovårdens delplan 1 000 €	Alkuper. Suunn. 2026	Muutettu suunn. 2026	2027	2028	2029	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	495	0	580	14 380	61 380	76 340
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	25	25	80			105
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar	5 550	7 100	3 500	2 600	1 300	14 500
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	6 070	7 125	4 160	16 980	62 680	90 945

Pelastustoimen osasuunnitelman investoinnit Investeringar i räddningsväsendets delplan 1 000 €	Alkuper. Suunn. 2026	Muutettu suunn. 2026	2027	2028	2029	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	180	34	120	3 070	2 070	5 294
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	1 460	1 960	3 500	1 800	1 730	8 990
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar				200		200
Muut investoinnit - Övriga investeringar	311	283	576	100	100	1 059
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	1 951	2 277	4 196	5 170	3 900	15 543
Investointituet - Stöd för investeringar	-158	-683	-476			-1 159
Investointien luovutusvoitot - Överlåtelsevinster från investeringar	-40	-40	-48	-32	-24	-144
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	1 793	1 594	3 720	5 170	3 900	14 384

Investoinnit yhteensä molemmat osasuunnitelmat huomioiden Investeringar totalt med beaktande av både delplanerna 1 000 €	Alkuper. Suunn. 2026	Muutettu suunn. 2026	2027	2028	2029	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	675	34	700	17 450	63 450	81 634
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	1 485	1 985	3 580	1 800	1 730	9 095
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar	5 550	7 100	3 500	2 800	1 300	14 700
Muut investoinnit - Övriga investeringar	311	283	576	100	100	1 059
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	8 021	9 402	8 356	22 150	66 580	106 488
Investointituet - Understöd för investeringar	-158	-683	-476			-1 159
Investointien luovutusvoitot - Överlåtelsevinster från investeringar	-40	-40	-48	-32	-24	-144
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	7 823	8 679	7 832	22 118	66 556	105 185

Sosiaali- ja terveystoimen alkuperäisessä investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehtävät rakennusinvestoinnit suunnittelukaudella 2026–2029 olivat 106,4 miljoonaa euroa, josta vuodelle 2026 kohdistui 0,5 miljoonaa euroa. Muutetussa investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehtävät rakennushankkeet ovat investointikaudella 2026–2029 76,3 miljoonaa euroa.

Sipoon Söderkullaan rakennettava pelastus- ja ensihoitoasema hanke siirretään vuodelle eteenpäin ja käsitellään uudestaan vuosien 2027–2030 investointisuunnitelmassa. Sipoon hammaslääkärin muutos- ja kunnossapitotyöt eivät toteudu alkuperäisen suunnitelman mukaan.

Vuonna 2023 myönnetty lainanottovaltuus sisälsi asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinnan, jonka käyttöönotto on käynnissä ja päättynee kesällä 2027. Suunnitelmakaudelle varataan ICT investointeihin asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa varten 10,5 miljoonaa euroa ja arkiston hankintaan 2 miljoonaa euroa. Muita suunniteltuja investointeja kuten kansalaisten digitaalisten palveluiden, hallinnollisten järjestelmien, kyberturvan tai integraatioalustan kehittämiseen ei näillä näkymin tulla säästöjen vuoksi toteuttamaan vuonna 2026.

Pelastustoimen alkuperäisessä investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehtävät rakennusinvestoinnit suunnittelukaudelle 2026–2029 olivat 7,78 miljoonaa euroa, josta vuodelle 2026 kohdistuisi 0,18 miljoonaa euroa. Muutetussa investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehtävät rakennushankkeet ovat investointikaudella 2026–2029 5,3 miljoonaa euroa. Sipoon Söderkullaan rakennettava pelastus- ja ensihoitoasema hanke siirretään vuodelle eteenpäin ja käsitellään uudelleen vuosien 2027–2030 investointisuunnitelmassa. Hinthaaran palovarikon rakentaminen ja Porvoon pelastusaseman lunastaminen eivät toteudu investointikaudella 2026–2029. Muutetussa investointisuunnitelmassa on vuodelle 2026 huomioitu öljytorjuntavaraston hanke Sipoon Kalkkirintaan.

Pelastustoimen laite- ja kalustohankintoihin on muutettuun suunnitelmaan lisätty uusiutuvien polttoaineiden keräyskalusto, jota rahoitetaan valtion avustuksella. Pelastustoimen merkittävimmät laite- ja kalustohankinnat ovat pelastuslaitoksen ajoneuvot ja öljytorjuntaan liittyvä kalusto.

Muissa investoinneissa on käynnissä oleva raivausyksikön hankinta. Sen hankkimiseen on myönnetty EU-avustusta siten, että omavastuuosuus on 75 % hankintahinnasta. Hanke toteutetaan yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitosten kanssa. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen omavastuuosuus on 175 000 euroa. Hanke toteutetaan ilman pitkäaikaista lainaa.

Hyvinvointialueen tulee investointisuunnitelmassa esittää investointeja vastaavat sopimukset, vaikka niitä ei käsitellä talouden suunnittelussa investointeina. Hyvinvointialueista annetun lain (611/2021) 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuja investointeja vastaavia sopimuksia ovat muun muassa pitkäaikaiset toimitilojen vuokrasopimukset sekä muut sopimukset, joissa sitoudutaan useampaa vuotta koskevaan sopimukseen, esimerkkinä tietojärjestelmähankkeet. Vuokrasopimukset esitetään sen vuoden investointisuunnitelmaan, kun niistä tehdään sitoumus.

Sosiaali- ja terveystoimen suunnittelukauden 2026–2029 investointeja vastaavia sopimuksia on yhteensä 0,86 miljoonalla eurolla ja siitä vuoden 2026 osuus on noin 0,7 miljoonaa euroa.

Pelastustoimen suunnittelukauden 2026–2029 investointeja vastaavia sopimuksia on yhteensä 0,66 miljoonalla eurolla ja siitä vuoden 2026 osuus on noin 0,1 miljoonaa euroa.

Investointeja vastaavat sopimukset sisältävät uusia leasingsopimuksia sekä toimitiloihin kohdistuvia vuokravastuiden muutoksia. Vuosien 2027–2029 investointeja vastaavia sopimuksia käsitellään uudelleen vuosien 2027–2030 investointisuunnitelmassa.

Investointeja vastaavat sopimukset Avtal som motsvarar investeringar 1 000 €	Alkuper. Suunn. 2026	Muutettu suunn. 2026	2027	2028	2029	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	5 800	2 038				2 038
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	1 310	1 310	215	160	195	1 880
Vuotuinen vuokravastuiden muutos - Förändring i årliga hyresansvar	-1 859	-2 565	31	27	118	-2 389
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	5 251	783	246	187	313	1 529

4 Rahoitusosa

Hyvinvointialueen toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen tuo lisähaasteita tarkasti säädelty investointisuunnittelu ja lainanottovaltuus. Valtioneuvosto päättää vuosittain hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelmaan sisältyvien investointien rahoittamiseksi. Negatiivisten vuosikatteiden pohjalta lainanottovaltuutta ei muodostu, koska lainojen enimmäismäärä saadaan kertomalla hyvinvointialueen vuosikate kymmenellä. Tämä perustuu oletukseen, että hyvinvointialueen keskimääräinen lainojen jäljellä oleva maksuaika on kymmenen vuotta.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma on esitetty seuraavassa taulukossa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue Östra Nylands välfärdsområde 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Muutettu TA Ändrad budget 2025	Ennuste Prognos 2025	Talousarvio Budget 2026	Talous- suunnitelma Budgetplan 2027	Talous- suunnitelma Budgetplan 2028
Toiminnan rahavirta - Verksamhetens penningflöde	-26 455	-45 370	2 003	-22 281	-18 336	-4 352	2 652
Vuosikate - Årsbidrag (-/+)	-33 552	-47 706	9 100	-15 103	-16 265	-4 352	2 652
Tulorahoituksen korjauserät - Rättelseposter till internt tillförda medel (-/+)	7 097	2 336	-7 097	-7 178	-2 070	0	0
Investointien rahavirta - Investeringsanslagens penningflöde	-1 279	-7 435	-7 501	-6 828	-8 608	-7 832	-22 118
Investointimenot - Investeringsutgifter (-)	-1 937	-7 467	-7 700	-7 091	-9 402	-8 356	-22 150
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar för investeringsutgifter (+)	658	30	199	183	723	524	32
Pysyvien vastaavien luovutustulot - Inkomster från försäljning av bestående aktiva (+)	0	2	0	81	72	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringsanslagens kassaflöde	-27 734	-52 805	-5 498	-29 109	-26 943	-12 184	-19 466
Rahoituksen rahavirta - Finansieringsanslagens kassaflöde							
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånestocken	8 006	41 845	11 489	39 200	21 679	8 844	14 347
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån (+)	0		7 935	17 200	8 679	7 832	22 118
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån (-)	0		0	0	0	-2 988	-3 771
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån (-/+)	8 006	41 845	3 554	22 000	13 000	4 000	-4 000
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-15 082	13 540	-3 500	-12 330	5 500	3 000	5 100
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset - Förändringar av förvaltande medel och förvaltat kapital (-/+)	0			0		0	0
Vaihto-omaisuuden muutokset - Förändringar av omsättningstillgångar (-/+)	0			0			
Saamisten muutokset - Förändring av fordringar (-/+)	-25 303	11 486	-2 000	-6 100	1 500	-500	-400
Korottomien velkojen muutos - Förändring av räntefria skulder (-/+)	10 221	2 054	-1 500	-6 230	4 000	3 500	5 500
Rahoituksen rahavirta - Finansieringsanslagens kassaflöde	-7 076	55 385	7 989	26 870	27 179	11 844	19 447
Rahavarojen muutos, vaikutus maksuvalmiuteen - Förändring av likvida medel	-34 809	2 580	2 491	-2 239	236	-340	-19
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel	-34 809	2 580	2 491	-2 239	236	-340	-19
Rahavarat - Likvida medel 31.12.	28	2 608	3 341	369	605	265	246
Rahavarat - Likvida medel 1.1.	34 837	28	850	2 608	369	605	265

Rahoituslaskelmassa rahavirrat jaetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma antaa kuvan tulo-rahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakannan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista. Rahoituslaskelma perustuu tuloslaskelman eriin sekä taseen erien muutoksiin.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin hyvinvointialueelle kertyy sen toiminnan tuotto- ja kulueristä rahavirtaa. Rahavirran tulee olla lähtökohtaisesti positiivinen, koska se kuvaa sellaista tulo-rahoituksen määrää, jossa on huomioitu ainoastaan lyhytvaikutteiset menot. Investointien rahavirta kuvaa rahavarojen käyttöä pitkävaikutteisiin menoihin eli investointimenoihin. Investointien rahavirta on tavallisesti negatiivinen. Rahoituslaskelmassa esitetään välituloksena toiminnan rahavirran ja investointien rahavirran yhteenlaskettu määrä.

Rahoituksen rahavirtaan sisällytetään antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset sekä muut maksuvalmiuden muutokset tilikauden aikana. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa rahavarojen muutosta. Rahavaroihin kuuluvat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Pitkäaikainen rahoitustarve investointeihin järjestetään ensisijaisesti lainanottovaltuuden puitteissa. Vuodelle 2026 valtioneuvosto on myöntänyt Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle lainanottovaltuutta.

Vuoden 2026 osalta Itä-Uudenmaan rahoituslaskelmaesityksessä arvioidaan pysyvien vastavien hankkeiden rahoitustarpeeksi noin 9,4 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan kasvavan 8,7 miljoonalla eurolla vuonna 2026. Pitkäaikainen rahoitustarve investointeihin järjestetään ensisijaisesti lainanottovaltuuden puitteissa. Vuoden 2027 vuosikate on negatiivinen, joten lainanottovaltuuden saaminen ainakaan ilman lainanottovaltuusneuvotteluita on epätodennäköistä. Vuodesta 2028 alkaen vuosikate saadaan käännettyä positiiviseksi, jota myötä hyvinvointialueen kyky hoitaa pitkäaikaisia lainoja mahdollistuu. Vuosina 2023–2026 toiminnan rahoittamiseksi tarvitaan lyhytaikaista nk. syömävelkaa. Vuonna 2027 lyhytaikaista rahoitusta ei enää juurikaan tarvitse kasvattaa, mutta vasta vuodesta 2028 alkaen lyhytaikaista velkaa on mahdollista pienentää.

5 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnittelun lähtökohdat ja menettely

Vuoden 2026 henkilöstösuunnitelma on laadittu yhteistyössä henkilöstöpalveluiden, taloushallinnon ja vastuualueiden kanssa. Suunnittelun lähtökohtana on ollut vuoden 2025 toteutunut henkilöstörakenne sekä virka- ja toimiluettelo, jota on pidetty talousarviovalmistelun yhteydessä.

Vuoden 2026 keskeiset muutokset on valmisteltu erillisellä pohjalla, johon on koottu kaikki esitetty virka- ja toimipohjien lisäykset sekä vähennykset perusteluineen. Tämä on mahdollistanut esitettyjen muutosten systemaattisen tarkastelun ja priorisoinnin. Henkilöstösuunnitelmaan on koottu tiedossa olevat muutokset palvelutoiminnassa sekä esitykset uusista ja lakkautettavista virka- ja toimipohjista. Tavoitteena on varmistaa, että henkilöstörakenteen kokonaisuus vastaa vuoden 2026 palvelutarpeita ja taloudellisia reunaehjoja.

Yhteensä henkilöstösuunnitelmassa on 2 645,8 virka- ja toimipohjaa, joista 511,2 on virkapohjia ja 2 134,6 toimipohjia. Lukumäärä ei kuvaa varsinaista henkilöstömäärää, sillä kaikkia virka- ja toimipohjia ei ole täytetty kokoaikaisesti.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue Östra Nylands välfärdsområde	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Demokratiapalvelut Demokratitjänster	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Konserni- ja strategiapalvelut Koncern- och strategitjänster	16,0	216,6	0,0	-123,0	109,6
Pelastustoimi Räddningsväsendet	119,0	160,0	0,0	0,0	279,0
Sosiaali- ja terveystoimi Social- och hälsovård	371,2	1750,0	4,0	8,0	2133,2
Yhteensä - Totalt	507,2	2126,6	4,0	-115,0	2522,8

Konserni- ja strategiapalveluiden henkilöstösuunnitelma tukee hyvinvointialueen strategista johtamista, talouden ja hallinnon kokonaisohjausta sekä henkilöstövoimavarojen suunnitelmallista kehittämistä. Suunnitelman tavoitteena on varmistaa palvelukokonaisuuden toimivuus ja riittävä osaaminen siten, että kokonaisvaikutus talousarvion raamiin on kustannusneutraali. Esitetty muutokset toteutetaan pääosin sisäisin järjestelyin, eläköitymisten yhteydessä vapautuvia toimia hyödyntäen sekä toimintaa uudelleenorganisoiden.

Henkilöstösuunnitelman mukaiset muutokset tukevat toiminnan kehittämistä, palvelun laadun parantamista ja tehtävärakenteen ajantasaistamista vastaamaan nykyisiä vaatimuksia erityisesti lähidemokratian, talousohjauksen, henkilöstöjohtamisen ja viestinnän alueilla.

Keskeiset esitetyt muutokset:

- **Sisäisen tarkastajan** nimike muutetaan johtavaksi sisäiseksi tarkastajaksi. Uusi esitetty nimike kuvaa paremmin tämän asiantuntijatehtävän sisältöä ja vastuuta, ilman kustannusvaikutusta. Palvelussuhteen muut ehdot eivät muutu.
- **Lähidemokratiakoordinaattorin** vakituinen toimi perustetaan 1.1.2026 alkaen. Tehtävä vastaa kolmen vaikuttamistoimielimen sihteerin- ja koordinaatiotehtävistä, jotka ovat tähän asti hoituneet hajautetusti muun työn ohessa. **Aulaemännän** toimen jäädessä ilman hoitajaa, toimi lakkautetaan ja uusi lähidemokratiakoordinaattorin toimi täytetään. Lisäksi vuoden 2024 yhteistoimintaneuvottelun tuloksena on todettu, että **toimistosihteerin/asianhallintasihteerin** mahdollisesti vapautuvaa toimipohjaa ei täytetä. Näin ratkaisu voidaan toteuttaa kustannusneutraalisti / kustannuksissa säästään.
- **Taloussihteerin** toimipohja lakkautetaan, ja vastaavasti perustetaan **taloussuunnittelijan** toimi. Tehtävän vaativuus kasvaa hankeseurannan ja controller-sijaisuuden vuoksi. Osa palkasta kohdistuu hankerahoitukseen, jolloin talouspalveluiden kokonaiskustannukset eivät kasva.
- **Riskienhallinnan erityisasiantuntijan** täyttämätön toimipohja muutetaan **controlleerin** vakituiseksi toimeksi. Muutos toteutetaan sisäisin palkkasiirtoin opinto- ja perhevapaiden ajaksi vapautuvista palkoista, eikä sillä ole kustannusvaikutusta.
- **HR-asiantuntijan** vakituinen tehtävä täytetään uudelleen vuoden 2026 aikana 1.6.2026 lukien. Tehtävä on sisällytetty talousarvion raamiin, ja se palauttaa henkilöstöhallinnon henkilöstöresurssit suunnitellulle tasolle henkilöstöstrategian toimeenpanon, HRD-prosessien toimivuuden sekä johtamisen ja osaamisen kehittämisen tueksi.
- **Työkykykoordinaattorin** avoin tehtävä vakinaistetaan, jotta työkykyjohtamisen ja työkyvyttömyyteen liittyvien prosessien asiantuntemus voidaan turvata pysyvästi ja pystytään ennakoivasti puuttumaan sairaspotilaaloihin ennen tilanteiden pitkittymistä ja näin säästämään kustannuksissa.

Kokonaisuutena konserni- ja strategiapalveluiden henkilöstösuunnitelman vaikutus on **kustannusneutraali**: uudet tehtävät perustetaan pääosin lakkautettavien tai eläköitymisen myötä vapautuvien toimien kustannuspohjalle, ja osa palkkakustannuksista kohdistuu hankerahoitukseen tai katetaan toimintamenojen uudelleenkohdentamisella.

Suunnitelma vahvistaa konserni- ja strategiapalveluiden kykyä vastata alueen hallinnon, talouden ja henkilöstöjohtamisen kasvaviin vaatimuksiin sekä varmistaa toiminnan jatkuvuus ja laadukas palvelutuotanto ilman lisäkustannuksia hyvinvointialueen talousarvion raamiin.

Demokratiapalvelut Demokratitjänster	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Sisäinen tarkastus - Intern revision	1	0	0	0	1
Yhteensä - Totalt	1	0	0	0	1

Konserni- ja strategiapalvelut Koncern- och strategitjänster	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Konserni- ja strategiapalveluiden johto Koncern- och strategitjänsternas ledning	2,0	1,0	0,0	0,0	3,0
Hallintopalvelut - Förvaltningstjänster	7,0	142,0	0,0	-124,0	25,0
Josta ravinto- ja laitoshuolto Varav kosthåll- och renhållningstjänster	0,0	123,0	0,0	-123,0	0,0
Talouspalvelut - Ekonomitjänster	1,0	14,4	0,0	0,0	15,4
HR-palvelut - HR-enheten	2,0	16,2	0,0	1,0	19,2
Kehittämispalvelut - Utvecklingstjänster	2,0	16,0	0,0	0,0	18,0
Viestintäpalvelut - Kommunikation	1,0	5,0	0,0	0,0	6,0
Digipalvelut - Digitala tjänster	1,0	22,0	0,0	0,0	23,0
Yhteensä - Totalt	16,0	216,6	0,0	-123,0	109,6

Konserni- ja strategiapalveluiden hallintopalveluiden ravinto- ja laitoshuollon kokonaisulkoistuksen arvioidaan toteutuvan huhtikuun alkupuolella ja se on huomioitu yllä olevassa henkilöstösuunnitelmassa.

Pelastustoimen toimialalle ei esitetä uusia toimia tai virkoja 2026 aikana.

Ensihoidon kenttäjohtajat siirtyvät HUS-yhtymältä pelastuslaitoksen palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteella 2026. Kenttäjohtajat olivat jo vuoden 2025 henkilöstösuunnitelmassa, mutta siirto HUS-yhtymästä on viivästynyt. HUS-yhtymä korvaa kustannukset siirtyvien henkilöiden osalta täysimääräisesti.

Pelastustoimi Räddningsväsendet	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Pelastustoimen johto Räddningsväsendets ledning	4,0	5,0	0,0	0,0	9,0
Pelastustoiminta - Räddningsverksamhet	95,0	97,0	0,0	0,0	192,0
Riskien hallinta - Riskhantering	12,0	0,0	0,0	0,0	12,0
Ensihoitopalvelut - Akutvård	8,0	58,0	0,0	0,0	66,0
Yhteensä - Totalt	119,0	160,0	0,0	0,0	279,0

Sote-palveluiden henkilöstösuunnitelma tukee hyvinvointialueen strategisia tavoitteita palvelujen jatkuvuuden, laadun ja kustannustehokkuuden varmistamisessa. Suunnitelman lähtökohdiana on vahvistaa omaa henkilöstöä ja vähentää ostopalveluiden käyttöä, mikä tukee pitkän aikavälin kustannusten hallintaa sekä osaamisen säilymistä omassa organisaatiossa. Muutokset toteutetaan vaiheittain ja pääosin vuoden 2026 aikana siten, että kokonaisvaikutus on talousarvion raamin mukainen ja pääosin kustannusneutraali.

Tavoitteena on varmistaa riittävät resurssit lakisääteisten palvelujen järjestämiseen, parantaa hoitoon ja palveluihin pääsyä sekä vahvistaa palvelujen vaikuttavuutta. Samalla turvataan henkilöstön työssä jaksaminen ja osaamisen kehittäminen, kun toiminta siirtyy yhä vahvemmin oman henkilöstön varaan.

Keskeiset muutokset ja painotukset:

- **Ostopalvelujen vähentäminen ja oman henkilöstön vahvistaminen:**
Useita määräaikaista, hankerahoituksella toimineita tehtäviä vakinaistetaan, jotta palvelutuotanto voidaan jatkossa toteuttaa omana toimintana. Näitä ovat muun muassa seuraavat asiakasrajapinnan tehtävät kotiutushoitajan, avopäihdekuntoutuksen ja sosiaalisen kuntoutuksen sosiaaliohjaajan tehtävät. Näillä ratkaisulla vähennetään ulkoisten palveluntuottajien tarvetta ja saavutetaan merkittäviä kustannussäästöjä ostopalveluissa.
- **Lääkäripalvelujen omavaraisuuden vahvistaminen:**
Kolme uutta terveyskeskuslääkärin virkaa perustetaan kattamaan osastojen 2 ja 3 vastuulääkäripalvelut, joista luovutaan ostopalveluina. Ratkaisulla saavutetaan noin 55 000 euron vuotuinen säästö ja varmistetaan toiminnan jatkuvuus. Lisäksi vammaispalveluihin lisätään 0,8 terveyskeskuslääkärin resurssi palvelutarpeen kasvaessa.
- **Sairaanhoitajien ja lähihoitajien tehtävärakenteen vahvistaminen:**
Hyvinvointialueen omia hoitopalveluita vahvistetaan vakinaistamalla määräaikaista tehtäviä ja lisäämällä resursseja kotihoitoon ja osastohoitoon (kotiutushoitaja). Hyvinvointialueen kotihoitoon lisätään neljä lähihoitajaa vastaamaan kasvaneeseen palvelutarpeeseen. Digitaalista sosiaali- ja terveystaloutta (HyVä-digi), keskitettyä hoitotarvikelijakelua ja apuvälinelaitteita kehitetään sisäisin siirroin, ilman lisäkustannuksia.
- **Terveydenhuollon erityispalveluiden saatavuus ja terapiatakuun toteutus:**
Alle 12-vuotiaiden palveluiden vahvistamiseksi perustetaan kaksi uutta sairaanhoitajan vakituista tointia. Lisäksi suun terveydenhuollossa luovutaan erikoishammaslääkäripalvelujen ostosta ja perustetaan oma terveyskeskushammaslääkärin toimi, jolla saavutetaan vuositasolla noin 25 000 euron säästö.
- **Sosiaalipalveluiden rakenteellinen vahvistaminen:**
Ikäntyneiden asiakasohjauksessa lisätään sosiaalityöntekijäresurssia vastaamaan lakisääteisten palvelujen kysynnän kasvuun. Päihdetyön päiväkeskustoiminta ja valmennuspalvelut järjestetään jatkossa omana toimintana Sotek-säätiön ja Valo-hankkeen päättyessä. Digitaaliseen sosiaali- ja terveystalouteen (HyVä-digi) vakiinnutetaan mahdollisuuksien mukaan hankerahoituksella ollut sosiaaliohjaajan tehtävä.
- **Porrastettu toteutus ja kustannusneutraali kokonaisuus:**
Muutokset toteutetaan vaiheittain vuoden 2026 aikana. Osa uusista toimista käynnistyy alkuvuodesta, osa syksyllä 2026. Henkilöstölisäykset rahoitetaan pääosin ostopalveluista luopumisesta, hankerahoitusten päättymisen jälkeisestä resurssien vakinaistamisesta sekä sisäisistä siirroista. Näin varmistetaan, että kokonaisuus pysyy talousarvion raamin puitteissa.

Yhteenvetona:

Sote-palveluiden henkilöstösuunnitelma vahvistaa hyvinvointialueen kykyä järjestää palvelut kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti. Ostopalveluiden vähentäminen ja oman henkilöstön lisääminen parantavat palvelujen laatua, jatkuvuutta ja työnantajakuva. Suunnitelma tukee strategista tavoitetta rakentaa kestävä ja vaikuttava palvelurakenne, jossa henkilöstöresurssit kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti ja kustannusneutraalisti.

Sosiaali- ja terveystoimi Social- och hälsovård	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Sosiaali- ja terveystoimen johto Social- och hälsovårds ledning	1,0	2,0	0,0	0,0	3,0
Perhe- ja sosiaalipalvelut	215,0	539,0	0,0	5,0	759,0
Yhteiset terveystoimien palvelut	94,2	456,5	4,0	3,0	557,7
Ikääntyneiden palvelut	60,0	752,5	0,0	0,0	812,5
Erikoissairaanhoidon ohjaus	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Yhteensä - Totalt	371,2	1750,0	4,0	8,0	2133,2